

DZIS 48 STRON!

100% POLSKIEGO KAPITAŁU

# Tygodnik

## Tucholski

tygodnik.pl

ISSN 1234-6314

nr 18 (1783) 7 maja 2026

cena 5,50 zł (w tym 5% VAT)

OPTOMETRYSTA

BADANIE WZROKU



501 713 717

EXPRESS OPTYK • obok NETTO

Reklama

DOM I OGRÓD

**Arboretum**  
tworzone sercem.  
Historia ogrodu  
Janiny Grzmieł  
z Białowa

**Poradnik**  
dla nieprofesjonalnego  
ogrodnika. Co robić,  
aby szkodniki  
nie zjadły nam roślin?

**Jak i czym**  
umyć  
alawację,  
aby jej  
nie zniszczyć?

**Powiaw**  
świeżości,  
także  
w sensie  
dosłownym

**Piana PUR**  
pod lupą  
– szczelność,  
która  
się oplaca

**Małe**  
jest piękne?  
Dla kogo  
dom wielkości  
mieszkania?

**Niekórtóm**  
będzie  
bardzo trudno  
zrozumieć,  
że nie zbudują  
na własnej działce

**Idą w spółdzielnie**  
energetyczne.  
W kujawsko-  
pomorskim  
ich liczba rośnie

Kierowca wozu bojowego OSP pojechał pijany na akcję

# „To nigdy nie powinno się wydarzyć”



Str. 2

Do tej sytuacji doszło 1 maja ok. godz. 14:00. Wóz OSP Legbąd został zadysponowany do pożaru poszycia leśnego i kilku drzew w Bielskiej Strudze. Podejrzenia wobec kierowcy miał dowodzący akcją z KP PSP Tuchola. Na miejsce została wezwana policja. Badanie wskazało niespełna jeden promil... – Nie możemy tolerować takiego zachowania. To była skrajna nieodpowiedzialność – komentuje burmistrz Tadeusz Kowalski i przyznaje, że mężczyzna zatrudniony w tucholskim urzędzie był także kierowcą tzw. gimbusa na terenie gminy.

Reklama

## Zaatakował kobietę nożem!

Bulwersujące zajście w ośrodku wsparcia dla osób doświadczających przemocy

Str. 3

Tucholanin podrzucił śmieci na poboczu gminnej drogi. Mężczyznę nagrała fotopułapka, a wójt postawił ultimatum

Str. 4

Nie ma pełnego obłożenia miejsc w żłobku, ale wymagany próg osiągnięto

Str. 5

Radni apelują w sprawie drogi wojewódzkiej nr 240. Czy dopną swego?

Str. 6

Poszło o podwyżki! „Chamstwo” i „skok na kasę”...

Str. 7

Ściągają turystów i mieszkańców. Majówka z otwarciem nowego bistro – właściwie Antrejki

Str. 9

GRUPA psb  
**MRÓWKA**

POLSKIE SKLEPY

**WSZYSTKO**  
W MISTRZOWSKICH CENACH

**BYSEWO**  
HURTOWNIA BUDOWLANA

**Tuchola**  
ul. Warszawska 21



# GRILL WĘGLOWY VENDOR

CENA Z APLIKACJĄ

**333zł**



Pobierz aplikację!

Najniższa cena z ostatnich 30 dni 399zł

Kierowca wozu bojowego OSP pojechał pijany na akcję

# „To nigdy nie powinno się wydarzyć”

Do tej sytuacji doszło 1 maja ok. godz. 14:00. Wóz OSP Legbąd został zadysponowany do pożaru poszycia leśnego i kilku drzew w Bielskiej Strudze. Podejrzenia wobec kierowcy miał dowodzący akcją z KP PSP Tuchola. Na miejsce została wezwana policja. Badanie wskazało niespełna jeden promil... – Nie możemy tolerować takiego zachowania. To była skrajna nieodpowiedzialność – komentuje burmistrz Tadeusz Kowalski i przyznaje, że mężczyzna zatrudniony w tucholskim urzędzie był także kierowcą tzw. gimbusa na terenie gminy.

Pierwsze, nieoficjalne informacje na temat wydarzenia z udziałem kierowcy wozu bojowego OSP zaczęły docierać do nas jeszcze w majówkę. Wynikało z nich, że sprawa ma dotyczyć jednego z druhów jednostki OSP Legbąd. Ta jednostka, w piątek 1 maja, ok. godz. 14:00 została zadysponowana do pożaru niedaleko Legbąda – do miejscowości Bielska Struga. Paliło się tam poszycie leśne i kilka drzew na posesji prywatnej. Podejrzenia miał wzbudzić stan kierowcy OSP Legbąd, który prowadził wóz bojowy. Jak się dowiedzieliśmy, zareagował dowodzący akcją strażak Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Tucholi. Do Bielskiej Strugi została wezwana policja, co potwierdza pełniący obowiązki rzecznika prasowego KPP Tuchola **Tomasz Gac**. Kierowca został przebadany.

– Kierującym był 56-letni strażak OSP. Mężczyzna miał w organizmie blisko promil alkoholu – informuje funkcjonariusz policji.

Na miejscu wykonano niezbędne czynności, a dalsze działania prowadzone były w komendzie. Po ich zakończeniu mężczyzna został zwolniony. Policja prowadzi postępowanie w sprawie kierowania pojazdem w stanie nietrzeźwości.

## Etatowy kierowca jednostki

– Na chwilę obecną czekamy na zakończenie postępowania prowadzonego przez policję – zaznacza pytany przez nas o to zajście komendant gminny OSP **Dawid Śliżewski**, który jednocześnie jest też strażakiem zawodowym i zastępcą dowódcy Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej tucholskiej komendy. Nietrzeźwy druh z Legbąda był co prawda etatowym kierowcą w jedno-

stce, ale to nie oznacza, że jest ona teraz sparaliżowana. Jak mówi Dawid Śliżewski, w jednostce jest więcej osób z uprawnieniami do prowadzenia pojazdów uprzywilejowanych.

– Jednostka na mobilności i dostępności w tym momencie nie straciła – zaznacza komendant gminny. Jak przekazuje tucholska komenda, ona też czeka, aż swoje działania zakończy policja. Można jednak spodziewać się spotkania z druhami OSP i uczulenia ich na to, co się wydarzyło. Jak Dawid Śliżewski, jako doświadczony strażak, komentuje pierwszomajowe zajście?

– Ta sytuacja nie powinna mieć miejsca. To nigdy nie powinno się wydarzyć – jasno odpowiada komendant gminny.

## Nie możemy tolerować takiego zachowania

Rozmawiamy z burmistrzem Tucholi. Co do kwestii

formalnych wyjaśnia nam, że ów druh jest zatrudniony w urzędzie miejskim na pół etatu jako konserwator. Jako że miał odpowiednie uprawnienia, był też kierowcą OSP Legbąd. To jednak nie wszystko, bo burmistrz przyznaje, że chodzi w tym przypadku o kierowcę gimbusa z terenu gminy Tuchola.

– Oczywiście z zaistniałego powodu w tym momencie przestał wykonywać te zadania – tłumaczy **Tadeusz Kowalski**, ale informuje także, że z jakimikolwiek krokami w stosunku do pracownika należy poczekać do zakończenia postępowania policyjnego.

– Od siebie i moich podwładnych wymagam przestrzegania prawa. Tutaj nie ma marginesu – mówi burmistrz i dodaje:

– W stosunku do takich sytuacji jestem bardzo krytyczny i nie może być dla nich żadnego

usprawiedliwienia. Nie możemy tolerować takiego zachowania. To była skrajna nieodpowiedzialność.

## Materiał dowodowy zebrany

Rzecznik prasowy Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Tucholi **Grzegorz Polok** tłumaczy, że również na ten moment musi powstrzymać się od szerszego komentarza: zanim policjanci nie zakończą postępowania i zostaną wyjaśnione wszelkie okoliczności zdarzenia.

W środę (6 maja), krótko przed południem i oddaniem bieżącego numeru do druku, p.o. rzecznika prasowego policji w Tucholi **Tomasz Gac** poinformował „Tygodnik”, że materiał dowodowy w sprawie został już zebrany i przekazany prokuraturze. Tam czeka na zatwierdzenie. Jak słyszymy, postawienie zarzutu jest kwestią czasu.

**Piotr Paterski**

# Śmieci przy promenadzie w Tucholi? Mieszkanka alarmuje, urząd wyjaśnia

Naszą Czytelniczkę zaniepokoił widok worków z odpadami, które składowane są na tyłach wielkopowierzchniowego sklepu, w sąsiedztwie tucholskiego akwenu.

Mieszkanka Tucholi, która skontaktowała się z naszą redakcją, monitoruje temat śmieci w okolicy Głębozka od około ośmiu miesięcy.

– Ale od innych osób słyszałam, że odpady leżą tam jeszcze dłużej, latami – mówi nasza Czytelniczka, która od września wykonała szereg zdjęć.

Faktycznie, przeglądając je, można odnieść wrażenie, że odpadów raczej nie ubywa.

Kobieta zwraca uwagę na jeszcze jedną kwestię. Mianowicie wytyka gminie, że potrafi ona przygotowywać atrakcyjne materiały promocyjne dotyczące nowej promenady, podczas

gdy kilkadziesiąt metrów dalej – na tyłach wielkopowierzchniowego sklepu, przy drodze nad jezioro – widać stertę śmieci w workach.

Otrzymane zdjęcia, wraz z nowymi wykonanymi przez nas, przesłaliśmy do wydziału ochrony środowiska. Jego kierowniczką **Aleksandra Spychalska-Jastak** zapewniła nas, że urzędnicy przyjrzą się sprawie. Po tygodniu poinformowała nas o wynikach przeprowadzonej kontroli.



Zdjęcie wykonane przez naszą redakcję w kwietniu. Fot. (aw)



Zdjęcie wykonane przez Tucholanek zimą. Fot. nadesłane

– Wszystko zostało sprawdzone. Okazuje się, że są to odpady bio z tej firmy. Są one składowane na jej terenie, a następnie firma kontaktuje się z Przedsiębiorstwem Komunalnym w Tucholi, które – zgodnie z umową – je odbiera. Mieszkańcy nie powinni się niepokoić, ponieważ nie są to odpady niebezpieczne ani nielegalne. To zwykle odpady bio, które są regularnie odbierane – mówi Aleksandra Spychalska-Jastak.

Podkreśla, że firma składowe śmieci na swoim terenie.

**Agata Wiśniewska**

## SKŁAD WĘGLA

- ekogroszek
- groszek
- orzech
- kostka

Tuchola, Byśław, Cekcyn, Gostycyn

Stal żebrowana (pręt)  
Nawozy

☎ 609 068 202

42-latek aresztowany na 3 miesiące

# Zaatakował kobietę nożem! Bulwersujące zajście w ośrodku wsparcia dla... osób doznających przemocy

Do gróźb pozbawienia życia i uszkodzenia ciała kierowanych do czterech kobiet doszło w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Tucholi. Jedna z pań została raniona nożem. 42-letni napastnik został schwytyany.

42-letni mężczyzna zaatakował kobiety przebywające w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Tucholi w sobotę 25 kwietnia.

## Recydywista

Napastnik wtargnął do budynku i posługując się nożem, miał grozić czterem przebywającym w nim kobietom pozbawieniem życia i uszkodzeniem ich ciała.

– W przebiegu zajścia ranil jedną z nich w rękę. 42-latek dopuścił się ww. czynów w warunkach



Fot. ilustracyjne

powrotu do przestępstwa – czytamy w komunikacie Prokuratury Okręgowej w Bydgoszczy, która ma tu na myśli działania w ramach recydywy. Mężczyzna został schwytyany przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Tucholi.

Po wykonaniu wstępnych czynności procesowych: przesłuchania świadków, przeprowadzenia oględzin, jak również uzyskaniu opinii biegłej z zakresu medycyny sądowej, 27 kwietnia (poniedziałek) w Prokuraturze Rejonowej w Tucholi mężczyźnie przedstawiono zarzuty popełnienia przestępstw dotyczących gróźb karalnych i spowodowania lekkiego uszczerbku na zdrowiu. Kolejny paragraf w sprawie dotyczy recydywy.

– Podejrzany nie przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów i złożył wyjaśnienia. W tym

samym dniu prokurator skierował do Sądu Rejonowego w Tucholi wniosek o zastosowanie wobec podejrzanego tymczasowego aresztowania na okres 3 miesięcy z uwagi na obawę matactwa procesowego oraz uzasadnioną obawę popełnienia przez niego kolejnego przestępstwa przeciwko życiu lub zdrowiu – informuje Prokuratura Okręgowa w Bydgoszczy. Sąd Rejonowy w Tucholi uwzględnił wniosek prokuratora.

## Ośrodek zapewnił pomoc podopiecznym

Z prośbą o komentarz zwróciliśmy się do dyrektorki specjalistycznego ośrodka wsparcia Kingi Cisewskiej-Kawczyńskiej. Zastrzegła, że nie może powiedzieć więcej niż przekazał prokurator. Informuje jednocześnie, że opieka w postaci psychologa i terapeuty została zapewniona przebywającym w ośrodku kobietom oraz dzieciom.

Anna Lipska

Obywatel Litwy zatrzymany między Błędzikiem a Wierzchlasem

# Jechał kradzionym samochodem przez powiat. W dodatku pod wpływem alkoholu

Tucholska policja powiadomiona o „podejrzany zachowaniu kierującego” zaczęła się na auto BMW X6. Po jego zatrzymaniu okazało się, że kierowca jest nietrzeźwy i jedzie... samochodem ukradzionym w Niemczech. Akcja policji została przeprowadzona na trasie Błędzikiem – Wierzchlas.

Szczegóły zdarzenia, do którego doszło 23 kwietnia przedstawia Prokuratura Okręgowa w Bydgoszczy. Do zatrzymania dokonane przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Tucholi doszło na trasie Błędzikiem – Wierzchlas.

– Policja została powiadomiona telefonicznie o podejrzanym zachowaniu kierującego pojazdem marki BMW X6, wskazującym na możliwość prowadzenia przez niego samochodu w stanie nietrzeźwości – informuje Agnieszka Adamska-Okońska, rzeczniczka prasowa bydgoskich śledczych. Przeprowadzono kontrolę na kierowcy 0,40 mg/l (w przeliczeniu to ok. 0,84 promila).

## Wymienił tablice, oryginalne schował w samochodzie

To był tylko początek kłopotów kierowcy, jak się okazało, obywatela Litwy. Dalsze czynności prowadzone przez policję wskazały, że zatrzymane BMW zostało wcześniej skradzione na terenie Niemiec, w mieście Aalen. Prokuratura jest zdania, że kradzieży dokonano prawdopodobnie kilkanaście godzin przed zatrzymaniem na terenie powiatu tucholskiego. Co ciekawe, tablice rejestracyjne zamontowane na aucie nie były tablicami przypisanymi do niego. Oryginalne odnaleziono za to... wewnątrz samochodu.



Fot. ilustracyjne

## Aresztowany na 3 miesiące

Zatrzymanym mężczyzną zajęła się Prokuratura Rejonowa w Tucholi. Litwin Atrúras I. przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów, tj. przestępstw z art. 306c § 2 K.k., art. 178a § 1 K.k. i art. 291 § 1 K.k., za które grozi mu kara od 3 miesięcy do 5 lat pozbawienia wolności.

– W celu zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania prokurator wystąpił do Sądu Rejonowego w Tucholi z wnioskiem o zastosowanie wobec podejrzanego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania na okres 3 miesięcy. Wniosek został uwzględniony – uzupełnia Agnieszka Adamska-Okońska z Prokuratury Okręgowej w Bydgoszczy.

(pp)

Reklama

**AUTO** REJESTRACJE  
 AKCYZA, TABLICE, TŁUMACZENIA UBEZPIECZENIE OC/AC  
 KOMPLEKSOWA OBSŁUGA REJESTRACJI POJAZDÓW  
 TUCHOLA • ul. Świecka 74-76 (przy rondzie) tel. 535-005-001

Reklama

**FIRMA PSTRĄG**  
 PEŁNY WYBÓR MATERIAŁÓW DO BUDOWY DOMU

**Sprzedż materiałów budowlanych i stali**

ul. Świecka 93e  
 89-500 Tuchola  
 kom. 501 021 570  
 tel. 52 334 38 54

Firma "Pstrąg"  
 www.pstrag.hola.com.pl, e-mail: pstrag@hola.pl

**Diamentowa Czystość**

Doświadczenie i dokładność  
 Indywidualne podejście  
 Własne środki czystości

👉 domy i mieszkania  
 👉 biura i firmy  
 👉 po remoncie

Tuchola, Świecie i okolice  
 530-689-082  
 natalia.gorkal@op.pl

**Usługi Sprzątające**

**SKŁAD OPAŁU**  
 poleca

- PELLET – PROMOCJA
- CEMENT – PROMOCJA
- WĘGIEL
- DREWNO OPAŁOWE
- MATERIAŁY BUDOWLANE
- BLACHY
- KOSTKA BRUKOWA

Byśław, ul. Przemysłowa 9  
 tel. 608 67 10 25, 602 52 16 69

**DOWÓZ W CENIE**

Odpady po remoncie wyrzucił w ościennym powiecie

# Tucholanin podrzucił śmieci na poboczu gminnej drogi. Mężczyznę nagrała fotonużka, a wójt postawił ultimatum

Mężczyzna, który zostawił odpady po remoncie mieszkania na poboczu drogi w gminie Chojnice, miał czas do 5 maja na dobrowolne zgłoszenie się do wójta Zbigniewa Szczepańskiego. Zrobił to szybciej – zaraz po majówce.

Choć przypadki nielegalnego wyrzucania śmieci wciąż się zdarzają, ten zakończył się wyjątkowo szybko. Pomogła fotonużka i upublicznienie sprawy przez włodarza gminy Chojnice, **Zbigniewa Szczepańskiego**. Wójt zaprezentował podczas konferencji prasowej zdjęcie mężczyzny (jego twarz urzędnicy zdecydowali się zasłonić), który podrzucił śmieci na styku miasta i gminy Chojnice. Włodarz zaapelował do niego – za pośrednictwem lokalnych mediów – o zgłoszenie się do urzędu.

## Wszystko nagrane

Do podrzucenia śmieci po remoncie przy drodze gminnej doszło 27 kwietnia o godzinie 13:55. Starszy mężczyzna wybrał wyjątkowo niefortunne miejsce, ponieważ przy drodze z Igieł w kierunku Czartolomia zamontowana jest fotonużka. Urządzenie dokładnie zarejestrowało zarówno wizerunek mężczyzny, jak i numery rejestracyjne jego samochodu.

– Fotonużka robi zdjęcia co 10 sekund, bardzo wyraźne. Mamy tu twarz tego pana,

Wójt Zbigniew Szczepański pokazał zdjęcie z fotonużki przed majowym weekendem. Zgodnie z wystosowanym apelem sprawca podrzucenia śmieci zgłosił się do urzędu. fot. Argymir Iwicki, Czas Chojnic



numer rejestracyjny samochodu – informował 30 kwietnia Szczepański.

Zamiast od razu skierować sprawę na policję, wójt postanowił dać sprawcy szansę na dobrowolne zgłoszenie się do urzędu. Zaapelował,

by mężczyzna stawiał się w wyznaczonym terminie.

– Czekam do wtorku, 5 maja, do godziny 15:00. Jeśli do tego czasu ten pan się nie zgłosi, powiadomimy organy ścigania. Jeśli sprawa trafi do sądu, minimalna kara wynosi 5000 zł. Mam jednak dla niego pewną propozycję – wpłatę na cel charytatywny – informował włodarz.

## Finale sprawy: skrusza i rekompensata

Apel wójta przyniósł szybki efekt. Zaraz po majowym weekendzie, w poniedziałek (4 maja), sprawca podrzucenia śmieci pojawił się w urzędzie. Przedstawił się jako mieszkaniec Tucholi. Podczas rozmowy przyznał się do winy i – jak relacjonuje wójt – kilkakrotnie przeprosił za swoje zachowanie.

– Ponadto tłumaczył, że jechał do rodziny i nie wie, co w niego wstąpiło, że wyrzucił śmieci przy drodze – relacjonuje Zbigniew Szczepański.

Zamiast kary administracyjnej czy postępowania policyjnego, zgodnie z zapowiedzą wójta, wobec „śmieciarza” zastosowano rozwiązanie o charakterze naprawczym. Mężczyzna wpłacił 500 zł na cel charytatywny – na rzecz Fundacji „Zdążyć z Pomocą”, wspierającej chore dzieci. To jednak nie wszystko – zobowiązał się także do uprzątnięcia porzuconych przez siebie odpadów.

– Za pośrednictwem mediów chciałem osiągnąć skutek edukacyjny. Uczymy się od różnych instytucji, jak radzić sobie z problemem zaśmiecania. Wzorcowym przykładem są Lasy Państwowe, które w niektórych miejscach atrakcyjnych dla „śmieciarzy” instalują fotonużki. Mogliśmy od razu skierować sprawę do policji – pan otrzymałby mandat, ale o problemie nikt by nie usłyszał. Dzięki takiej medialnej akcji potencjalni sprawcy dziesięć razy się zastanowią, czy warto podrzucać śmieci – podsumowuje wójt.

Agata Wiśniewska

## Spacer po Gostycynie śladami bibliotek

W Gostycynie odbędzie się spacer, który pozwoli mieszkańcom odkryć historię lokalnej biblioteki i jej dawnych siedzib. Uczestnicy wyruszą wspólnie trasą prowadzącą przez miejsca związane z działalnością biblioteczną w gminie.

Wydarzenie pn. „Szlakiem bibliotek” zaplanowano na niedzielę (10 maja). Zbiórka uczestników odbędzie się na skwerze im. ks. Nagórskiego o godzinie 15:00. W trakcie spaceru ciekawostki o dawnym Gostycynie będzie prezentował **Marek Sass**, znany z popularyzowania lokalnej historii.

Organizatorzy przygotowali także dodatkowe atrakcje – rebusy i szyfry dla małych i dużych, a także losowanie niespodzianki. Nie zabraknie również dobrej kawy!

Spacer wpisuje się w obchody Tygodnia Bibliotek i ma charakter otwarty, jednak obowiązują na niego zapisy. Można ich dokonywać w Gminnej Bibliotece Publicznej w Gostycynie.

(aw)

Reklama, ogłoszenie płatne

10 MAJA 2026 R. (NIEDZIELA)  
ZBIÓRKA O GODZ. 15:00  
NA SKWERZE KS. NAGÓRSKIEGO KOŁO KOŚCIOŁA

W programie: ciekawostki o naszej bibliotece, opowieści pana Marka Sassa o dawnym Gostycynie, rebusy i szyfry dla małych i dużych, losowanie niespodzianki, kawa i dobre towarzystwo. :)

ZAPISY W BIBLIOTECE!

Reklama, ogłoszenie płatne

DIAMOND FINANCE UBEZPIECZENIA  
znajdziemy dla Ciebie najlepszą ofertę  
Maciej Czoska

**UBEZPIECZENIA**

OC/AC MAJĄTEK SZKOLNE  
ZDROWOTNE FIRMOWE GRUPOWE  
TURYSTYCZNE

ul. Karasiewicza 3, 89-500 Tuchola tel. 883 005 269

Ponadto: sprzedaż biletów autokarowych zagranicznych SINDBAD

**ALEK** ZAPRASZAMY NA STACJE PALIW:

- Gostycyn, ul. Wybudowanie 33b  
Stacja czynna: maj – sierpień 5:00-22:00
- Tuchola, ul. Transportowa 3
- Wałdowo 8

tel. 502 656 993

Nadleśnictwo Lutówko  
Skarb Państwa Państwowe  
Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe  
Nadleśnictwo Lutówko, Lutówko 18, 89-407 Lutówko

ogłasza III przetarg publiczny na sprzedaż siatki leśnej pochodzącej z rozbiórki

Ofertę na zakup należy złożyć do dnia 15 maja 2026 r. do godz. 9.00.  
Szczegóły dostępne na stronie internetowej Nadleśnictwa Lutówko pod adresem: <https://www.lutowko.torun.lasy.gov.pl/aktualności>

Gmina Śliwice

# Nie ma pełnego obłożenia miejsc w żłobku, ale wymagany próg osiągnięto

Do otwarcia Gminnego Żłobka „Mały Borowiaczek” w Śliwicach jest coraz bliżej. Wiadomo już, że w placówce pozostaną wolne miejsca. I będzie ich więcej, niż wskazywał komunikat o przedłużeniu kwietniowej rekrutacji. Jak wyjaśnia to Daniel Kożuch? Przy okazji dopytujemy o etap prac na budowie nowego obiektu i nabór na stanowiska opiekunek dzieci.

Przypomnijmy, że w Śliwicach przy Przedszkolu Samorządowym „Borowiaczek” powstaje nowy obiekt, w którym mieścić będzie się gminny żłobek. Pomieści on 60 pociech. Konkurs na prowadzenie placówki wygrała **Karolina Selka**.

## Rekrutacja była przedłużona

Rekrutacja dzieci do żłobka w Śliwicach została ogłoszona 16 kwietnia. Pierwotnie potrwać miała do 24 kwietnia, ale została przedłużona do końca miesiąca. Na poniedziałek (27 kwietnia) wolnych pozostawało 10 miejsc, co potwierdził nam wójt gminy **Daniel Kożuch**. Zapelnąć go

miały trzyletnie dzieci, dla których może zabraknąć miejsc w przedszkolu.

Kożuch powiadomił rodziców trzylatków, że w „Borowiaczku” w nadchodzącym roku szkolnym nie zostanie utworzona dedykowana dla nich grupa. Rodzice trzylatków mieli w to miejsce złożyć karty zgłoszeniowe do żłobka. Włodarz szerzej opowiedział nam o tym w ubiegłotygodniowym wydaniu „Tygodnika”.

## Nie ma pełnego obłożenia w żłobku

O wynik przedłużenia naboru pytamy we wtorek (5 maja). Dowiadujemy się, że osta-

tecznie chęć oddania dzieci do żłobka wyraziło 48 rodziców. Jak dodaje Kożuch, lista nie jest zamknięta, bo dzieci do żłobka: „będą mogły na bieżąco dochodzić”. Wójt podawał, wcześniej tak było również w komunikacie o naborze uzupełniającym, że wolnych miejsc zostało 10, a nie 12. Skąd ta różnica?

– Musimy mieć zapełnionych minimum 80 procent miejsc, co przekłada się na 48 dzieci. To jest minimum z projektu. Teraz do tych 60 możemy dobrać dzieci. Rodzice pytają i mówią, że chcieliby zapisać już pociechy, ale są jeszcze za małe. Będą mogli to zrobić, kiedy przyjdzie

właściwy czas – tłumaczy wójt prognozując, że od września frekwencja będzie jeszcze większa. W odpowiedzi nie odniósł się bezpośrednio do naszego pytania o różnicę w liczbie dzieci.

– Tworzymy żłobek pierwszy raz. Uczymy się całej procedury. Przy kolejnym naborze na pewno będzie nam łatwiej – zapewnia Kożuch.

## Prace idą pełną parą

Budowa placówki ma zakończyć się do 29 maja. Czy wykonawca wyrobi się w terminie?

– Myślę, że tak. Wszystko idzie dość dobrze. Trwają prace wykończeniowe w środku i myślę, że nic

nie powinno stanąć na przeszkodzie, aby inwestycja zakończyła się w planowanym czasie – komentuje Daniel Kożuch, który nie przewiduje opóźnień.

Niebawem ogłoszony zostanie konkurs na stanowiska opiekunek dzieci w żłobku. Już teraz jednak w Śliwicach wiedzą, że nie będą musieli się martwić o braki kadrowe.

– Zainteresowanie jest bardzo duże i cieszymy się z tego. Pani dyrektor i komisja będą wybierały najlepsze oferty spośród osób, które zgłoszą chęć pracy w żłobku w Śliwicach – zapowiada wójt.

Anna Lipska

## Śliwice pod biało-czerwoną flagą

Jak każdego roku 2 maja przybrał szczególnie patriotyczny charakter – ze względu na przypadający Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej.



Dla dzieci przygotowano zajęcia manualne oczywiście o charakterze patriotycznym.



2 maja Polacy z dumą eksponują flagi na zewnątrz każdego rodzaju budynków i organizują dedykowane wydarzenia o charakterze patriotycznym.

Jedno z nich odbyło się w sobotę w Śliwicach. W majowe słoneczne popołudnie na placu przy zegarze słonecznym zorganizowano „Piknik pod Biało-Czerwoną”. Z programem artystycznym wystąpiły wokalistki Regionalnej Akademii Piosenki i uczniowie



Na scenie zaprezentowali się uczniowie Szkoły Podstawowej w Śliwicach.

Szkoły Podstawowej w Śliwicach. Dzieci i młodzież zaprezentowały najpiękniejsze pieśni i utwory patriotyczne. Podczas pikniku od dyrektorki Gminnego Ośrodka Kultury można było dowiedzieć się o genezie Dnia Flagi.

Impreza obfitowała w liczne atrakcje, w tym gry i zabawy, w których można było wygrać flagi. Dla dzieci przygotowano zajęcia manualne. Wszyscy mogli skorzystać z bogatej oferty gastronomicznej przygotowanej przez Koła Gospodyń Wiejskich ze Śliwic i Śliwiczek. Do potraw bliskim sercom wszyst-



Przejażdżki bryczką w Śliwicach zawsze cieszą się dużym zainteresowaniem.

kich Polaków ustawiały się długie kolejki. Każdy mógł odwiedzić namiot z projekcjami filmów o tematyce pa-

triotycznej i skorzystać z okazji do przejażdżki bryczką.

Tekst i fot. Anna Lipska

## Ogłoszenie płatne

### OGŁOSZENIE

Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, **Wójt Gminy Gostycyn** informuje, iż **8.05.2026 r.** zostanie wywieszony na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Gostycynie, ul. Bydgoska 8 na okres 21 dni oraz zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Gostycyn (<http://www.bip.gostycyn.pl/>) wykaz dot. sprzedaży w drodze bezprzetargowej działki o nr ewid. 131/1 położonej w Małej Kloni. Szczegółowe informacje można uzyskać w Urzędzie Gminy Gostycyn, pok. 2, tel. (52) 336 73 17.

Wójt Gminy Gostycyn  
mgr Ireneusz Kucharski

### OGŁOSZENIE

Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, **Wójt Gminy Gostycyn** informuje, iż **4.05.2026 r.** został wywieszony na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Gostycynie, ul. Bydgoska 8, w sołectwach na okres 21 dni oraz zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Gostycyn (<http://www.bip.gostycyn.pl/>) wykaz dot. dzierżawy ogrodu warzywnego położonego w Gostycynie. Szczegółowe informacje można uzyskać w Urzędzie Gminy Gostycyn, pok. 2, tel. (52) 336 73 17.

Wójt Gminy Gostycyn  
mgr Ireneusz Kucharski

Bysław

# Radni apelują w sprawie drogi wojewódzkiej nr 240. Czy dopną swego?

Za sprawą grupy radnych z Bysławia ponownie wybrzmiał zły stan drogi wojewódzkiej nr 240. Temat od kilku lat interesuje mieszkańców i kierowców, ale mimo wszystko brak jest stanowczych kroków zmierzających do poprawy jej stanu. Czy obecną sytuację zmieni interpelacja i konkretne pytania w niej zawarte?

Mieszkańcy Bysławia od lat dopytują, dlaczego poszczególne odcinki drogi wojewódzkiej nr 240 są modernizowane, ale nie w ich miejscowości. Zabiegają o to od dawna, regularnie temat przywołują radni z tej miejscowości. Stało się tak również podczas ostatniej sesji rady gminy.

## Najpierw gmina, potem ZDW

Grupa radnych z Bysławia, tj. Tomasz Kulczyk, Damian Ortmann, Filip Olszewski, Zofia Reszka i Wojciech Słupiński złożyła właśnie interpelację „w sprawie zabezpieczenia środków i realizacji remontu infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w miejscowości Bysław w celu umożliwienia modernizacji drogi wojewódzkiej nr 240”.

O stanie DW240 ponownie głośno zrobiło się w połowie lutego. Podczas odwilży nawierzchnia traktu pogorszyła się do tego stopnia, że spowodowała szereg

uszkodzeń kół i opon samochodów. Dlaczego interwencje drogowców w Bysławiu nadal ograniczają się do cząstkowych lub wiosennych napraw, a nie dochodzi do poważnej modernizacji? Przypominamy szeroką odpowiedź z tamtego czasu rzecznika prasowego Zarządu Dróg Wojewódzkich Michała Sitarka:

– W naszej ocenie remont jednego z ostatnich odcinków drogi wojewódzkiej nr 240 pomiędzy Tucholą i Świeciem jest jak najbardziej zasadny i mamy na uwadze zadanie w Bysławiu. Wcześniej zmodernizowaliśmy m. in odcinki z Tucholi do Bysławia i z Bysławia do Lubiewic. Będziemy analizować ułożenie nowej



Radni wyrazili nadzieję na priorytetowe potraktowanie sprawy i przedstawienie konkretnego planu działania. Fot. Anna Lipska



warstwy ścieralnej w przyszłym roku na odcinku przebiegającym przez Bysław. Jest to jednak uwarunkowane wykonaniem przez samorząd lokalny kompleksowej naprawy sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej wraz z remontem studni zlokalizowanych w nawierzchni drogi wraz z wymianą włazów. W ostatnich dwóch latach odnotowaliśmy tam kilkanaście awarii tych sieci, co za każdym razem wiązało się z ingerencją w nawierzchnię. Chcąc więc uniknąć naruszenia nowej warstwy ścieralnej przed jej ułożeniem, niezbędne jest wyremontowanie sieci obcych będących własnością Gminy Lubiewo – tłumaczył późną zimą rzecznik prasowy ZDW w Bydgoszczy.

## Gminna bierność blokująca inwestycję wojewódzką?

Interpelacja przekazana wójtowi Joannie Jastak ma na celu wywołanie „podjęcia niezbędnych działań zmierzających do remontu sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej w obrębie miejscowości Bysław”. Radni w uzasadnieniu podają, że na podstawie pisma członka Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego Marka Wojtkowskiego, mowa o „rozważeniu ułożenia nowej warstwy ścieralnej na całym odcinku drogi wojewódzkiej nr 240 przebiegającym przez miejscowość Bysław w 2027 roku”. Przeprowadzenie tego zadania zależne jest jednak od czynników, o których w lutym wspomniał rzecznik ZDW, tj. naprawie należących do Gminy Lubiewo sieci, kanalizacji oraz remoncie studni z wymianą włazów.

– Radni z Bysławia w złożonym piśmie zaznaczają, że: „Zarząd Województwa argumentuje to koniecznością uniknięcia naruszeń nowej nawierzchni bezpieczeństwa jej ułożenia, wskazując jednocześnie, że w ostatnich

dwóch latach odnotowano kilkanaście awarii tej sieci, co wymagało ingerencji w strukturę drogi”.

Oprócz tego składający interpelację pytają, czy lubiewski urząd podjął kroki w celu oszacowania kosztów kompleksowej naprawy składowych wymienionej infrastruktury w Bysławiu, planowane jest wpisanie tej inwestycji do budżetu Gminy oraz Wieloletniej Prognozy Finansowej z terminem realizacji najpóźniej na rok 2027 rok oraz czy gmina zamierza pozyskać środki zewnętrzne na wykonanie niezbędnych napraw, aby odciążyć swój budżet i czy Joanna Jastak złożyła oficjalną deklarację współpracy do ZDW potwierdzającą gotowość Gminy Lubiewo do wykonania remontów przed planowanym na rok 2027 ułożeniem warstwy ścieralnej.


– Obecny stan nawierzchni odcinka drogi wojewódzkiej nr 240 jest przedmiotem troski i braku zapewnienia bezpieczeństwa zarówno mieszkańcom wsi, jak i wszystkim jej użytkownikom. Rejon Dróg Wojewódzkich w Tucholi wykonuje obecnie jedynie niezbędne remonty cząstkowe, nie możemy pozwolić na utratę szansy na nową nawierzchnię w 2027 roku. Brak działań ze strony gminy w zakresie infrastruktury podziemnej blokuje inwestycję wojewódzką – kończy grupa radnych z Bysławia.

## Kiedy należy spodziewać się odpowiedzi wójt?

Dodajmy że, zgodnie z obowiązującymi przepisami zawartymi w ustawie o samorządzie gminnym, wójt ma obowiązek udzielić odpowiedzi na interpelację lub zapytanie radnego na piśmie w terminie 14 dni od otrzymania któregoś z wymienionych. Odpowiedź powinna być przekazana przewodniczącemu rady i udostępniona w Biuletynie Informacji Publicznej.

Anna Lipska

Głoszenie płatne



## OGŁOSZENIE WÓJTA GMINY ŚLIWICE

### z 7.05.2026 r.

**o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w części obrębu geodezyjnego Lińska i Rosochatki, gm. Śliwice**

Na podstawie art. 17 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2026 r. poz. 538) oraz art. 39 ust. 1 w związku z art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.) zawiadamiam o podjęciu przez Radę Gminy Śliwice Uchwały nr XX/150/26 z dnia 17 kwietnia 2026 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w części obrębu geodezyjnego Lińska i Rosochatki, gm. Śliwice.

Zainteresowani mogą składać wnioski do wyżej wymienionego planu miejscowego.

Zgodnie z art. 8g ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wnioski do planu miejscowego mogą być wnoszone do Wójta Gminy Śliwice na piśmie utrwalonym w postaci papierowej na adres: Urząd Gminy Śliwice, ul. ks. dr. St. Sychowskiego 30, 89-530 Śliwice lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej na adres: [gmina@sliwice.pl](mailto:gmina@sliwice.pl) oraz poprzez e-Doręczenie na adres: AE: PL-94462-84288-UAWFU-32, wyłącznie na formularzu w postaci papierowej lub w formie dokumentu elektronicznego w terminie **do 5.06.2026 r.**

Wzór formularza (wniosku do aktu planowania przestrzennego) dostępny jest w siedzibie urzędu oraz na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy Śliwice w zakładce: Planowanie Przestrzenne – Wniosek dotyczący aktu planowania przestrzennego, pod adresem: <https://bip.sliwice.pl/m,798,wniosek-dotyczacy-aktu-planowania-przestrzennego.html>.

Składający wniosek do projektu aktu planowania przestrzennego podaje swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazuje, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wiecznym nieruchomości objętej wnioskiem oraz może podać dodatkowe dane do kontaktu takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu.

Organem właściwym do rozpatrzenia wniosków jest Wójt Gminy Śliwice.

Administratorem danych osobowych jest Wójt Gminy Śliwice. Klauzulę informacyjną RODO zamieszczono na stronie <http://bip.sliwice.pl/oraz> w siedzibie Urzędu Gminy Śliwice, ul. Ks. Dr. St. Sychowskiego 30, 89-530 Śliwice.

**Wójt Gminy Śliwice**  
**Daniel Kożuch**

Mocne słowa podczas sesji Rady Gminy Lubiewo

# Poszło o podwyżki! „Chamstwo” i „skok na kasę”...

Rada Gminy Lubiewo głosowała w sprawie ustalenia podwyżek diet radnych, sołtysów oraz wynagrodzenia wójt. Spór wywołała pierwsza z tych kwestii, bo nie wszyscy widzieli zasadność przyznawania wyższych stawek argumentując, że bycie radnym to służba na rzecz gminy. Tak ostrej wymiany zdań trudno było się spodziewać.

O ile głosowania dotyczące wynagrodzenia wójt gminy Lubiewo i diet sołtysów przebiegły bez większych perturbacji (poza drobnymi uszczypliwściami pomiędzy przewodniczącym rady **Krzysztofem Zielaznym** a radnym **Filipem Olszewskim**), to podjęcie uchwały w sprawie ustalenia wysokości diet dla gminnych rajców wzbudziło długą i burzliwą dyskusję.

## Tarcia już na etapie stanowisk komisji

Emocje zaczęły się już przy przedstawianiu stanowisk przewodniczących poszczególnych komisji stałych RG Lubiewo. Komisja finansowa miała zająć negatywne stanowisko do proponowanych przez wójt **Joannę Jastak** podwyżek, które wypracowane zostały wcześniej, jako wniosek z posiedzenia komisji rolnictwa. Z kolei przewodniczący komisji oświaty **Ireneusz Baumgart** podał, że to gremium nie zajęło stanowiska. Z takim stwierdzeniem nie zgodził się inny z jej członków – **Damian Ortmann**. Jego zdaniem komisja zajęła negatywne stanowisko.

Damian Ortmann odniósł się do kadencji, w których był radnym, czyli tej trwającej i minionej. Stwierdził, że w latach 2018-2024, kiedy przewodniczącą rady była **Zofia Reszka**, praca radnych „była owocna” i przyniosła „wiele sukcesów”. Wskazywał, że zrealizowano mnóstwo inwestycji, a radni często spotykali się z przewodniczącą rady i ustalali kierunek rozwoju samorządu.

Tę część wypowiedzi uzupełnił twierdzeniem, że podczas spotkań z Reszką nigdy nie rozmawiano o podwyżkach, bo radni zawsze uważali, że mieszkańcy wybrali ich „w służbie dla gminy”.

## Złoży wniosek o odwołanie?

Kolejnym punktem dyskusji nad proponowanymi podwyżkami uposażeń było ich zróżnicowanie dla każdego z członków rady.

– Uważam, że brzydko państwo się zachowali z wnioskiem [na komisji rolnictwa – red.] wobec wiceprzewodniczącego rady gminy [Marcina Nitki – red.]. Bardzo dużo wyjeżdża

i reprezentuje razem z panem przewodniczącym naszą gminę. Bardzo niska jest różnica diet pomiędzy wiceprzewodniczącym rady a przewodniczącymi czy wiceprzewodniczącymi komisji stałych, o których roli, oprócz tej pisemnej na dokumentach, chciałbym usłyszeć – ocenił Ortmann.

Radny kontynuował, że jeżeli sytuacja finansowa gminy jest „tak dobra”, to w trybie natychmiastowym, podczas sesji, złoży z grupą z Bysławia interpelację w sprawie naprawy drogi wojewódzkiej nr 240. Tak też się stało, o czym piszemy dziś na stronie obok.

– Na koniec odniosę się do przewodniczącego komisji finansów [Mirosława Winowieckiego – red.]. Na pewno na kolejnym posiedzeniu komisji będę prosił o wykaz sukcesów w tej kadencji, w której jest pan przewodniczącym i gwarantuję, że złożę wniosek o odwołanie przewodniczącego – zapowiedział.

## „Uważam, że jest to chamstwo”

Do dyskusji wtrąciła się **Zofia Reszka**, która podkreśliła, że zga-



Burzliwa dyskusja nad podwyżkami dla radnych w Lubiewie odbyła się 29 kwietnia.

da się ze swoim przedmówcą. Zdradziła, że wcześniej prowadzone były rozmowy, w których miało paść sformułowanie o podwyżkach dla pracowników urzędu na koniec roku w wysokości do 5 procent. Jej zdaniem było to zbyt mało. Według jej słów, w budżecie i tak zabraknie pieniędzy na diety.

Zwróciła też uwagę, że w Lubiewie mówi się o poszukiwaniu oszczędności i niezaciąganiu kredytów. Dlatego jest „absolutnie przeciwna” podwyżkom. – Trwa drugi rok tej kadencji i chodzi o drugą podwyżkę diety dla radnych. Uważam, że jest to chamstwo – dosadnie ocenił Ortmann.

## Do bycia radnym „nikt nie zmuszał”

Podwyżek dla radnych bronił wywołany **Mirosław Winowiecki**. Odnosząc się do uzasadnienia uchwały zauważył,

## Wynagrodzenie wójt gminy Lubiewo Joanny Jastak przed podwyżką:

- wynagrodzenie zasadnicze – 9225 zł brutto,
  - dodatek funkcyjny – 2835 zł brutto,
  - dodatek specjalny w wysokości 30% łącznie wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego – 3615 zł brutto.
- Pozostałe składniki wynagrodzenia przysługują według odrębnych przepisów:**
- dodatek za wieloletnią pracę w wysokości 20% kwoty zasadniczej – 1845 zł brutto.
- łącznie: 17.520 zł brutto**

## Wynagrodzenie wójt gminy Lubiewo Joanny Jastak po podwyżce:

- wynagrodzenie zasadnicze – 11.100 zł brutto,
  - dodatek funkcyjny – 3400 zł brutto,
  - dodatek specjalny w wysokości 30% łącznie wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego – 4350 zł brutto.
- Pozostałe składniki wynagrodzenia przysługują według odrębnych przepisów, czyli:**
- dodatek za wieloletnią pracę w wysokości 20% kwoty zasadniczej – 2220 zł brutto.
- łącznie: 21.070 zł brutto**

Reklama

**TARTAK WUTKOWSKI**

DREWNO CERTYFIKOWANE

- tarcica iglasta sucha – sosna, modrzew
- tarcica liściasta sucha – dąb, brzoza, buk, olcha, jesion
- więźby dachowe
- deski szalunkowe 25 mm
- łaty 6x4, kontrłaty 6x2,5
- tarcica strugana/podbitki/deski tarasowe
- impregnacja zanurzeniowa/ciśnieniowa

ŚLIWICE, ul. Starogardzka 45, tel./fax 52 334 00 93  
www.tartakwutkowski.pl e-mail: biuro@tartakwutkowski.pl

## Wyniki głosowania w sprawie ustalenia wysokości diet dla radnych:

- 8 za:** Paweł Augustyński, Ireneusz Baumgart, Elżbieta Grzędzicka, Kazimierz Pilarski, Mariusz Rożyński, Mirosław Winowiecki, Martyna Zabłocka, Krzysztof Zielazny.  
**2 wstrzymujące:** Marcin Nitka, Sławomir Paszkowski.  
**5 przeciwko:** Tomasz Kulczyk, Filip Olszewski, Damian Ortmann, Zofia Reszka, Wojciech Stupiński.

## Wysokość diet radnych przed podwyżką:

- dla przewodniczącego Rady Gminy Lubiewo – 1500 zł,
- dla wiceprzewodniczącego rady gminy – 950 zł,
- dla przewodniczących komisji stałych rady – 700 zł,
- dla pozostałych radnych – członków komisji – 550 zł,
- dla pozostałych radnych za udział w sesji rady gminy 200 zł.

## Wysokość diet radnych po podwyżce:

- dla przewodniczącego Rady Gminy Lubiewo – 2250 zł,
- dla wiceprzewodniczącego rady gminy – 1350 zł,
- dla przewodniczących komisji stałych rady – 1300 zł,
- dla zastępców przewodniczących komisji – 1100 zł,
- dla pozostałych radnych – członków komisji – 800 zł,
- dla pozostałych radnych za udział w sesji rady gminy 300 zł.

że ustawodawca przewidział maksymalne diety dla radnych tak samo, jak wynagrodzenia dla wójtów.

W gminie takiej jak Lubiewo, czyli mającej mniej niż 15 tys. mieszkańców, radny może w ciągu miesiąca dostać dietę nie wyższą, niż 50% maksymalnej kwoty ustawowej – czyli do 2322,31 zł. Dla porównania: w dużych gminach, liczących ponad 100 tys. mieszkańców, maksymalna dieta wynosi 4644,62 zł miesięcznie.

Dalej Winowiecki zaczął porównywać proponowaną podwyżkę dla radnych z Lubiewa z już obowiązującymi uposażeniami w innym samorządzie powiatu tucholskiego. Padło na Śliwice.

– Gmina Śliwice przyjęła podobną stawkę w ubiegłym roku. [...] Dlatego zostały zaproponowane te wartości [...]. Tym samym proszę państwa o głosowanie – apelował. Do porównania Winowieckie-

go i nieco bliższej perspektywy odniosła się Reszka. Wymieniła, że w gminie Cekcyn obowiązują stawki, które różniły się o około 100 złotych w stosunku do tych w Lubiewie sprzed kwietniowej podwyżki.

– Słyszcząc te wszystkie słowa trochę mi wstyd, bo to wszystko brzmi jak taki skok na kasę. Nasza służba dla mieszkańców jest dobrowolna. Nikt nas nie zmuszał. Wiedzieliśmy z jakimi dietami się wiąże. Próbowaliśmy wypracować porozumienie, aby był wilk syty i owca cała – skomentował kolejny radny Filip Olszewski, mając na myśli niższe podwyżki.

Debatę nad stawkami diet dla radnych zakończył przewodniczący rady gminy Krzysztof Zielazny. Podsumował, że „nikt wniosku o konkretne zmiany nie złożył” – oprócz komisji rolnictwa i nie należy wyliczać wysokości diet w innych gminach.

Anna Lipska

Przewóz max. 6 osób

**TAXI**

tel. 781 555 507

**ZATRUDNIMY pracowników do pracy w Niemczech w ogrodnictwie**

Nie wymagamy znajomości j. niemieckiego

Kontakt telefoniczny od poniedziałku do piątku w godz. od 9:00 do 13:00

**663-626-877**

Rozpoczęły się konsultacje z mieszkańcami

# Lubierzyn zmieni sołectwo? „To nasza wspólna inicjatywa”

**We wtorek (28 kwietnia) ruszyły konsultacje społeczne dotyczące zmiany przynależności miejscowości Lubierzyn. Chodzi o przejście z sołectwa Stobno do sołectwa Raciąż. Mieszkańcy mają czas na wyrażenie swojej opinii do 14 maja.**

Pierwsze ankiety można było wypełnić podczas wtorkowych zebrań sołeckich, które odbyły się w Świetlicy Wiejskiej w Stobnie i Domu Kultury w Raciążu. Konsultacje są efektem petycji mieszkańców Lubierzyna, którzy zwrócili się do Gminy Tuchola o zmianę przynależności administracyjnej. Jak argumentują, z Raciążem łączą ich codzienne sprawy – tam znajdują się m.in. szkoła, kościół, dom kultury i sklepy.

Ankieta zawiera jedno kluczowe pytanie: czy mieszkańcy popierają zmianę przynależności Lubierzyna oraz wynikające z tego zmiany w statutach sołectw.

Po zmianach sołectwo Stobno obejmowałoby wsie: Stobno, Stobno-Borki i Pod Komorzą oraz osadę Tajwan. Z kolei sołectwo Raciąż zostałoby powiększone o Lubierzyn i obejmowałoby także Raciąż, Nadolną Karczmę, Borki oraz osady: Wysoka, Raciąski Młyn, Wysocki Młyn, Mrowiniec, Nadolnik.

## Zasady i terminy trwających konsultacji

Szereg informacji na temat przebiegu konsultacji społecznych mieszkańcom okolicznych sołectw przekazali przedstawiciele lokalnego samorządu.

– Ankieta nie jest obowiązkowa. Jeśli jednak większość głosujących mieszkańców Stobna poprze odłączenie Lubierzyna, a mieszkańcy Raciąża zgodzą się na jego przyjęcie, kolejnym krokiem będzie przygotowanie uchwały Rady Miejskiej – zwracał się do uczestników zebrania burmistrz **Tadeusz Kowalski**.

Formularze ankiet można pobrać ze strony internetowej gminy oraz z Biuletynu Informacji Publicznej. Są one dostępne również u sołtysów – **Ewy Ziemianowskiej** i **Marii Piekarskiej**.

– Najważniejsze są poprawnie wypełnione dane, data i podpis. Musimy potwierdzić, że ankiety



Podczas zebrania w Stobnie mieszkańcy zdecydowali również o zmianach w budżecie sołeckim na bieżący rok – 7 tys. zł przeznaczą na zakup kosiarki zamiast na położenie polbruków pod siłownią plenerową.

składają mieszkańcy danego sołectwa. W konsultacjach mogą brać udział wyłącznie mieszkańcy sołectw Stobno i Raciąż – uczuła **Justyna Gackowska**, sekretarz tucholskiego ratusza.

Wypełnione formularze można przekazywać sołtysom lub składać w biurze podawczym Urzędu Miejskiego w Tucholi do 14 maja (czwartek) włącznie.

## Lubierzyn bliżej Raciąża

Uczestnicy zebrania w Raciążu, korzystając z obecności wójarza, dopytywali, czy zmiana

przynależności Lubierzyna będzie miała także skutki finansowe.

– Raciąż i tak znajduje się w grupie sołectw z najwyższym funduszem sołeckim. Przy hybrydowym algorytmie naliczania funduszu brana jest pod uwagę liczba ludności. Niewątpliwie wpłynie to na zwiększenie środków dla sołectwa Raciąż – odpowiadał **Tadeusz Kowalski**.

Zwrócił on również uwagę, że zmiana przynależności Lubierzyna zbiega się z budową drogi do tej miejscowości, o którą postulowali mieszkańcy.

W obu zebraniach udział wzięli także mieszkańcy Lubierzyna.

– To nasza wspólna inicjatywa – mieszkańców Lubierzyna – aby przyłączyć się do sołectwa Raciąż, ponieważ jesteśmy z nim bardzo związani. Dowodem na to jest fakt, że 99 proc. mieszkańców podpisało się pod petycją. Myślę, że będąc w sołectwie Raciąż, współpraca będzie prostsza, tym bardziej że już teraz wspieramy je organizacyjnie – mówił **Mariusz Sawicki**.

– Widać, że jest wam bliżej do Raciąża niż do Stobna. Łączy nas szkoła, parafia i klub Rawys – odpowiadała **Barbara Grontkowska**, radna i jednocześnie prezeska OSP Raciąż.

Z kolei sołtyska **Maria Piekarska** nie kryła radości z możliwości, jakie przyniesie zmiana przynależności Lubierzyna, zwłaszcza w zakresie kontaktów z nowymi osobami.

Tekst i fot. Agata Wiśniewska



Sołtyska sołectwa Raciąż **Maria Piekarska** dementowała, jakoby namawiała mieszkańców Lubierzyna do zmiany sołectwa. Z lewej **Barbara Grontkowska**.



Mieszkańcy obecni na zebraniu chętnie wypełniali kwestionariusze na miejscu



Na pierwszym planie **Mariusz i Daria Sawicy** z Lubierzyna, jedni z inicjatorów petycji.



Wtorkowe zebrania rozpoczęło spotkanie w Stobnie. Na zdjęciu sekretarz gminy **Justyna Gackowska**, sołtyska **Ewa Ziemianowska** oraz burmistrz **Tadeusz Kowalski**.

## Spacer z widokiem na Krajną malowniczą doliną Sępolenki

**W piątek (8 maja) na miłośników aktywnego wypoczynku i lokalnej historii czeka nie lada atrakcja. Regionalista **Marek Sass** zabierze chętnych na spacer, któremu towarzyszyć będą ciekawostki związane z Małą Klonią, Cioskiem i Sępolenką.**

Wzorem lat ubiegłych na spacer nordic walking, połączony z lekcją lokalnej historii, zapraszają: sołectwo Wielka Klonia, Urząd Gminy w Gostycynie oraz Centrum Sportowo-Rekreacyjne w Gostycynie.

Na uczestników czeka około 6-kilometrowa trasa, prowadząca z Małej Kloni do Cioska i dalej w okolice doliny Sępolenki.

– Pójdziemy do Cioska przez tory kolejowe, malowniczą doliną Sępolenki, do dawnego młyna. Spróbujemy również wejść na nasyp kolejowy wiaduktu w pobliżu Obodowa. Stamtąd będziemy wracać – zapowiada **Marek Sass**, który tradycyjnie

przygotował dla uczestników garść ciekawostek. – Opowieści

dotyczyć będą Małej Kloni, Cioska i Sępolenki. Zdradzę m.in.,

skąd wzięła się nazwa Sępolenki – dodaje regionalista.

Pierwsza grupa uczestników zostanie zabrana busem z Gostycyna, kolejna dołączy w Wielkiej Kloni. Harmonogram spaceru wraz z godzinami zbiórek znajduje się przy artykule. Organizatorzy informują, że na miejscu startu będzie możliwość wypożyczenia kijków do nordic walking.

Do udziału w wydarzeniu zachęca już dzisiaj sołtyska Wielkiej Kloni, a patronat nad nim objął wójt **Ireneusz Kucharski**.

– W trakcie spaceru będziemy podziwiać piękne krajobrazy Krajny i poznamy historię tego



Podobnie jak w poprzednich edycjach, także i w tym roku spacerowi towarzyszyć będą opowieści regionalisty **Marka Sassa**. Fot. UG w Gostycynie

### Program wydarzenia:

godz. 16:00 – zbiórka uczestników na parkingu przy hali sportowej w Gostycynie (przejazd busem do Wielkiej Kloni),  
godz. 16:15 – zbiórka pozostałych uczestników przy WDK w Wielkiej Kloni,  
godz. 16:30 – przejazd busem na miejsce startu – Mała Klonia, rozgrzewka  
godz. 17:00 – przemarsz wyznaczoną trasą do Cioska i powrót,  
godz. 19:00 – ognisko, biesiada, podsumowanie,  
godz. 19:30 – zakończenie spaceru.

miejscu – mówi **Katarzyna Henszczyk**.

Agata Wiśniewska

To była głośna inwestycja. Gmina zbudowała, młody przedsiębiorca wziął na swoje barki

# Ściągają turystów i mieszkańców. Majówka z otwarciem nowego bistro – właściwie Antrejki

Czy właśnie otwarte bistro – Antrejka w Bysławiu – będzie mieć powodzenie? Na to liczą: gmina Lubiewo, młody przedsiębiorca i jego zespół, ale też mieszkańcy miejscowości. Od wielu lat na popularnej plaży w Bysławiu brakowało lokalu gastronomicznego. Z okazji jego otwarcia lokalne instytucje i stowarzyszenia zorganizowały towarzyszący mu festyn.

Plaża w Bysławiu cieszy się popularnością od wielu lat. W sezonie turystycznym potrafi być oblegana przez mieszkańców Bysławia i gminy Lubiewo. Zaglądają tutaj odpocząć przejeżdżający turyści. W końcu trudno o urokliwe i duże jezioro tak blisko bardzo ruchliwej trasy, jaką jest droga wojewódzka nr 240. Od długiego czasu na plaży brakowało... kropki nad i. Lokalu gastronomicznego z prawdziwego zdarzenia.

To właśnie 1 maja się zmieniło. Po wielu tygodniach przygotowań otwarta została Antrejka, do niedawna popularnie nazywana „bistrem” ze względu na prowadzoną inwestycję przez Gminę Lubiewo. Gminie udało się rozbudować dotychczas istniejący budynek przy bysławskiej plaży. Budynek z długą historią... Jak można było zobaczyć 1 maja, historia ta kończy się pozytywnie. Nareszcie.

## Uczy się Bysławia i plaży. Będzie słuchać i mieszkańców, i turystów

Po przeprowadzonym przez gminę konkursie na pro-



Drugi z prawej Radosław Szulczyk w towarzystwie Joanny Jastak, Zofii Reszki i sympatycznych maskotek kojarzących się z gminą Lubiewo. W tle czynna od 1 maja Antrejka. Fot. (pp)

projektowej. Pozostała kwota, jaka była potrzebna do realizacji zadania, stanowiła wkład własny gminy. Inwestycję realizował tucholski ELMAL. Polegała na: rozbudowie i przebudowie istniejącego budynku gastronomiczno-socjalnego, budowie sanitariatów z wiatą, ścieżki spacerowej, a także na wyznaczeniu miejsc na segregację i odpady zmieszane. Ponadto przebudowano zadaszenie ogniska i kanalizację deszczową. Obszerną inwestycję dopełniły detale, takie jak: ławki parkowe, kosze na odpady, stojaki na rowery, makiety ryb słodkowodnych czy szafy, regały, stoły, krzesła i sprzęt AGD.

## Darmowe atrakcje na majówkę w Bysławiu

Na 1 maja gmina i lokalni partnerzy postarali się o festyn otwierający sezon turystyczny przy okazji inauguracji działalności Antrejki. Wiele atrakcji udostępniono za darmo. Dzieci do woli korzystały z dmuchańców. Każdy mógł także liczyć na watę cukrową. Ekipa z Biblioteki – Centrum Kultury i Promocji Gminy Lubiewo przy-



Na stanowisku Czarnej Olszy można było przenieść się w czasie. To grupa z Bysławia, którą można spotkać na wielu imprezach o charakterze historycznym i rekonstrukcyjnym. Fot. (kt)

my też, że przez najbliższe miesiące w lokalu nie będą organizowane imprezy okolicznościowe, ale nic nie stoi na przeszkodzie, żeby w przyszłości wprowadzić je do oferty.

## Dwa miliony w plażę

Przypomnijmy. Koszt tej inwestycji opiewał na kwotę 2.008.279,91 zł. Gmina Lubiewo otrzymała spory zastrzyk środków z Rządowego Programu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych (1.450.000 zł) oraz Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych (590.000 zł). Część pieniędzy przeznaczono na sporządzenie dokumentacji



Gminną inwestycję udało się przeprowadzić dzięki pokaźnym dofinansowaniom. Bistro z założenia ma być obiektem całorocznym. Fot. (pp)

wadzenie bistro dowiedzieliśmy się, że podjął się tego zadania Radosław Szulczyk, młody, ale już doświadczony w branży turystycznej przedsiębiorca z regionu. Okres dzierżawy wynosi trzy lata. To on wraz ze swoją ekipą i wójt Joanną Jastak miał przyjemność zainaugurować działalność Antrejki. Było symboliczne przecięcie wstęgi i zaproszenie do korzystania z oferty lokalu. Radosław Szulczyk zapowiedział, że przez kolejne miesiące Antrejka będzie otwarta codziennie. Zapewnił, że wsłucha się w głosy mieszkańców i gości tak, aby dostosować ofertę do potrzeb i wymagań. Podkreślił, że jego zespół dopiero zaczął „uczyć się” tego miejsca – plaży i kąpieliska w Bysławiu, i będzie elastyczny. Wie-



1 maja atrakcje w ramach festynu były bezpłatne.

gotowała strefę chilloutu z leżakami oraz warsztaty, w których chętnie brały udział całe rodziny. Swoje wczesnośredniowieczne stanowisko miała liczna grupa odtwórstwa historycznego z Bysławia – Czarna Olsza. Były zbroje, miecze, topory, ale też lalki motanki, które można było zabrać ze sobą do domu. Do tego jeszcze specjalny namiot Ochotniczej Straży Pożarnej w Bysławiu, z którego... strasnie się dymiło. Druhowie przygotowali symulację zadymienia pomieszczenia objętego pożarem. W bezpiecznych warunkach, z kamerą termowizyjną w rękę, można było sprawdzić, z jakimi warunkami muszą mierzyć się strażacy.

Piotr Paterski, Kamil Tajl

Absolwenci pożegnali się z Wyższą Szkołą Zarządzania Środowiskiem w Tucholi

# Abyście nadal chcieli poszukiwać odpowiedzi na niekończącą się listę pytań

– Dyplom nie powinien być celem samym w sobie – podkreślał to rektor dr Krzysztof Kannenberg z Wyższej Szkoły Zarządzania Środowiskiem w Tucholi. Uczelnię, którą dowodzi, opuściło ok. 30 absolwentów, z ponad setki osób, która zaczęła pierwszy rok. Wynika z tego, że tzw. odsiew przez lata ich studiów był spory. Uroczystość wręczenia dyplomów Wydziału Inżynieryjnego naszej uczelni odbyła się 25 kwietnia.

Kolejni studenci opuścili mury Wyższej Szkoły Zarządzania Środowiskiem w Tucholi. Uroczystość wręczenia dyplomów absolwentom wydziału inżynieryjnego Wyższej Szkoły Zarządzania Środowiskiem w Tucholi miała miejsce w sobotę 25 kwietnia w Książnicy Tucholskiej. Absolwenci tucholskiej uczelni, która kształci m.in. na kierunkach leśnictwo czy inżynieria środowiska, mieli przyjemność odebrać dyplomy z rąk rektora i promotorów. Niektórym z nich towarzyszyli najbliżsi.

– Mądrość nie jest celem, tylko rezultatem. Jeśli ktoś uważa siebie za mądrego, wcale nie musi oznaczać, że nim jest... Podobnie jest ze szczęściem. Życzę wam niekończącej się listy pytań i dalszego poszukiwania odpowiedzi na te pytania – do swoich studentów mówił rektor uczelni Krzysztof Kannenberg. „Dyplom nie powinien być celem samym w sobie”. Powtarzając te słowa do absolwentów, wyrażał nadzieję, że dalsza chęć poszukiwania wiedzy przez studentów będzie dla nich nieskończona. A dy-

płom Wyższej Szkoły Zarządzania Środowiskiem w Tucholi jest natomiast tylko kolejnym etapem rozszerzenia wiedzy.

## Najlepsza absolwentka z powiatu tucholskiego

Jak zwrócili uwagę goście uroczystości, przejście przez studia nie należało do łatwych. Z liczby studentów, którzy zaczęli studia i te, którzy ją skończyli, można wnioskować, że w trakcie nastąpił tzw. odsiew. Ostatecznie dyplomy przyjęło ok. 30 absolwentów.

Najważniejszy akcent zakończenia studiów w kontekście powiatu tucholskiego? Tucholska uczelnia kształci studentów z różnych regionów tej części Polski – pochodzących stamtąd, gdzie leśnictwo ma sens pod względem życiowym, bytowym, zawodowym. Dlatego tradycją jest, że spośród najlepszych studentów lub absolwentów zwraca się uwagę na osobę reprezentującą nasz powiat. Tak jest i w tym roku. Specjalne wyróżnienie odebrała Natalia Kolassa, aktualnie już nauczycielka przedmio-



Wyróżnienie dla Natalii Kolassy, która jest najlepszą absolwentką z terenu powiatu tucholskiego. Razem z nią Anita Muzioł, radna powiatu.



Maciejowi Dobrzanieckiemu, który został najlepszym absolwentem wydziału, towarzyszyła rodzina.



Podczas uroczystości wieńczącej studia w Wyższej Szkole Zarządzania Środowiskiem w Tucholi nie zabrakło najbliższych.

## Wyróżnieni absolwenci Wydziału Inżynieryjnego Wyższej Szkoły Zarządzania Środowiskiem w Tucholi

- mgr inż. Maciej Dobrzaniecki (absolwent kierunku leśnictwo II stopnia)
- mgr inż. Katarzyna Matusewicz (absolwentka kierunku leśnictwo II stopnia)
- mgr inż. Izabella Stankiewicz (absolwentka kierunku leśnictwo II stopnia)
- inż. Katarzyna Baczyńska (absolwentka kierunku leśnictwo I stopnia)
- inż. Dajana Podlewska (absolwentka kierunku inżynieria środowiska I stopnia)

tów zawodowych Technikum Leśnego w Tucholi. W imieniu Starosty Tucholskiego Andrzeja Urbańskiego przekazała je radna powiatu, przewodnicząca komisji oświaty, Anita Muzioł.

Osobna nagroda dotyczyła też najlepszej absolwentki z terenu Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu. Dyrektora regionalnego reprezentował Marek Sobczak, wyróżnienie trafiło do Katarzyny Baczyńskiej. Uczelnia wyróżniła ponadto najlepszych absolwentów. Ich nazwiska znajdziesz przy artykule.

Tekst i fot. (pp)



Zespół Wyższej Szkoły Zarządzania Środowiskiem zorganizował uroczystość, za co w swoim przemówieniu podziękował rektor uczelni Krzysztof Kannenberg.

Reklama



Agencja Ochrony BOS  
dołączyła do rodziny GRYF

Znasz nas jako BOS, od teraz jesteśmy GRYF

Łączymy siły, by zapewnić jeszcze  
wyższy poziom bezpieczeństwa



POSTAW NA NAJNOWSZE TECHNOLOGIE W OCHRONIE OSÓB I MIENIA

- projektowanie i montaż systemów alarmowych oraz CCTV
- nowoczesne aktywne systemy monitoringu wizyjnego oparte o analitykę AI
- całodobowe centrum monitorowania alarmów

NAJNOWSZE TECHNOLOGIE JUŻ TERAZ W TUCHOLI

GRYF OCHRONA MONITORING Sp. z o.o.  
ul. Kaszubska 4, 89-600 Chojnice  
biuro@gryf-ochrona.pl

**GRYF-OCHRONA.PL**  
tel. (52) 397 57 24

## KOPALNIA KRUSZYWA

Oferujemy:

- piasek,
- glinę,
- ziemię z wykopów (do wyrównywania terenu),
- ziemię ogrodową,
- kamień polny,
- żwir.

Drew-Kos Sp. z o.o. Tuchola, ul. ks. ppłk. J. Wryczy 22  
(przy skrzyżowaniu z ul. Garbary)  
tel. 534 665 535, 52 334 38 38

8-14 maja 2026



**dodatek**  
TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

Treść programu i foto dzięki uprzejmości: Prasowej Agencji Telewizyjnej, Polsatu, TVP1, TVP2, TVN, TV4, TVN7, TV Puls, TV Trwam, TVP Kultura INFORMUJEMY, ŻE REDAKCJA NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ZMIANY W PROGRAMACH TV  
Wydawca: Dodatek sp. z o.o., ul. Wiatrakowa 11/3, 85-115 Bydgoszcz, tel. 516-018-821, e-mail: iwona@magraf.pl, Redaktor naczelny: Sławomir Grzmieł ISSN 1643-2460 - Skład komputerowy: Magraf sp.j.

**Piątek**



**23:30 Stowarzyszenie wędrujących dzinsów**  
Komedja, USA, 2005  
**TVN 7**  
Bridget (Blake Lively), Carmen (America Ferrera), Lena (Alexis Bleidel) i Tibby (Amber Tamblyn) są najlepszymi przyjaciółkami. Te wakacje mają po raz pierwszy w życiu spędzić osobno. Bridget ma w planach wyjazd do Meksyku na obóz piłkarski, Carmen chce odwiedzić ojca w Waszyngtonie, Lena jedzie do dziadków do Grecji, a Tibby zostaje w domu i zamierza dorobić w supermarkecie, a przy okazji nakręcić film. Niedługo przed wyjazdem dziewczyny kupują w lumpeksie spodnie, które dziwnym trafem pasują na nie wszystkie. Przyjaciółki postanawiają przesyłać sobie spodnie i w ten sposób utrzymywać kontakt...

**Sobota**



**22:00 Bez litości 3. Ostatni rozdział**  
Sensacyjny, USA, Włochy, 2023  
**POLSAT**  
Odkąd Robert McCall (Denzel Washington) - emerytowany oficer Marynarki Wojennej Stanów Zjednoczonych i oficer DIA - porzucił swoje życie rządowego zabójcy, z trudem pogodził się ze strasznymi czynami, które popełnił w przeszłości. Działając na własną rękę, znajduje dzwonne pocieszenie w wymierzaniu sprawiedliwości w imieniu uciskanych.

**Niedziela**



**17:35 Terminal**  
Obyczajowy, USA, 2004  
**TV PULS**  
Victor Navorski (Tom Hanks), turysta ze Wschodniej Europy, dociera na lotnisko JFK w Nowym Jorku. Podczas jego nieobecności w ojczyźnie, doszło do zamachu stanu. Ze względu na obalenie rządu, amerykańskie władze nie chcą znać dokumentów Victora, tym samym nie może wkroczyć na teren USA, ani wrócić do swojego Państwa. Lotnisko staje się jego domem. Victor, aby się dostosować próbuje znaleźć pracę, zdobywa nowych przyjaciół, a także... zakochuje się w stewardesie Amelii (Catherine Zeta-Jones).

**Poniedziałek**



**23:25 Miss agent**  
Komedja, USA, 2000  
**TVN 7**  
Agent Eric Matthews (Benjamin Bratt) od lat „poluje” na terrorystę działającego pod pseudonimem „Obywatel”. Gdy zatem dowiaduje się, że tym razem szaleniec zagroził atakiem na uczestniczki konkursu piękności, Eric postanawia zapobiec tragedii. Wpada na genialny pomysł, aby wśród uczestniczek konkursu umieścić agentkę specjalną. Rozpoczyna poszukiwania odpowiedniej kandydatki. Wreszcie komputer pomaga wyłonić jedną, która jest dobrze przeszkolona, ma doświadczenie w akcji i doskonale wygląda w bikini. Gracie Hart (Sandra Bullock) nie jest jednak zachwycona propozycją.

**Wtorek**



**20:00 Kuracja**  
Teatr Telewizji, 2001  
**TVP KULTURA**  
Młody, pełen zapału lekarz psychiatra pragnie dogłębnie poznać tajniki własnego zawodu, a przede wszystkim - lepiej zrozumieć swoich podopiecznych. Postanawia zgłosić się na trzy miesiące do szpitala psychiatrycznego jako pacjent. O eksperymencie informuje tylko bezpośredniego przełożonego i ordynatora jednego z oddziałów w prowincjonalnym zakładzie, gdzie zamierza odbyć „kurację”. Doktor Andrzej Majer chce przejść taką samą drogę, jaką musi odbyć każdy pacjent szpitala psychiatrycznego z rozpoznaniem schizofrenii.

**Środa**



**23:25 Zemsta**  
Komedja, Polska, 2002  
**TVP 1**  
Cześnik Raptusiewicz mieszkający po sąsiedzku w tym samym zamku ze zniechęconym Rejentem Milczkiem, pragnie ożenić się z piękną wdówką, Podstoliną. Świadom niedoskonałości swej urody i braku ogłady towarzyskiej prosi wezwanego na pomoc Papkina, aby go z nią wyswatał. Kreując się na pozeracza niewieścich serc Papkin sam jest zakochany w Klarze, bratanicy Cześnika, tymczasem ona kocha z wzajemnością Wacława, syna Rejenta. Jednak ani Cześnik, ani Rejent nie zamierzają się zgodzić na ten związek, a wzajemną niechęć podsyca spór o mur graniczny. Aby pomieszać szczyki Cześnikowi, Rejent...

**Czwartek**



**23:55 Jerry Maguire**  
Obyczajowy, USA, 1996  
**POLSAT**  
Jerry Maguire (Tom Cruise) jest jednym z najlepszych agentów pośredniczących między wybitnymi sportowcami i klubami. Cieszy się sympatią w swoim środowisku, dopóki publicznie nie potępi zakłamania, bezduszności i zachłanności ludzi z jego branży. Traci wszystkich przyjaciół i klientów, z wyjątkiem Roda Tidwella (Cuba Gooding Jr.), zaprzeczającego w sobie, grającego futbolu amerykańskiego, którego nikt inny nie chce reprezentować. Wsparty jedynie przez zakochaną w nim sekretarkę, Dorothy (Renee Zellweger), tytułowy bohater postanawia stoczyć najtrudniejszą walkę w swoim życiu...

**PIĄTEK • 8 maja**

**TVP 1**

05:05 Wykrywacz kłamstw  
05:25 Pytanie dnia - rozmowa  
05:45 Reporterzy - magazyn  
05:55 Oko na Świat - magazyn  
06:20 Akacja 38 - serial, 2018  
07:00 Transmisja Mszy Świętej  
07:30 Agape Blisko Ciebie - magazyn  
08:00 Serwis Info; Pogoda Info  
08:15 Zaraz wracam - serial, 2026  
08:45 Ranczo - serial kom., 2007  
09:45 Komisarz Alex - serial krym.  
10:40 Ojciec Mateusz - serial  
11:30 Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny  
12:00 Serwis Info  
12:10 Agrobiznes; Agropogoda  
12:40 To się oplaca - magazyn  
12:55 Włochy - ostatnie dzikie zakątki - Las niedźwiedzi brunatnych - dok., 2023  
14:00 Złoty chłopak - serial, 2022  
15:00 Serwis Info  
15:15 Reporterzy - magazyn

**TVP 2**

04:35 Na dobre i na złe - Zagraci siłacza - serial, Polska, 2023  
05:30 M jak miłość - serial, Polska, 2023  
06:25 Anna Dymna - spotkajmy się  
06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2026  
07:30 Pytanie na śniadanie  
11:40 Operacja zdrowie - magazyn medyczny  
12:15 Program  
12:30 Koło fortuny - teleturniej  
13:15 Panna młoda - serial obycz., Turcja, 2024  
14:05 Va Banque - teleturniej  
14:35 Na sygnale - serial fabularny  
15:05 La Promesa - serial obycz., 2024  
16:00 Koło fortuny - teleturniej  
16:35 Familiada - teleturniej

**TVN**

05:40 Uwaga! - program interwencyjny  
05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy  
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy  
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny  
11:25 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy  
13:40 Ukryta prawda - program obyczajowy  
16:50 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska  
17:55 Detektywi - program kryminalny  
19:00 Fakty  
19:30 Sport  
19:40 Pogoda  
19:50 Uwaga! - program interwencyjny  
20:00 Godzilla i Kong: Nowe imperium - film, USA, Australia, 2024

**POLSAT**

06:00 Nowy dzień  
08:00 Halo tu Polsat - program informacyjno-rozrywkowy  
11:30 Gliniarze - serial paradokumentalny  
14:40 Dlaczego ja? - Osiemnaścieletnia Amelia planuje studia z psychologii, ma sporo znajomych i jest lubiana. Wszystko zmienia się, gdy...  
15:50 Wydarzenia - program informacyjny  
16:15 Pogoda  
16:20 Interwencja - magazyn reporterów  
16:30 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy  
17:00 Gliniarze - Młoda kobieta tuż po rozstaniu z „miłością życia” zostaje porwana. Zaginienie zgłasza jej zrozpaczona siostra i kieruje podejrzania na chłopaka uprowadzonej kobiety.  
18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy

**TVP Kultura**

06:10 Muzyczne poranki  
06:55 Tamte lata, tamte dni - Krystyna Janda - mag.  
07:35 Kruchy skarb - dokument, Polska, 2017  
08:10 Wtem - Julia Fiedorczuk - Szczepan Kopyt - felietony  
08:30 Wydarzenie aktualne  
09:05 Kulturalni - magazyn  
10:00 Pan wzywał, Milordzie? - serial kom., Wlk. Bryt., 1988  
11:05 Ada, to nie wypada! - kom., Polska, 1936  
12:45 Portrety - Kant - dokument, Niemcy, 2024  
14:15 Retro kino - Vera Cruz - western, USA, 1954  
16:00 Zbigniew Wodecki i jego goście - 2004  
18:05 Tygodnik Kulturalny  
18:55 Dzień, w którym umarła gwiazda rocka - Keith Moon - dok., Wlk. Bryt., 2018  
19:30 Video Killed the Radio Star - Bob Geldof - Wlk. Bryt., 2010

**TV Puls**

06:00 Policjanci z Miami - serial kryminalny  
08:00 Kobra - oddział specjalny - Gerkhan pomaga mężczyźnie, który prowadził nagonkę na rosyjskich przestępców. Swoje podejrzenia kieruje na Dimitrija Achmatowskiego...  
10:00 Triumf miłości - serial obyczajowy  
12:00 Nie igraj z aniołem - serial obyczajowy  
13:00 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy  
14:00 Przepis na zbrodnię - serial kryminalny  
15:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny  
17:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny  
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny

**TVN 7**

05:20 Ten moment - program opowiada o ludziach i chwilach, które na zawsze odmieniły ich los  
05:55 Szkoła - Martyna Gąska dołączyła do klasy 7b. Dziewczyna pragnie szybko zdobyć przyjaciół w nowej szkole.  
08:45 Ukryta prawda - program obyczajowy  
11:55 W-11 Wydział Śledczy - Komisarze prowadzą śledztwo w sprawie zabójstwa pseudokibica. Podejrzenie pada na jego przyjaciela  
14:00 Detektywi - program kryminalny  
15:00 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska  
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy  
18:00 Sekrety życia - serial paradokumentalny  
19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy

**TV 4**

06:00 Strażnik Teksasu - film akcji  
07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok  
08:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok.  
10:55 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy  
11:55 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny  
13:55 Trudne sprawy - program obyczajowy  
16:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej  
18:00 Policjantki i Policjanci - serial paradokumentalny  
20:00 Łowca i Królowa Łodu - sens., USA, 2016  
22:25 Gwiazdy Kabaretu - program rozrywkowy  
00:25 STOP Drogówka - serial policyjny  
01:25 Love Island. Wyspa miłości - reality show  
02:30 Interwencja - magazyn reporterów  
02:55 Śmierć na 1000 sposobów  
03:25 Lubię disco!  
04:25 Top 10 - Lista Przebojów  
05:30 Telezakupy TV Okazje

**TV Trwam**

09:35 Św. na każdy dzień  
09:45 Jestem mamą  
10:00 Inf. dnia  
10:15 Cierpliwa ufnosć  
11:25 Głos Polski  
11:35 Miłczący Św.  
12:00 Regina Coeli  
12:03 Inf. dnia  
12:20 Głos serca  
13:05 Pradawne  
13:30 Msza św.  
14:30 Drzwi do lasu  
14:55 Słowo życia  
15:00 Modlitwa do Bożego Miłosierdzia  
15:20 Mocni w Wierze  
15:50 Ma się rozumieć  
16:00 Inf. dnia  
16:10 Natura Obiektywnie  
16:30 Tyle krzywydy  
16:40 Zniewolenie  
16:50 Historia Obrazu Matka Boska AK 17:30 Łączy Nas Historia  
17:55 Poczet Wlk. Polaków  
18:00 Regina Coeli  
18:05 Inf. dnia  
18:15 Westerplatte Młodych  
19:00 Warto zauważyć...  
19:30 Brat Franciszek  
20:00 Inf. dnia  
20:20 Różaniec  
20:50 Myśląc Ojczyzna  
21:00 Apel Jasnog.  
21:20 Inf. dnia  
21:40 Polski Punkt Widzenia  
22:00 Matusia - siostra Matylda Getter

## SOBOTA • 9 maja

## TVP 1

04:55 Wykrywacz kłamstw - magazyn  
05:15 Pytanie dnia - rozmowa  
05:35 Reporterzy - magazyn  
06:20 Balans bieli - magazyn  
07:00 Transmisja Mszy Świętej  
07:40 Rok w ogrodzie; Rok w ogrodzie Extra - mag.  
08:20 Pełnosprawni - magazyn dla niepełnosprawnych  
08:50 Ranczo - serial kom., 2007  
09:55 Komisarz Alex - serial krym.  
10:50 Ojciec Mateusz - serial  
11:50 Gwiazdy w południe - Bitwa o Anzio - fab., USA, Włochy, 1968  
14:15 Domowe patenty - felieton  
14:25 Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny  
15:00 Sanatorium miłości - reality show



16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja  
17:00 Telexpress  
17:20 Pogoda  
17:35 Omnibus - szczyby i mądry - teleturniej  
18:35 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny  
19:30 Program informacyjny 19.30  
20:05 Sport  
20:10 Pogoda  
20:25 Komisarz Alex - serial krym.  
21:25 Hit na sobotę - Czerwone maki - dramat woj., Polska, 2024  
23:40 Dziewczyna z tatużem - thriller, USA, 2011  
02:15 Porady na zdrowie - kom., Polska, 2017  
04:00 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny

## TVP 2

05:10 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2026  
06:25 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial, Polska, 2026  
07:30 Pytanie na śniadanie  
11:30 Górna półka smaku - cykl kulinarno-detektywistyczny  
12:10 W poszukiwaniu dobrego filmu - magazyn  
12:45 Kolekcja - Zofia Artymowska - felieton  
13:05 Panna młoda - serial obycz., Turcja, 2024  
14:00 Familiada - teleturniej  
14:35 Koło fortuny - teleturniej  
15:15 Szansa na sukces. Opole 2026 - widowisko muzyczne  
16:20 Na dobre i na złe - Granice odpowiedzialności - serial, Polska, 2026



17:20 Panna młoda - serial obycz., Turcja, 2024  
18:15 Va Banque - teleturniej  
18:50 Słowo na niedzielę - rozmowa  
19:00 Informacje kulturalne - magazyn  
19:25 Rodzinka.pl - serial komediowy  
20:30 The Voice Kids - Finał - widowisko muzyczne  
22:45 The Voice Kids - Finał wyniki - widowisko muzyczne  
23:40 Gabi Drzewiecka zaprasza - magazyn muzyczny  
00:35 Kino relaks - Ugotowany - obycz., USA, 2015  
02:20 Herkules - film fantasy, USA, 2014  
03:55 Rodzinka.pl - serial kom.

## TVN

05:40 Uwaga! - program interw.  
05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy  
06:50 Pogromcy Chaosu - program poradnikowy  
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny  
11:30 Na Wspólnej Omnibus - serial obycz., Polska  
13:30 Ciężarówką przez Malezję - Dawid za kierownicą ciężarówki opuści Kuala Lumpur i po przejechaniu kilkuset kilometrów dojedzie do jednego z najczęściej odwiedzanych regionów w kraju - Wyżyny Camerona  
14:40 Kroniki Spiderwicksa - przygod., USA, 2008  
16:50 córka króla - przygod., USA, Chiny, Franc., Wlk. Bryt., Australia, Hong Kong, 2022. Król Ludwik XIV chce sprawować we Francji rządy po wsze czasy. Potrzeba mu więc nieśmiertelności.



19:00 Fakty  
19:25 Mam talent - program rozrywkowy  
19:30 Sport; Pogoda  
19:45 Mam talent - program rozrywkowy  
22:20 Zwyczajna przysługa - kom., USA, Kan., 2018. Stephanie i Emily poznają się w szkole swoich synów i natychmiast się zaprzyjaźniają. Przyjaźni muszą się wspierać, więc Stephanie zgadza się pewnego dnia odebrać ze szkoły synka Emili.  
00:35 Polityka - kom., Polska, 2019  
03:20 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska  
04:20 Uwaga! - program interw.  
04:40 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas - serial, USA

## POLSAT

06:00 Nowy dzień  
08:00 Halo tu Polsat - poranny program informacyjno-rozrywkowy  
11:40 Ewa gotuje - program kulinarny  
12:20 Świt jeźdźców smoków - anim., USA, 2014  
12:55 Ramona i Beezus - kom., USA, 2010. Ramona (Joey King) to dziewczynka z wielką wyobraźnią, która uwielbia płatać figle. Jej wybrzyki ma już powoli dość cała, kochająca rodzina, łącznie ze starszą siostrą, Beezus (Selena Gomez), starającą się przetrwać pierwszy rok w liceum.  
15:05 Pod słońcem Toskanii - obycz., USA, Włochy, 2003  
17:30 Awantura o kasę - teleturniej  
18:50 Wydarzenia - program informacyjny



19:15 Prezydenci i Premierzy - rozmowy J. Gugały  
19:30 Sport  
19:45 Pogoda  
19:55 Kabaret na żywo. Chyba Czesuaf  
22:00 Bez litości 3. Ostatni rozdział - sens., USA, Włochy, 2023  
00:15 Logan Lucky - kom., USA, Chiny, 2017. Bracia - Jimmy (Channing Tatum) i Clyde (Adam Driver) planują brawurowy skok podczas wyścigów samochodowych - NASCAR w Karolinie Północne  
03:00 Świat według Kiepskich - serial komediowy  
04:10 Kabaretowa Ekstraklasa  
04:40 Disco Gramy  
05:25 Teledyski TV Okazje

## TVP Kultura

06:05 Ada, to nie wypada! - kom., Polska, 1936  
07:45 Którędy po sztukę  
08:10 Opole na bis - „Panna, madonna, legenda tych lat” - koncert, 2011  
09:15 Dokument tygodnia - Fanny Ardant. Filmy mojego życia - dok., Franc., 2022  
10:25 Droga - Ostatnich gryzą psy - serial obycz., Polska, 1973  
11:40 Maria Joao Pires gra Mozarta - koncert  
12:35 Wydarzenie aktualne  
13:10 Blue Note Records. Więcej niż muzyka - dok., Szwajc., 2018  
14:50 Most na Renie - dram. wojenny, USA, 1969  
16:55 Tamte lata, tamte dni - Wojciech Waglewski - magazyn  
17:35 Retro kino - Vera Cruz - western, USA, 1954



19:20 Dzień z życia artysty - Aga Zaryan - magazyn  
20:00 Bilet do kina - Motyl i skafander - biograficzny, Franc., USA, 2007  
22:00 Klub Jazzowy - Aga Zaryan - koncert, 2025  
23:15 Dźwięki Bogu - fab., Franc., 2017  
01:35 Dobry tytuł - magazyn literacki  
02:05 Kino nocne - Wolność - obycz., Hiszp., Belgia, 2021  
03:55 Maria Joao Pires gra Mozarta - koncert, Niemcy, 2023  
04:40 Tamte lata, tamte dni - Artur Andrus - magazyn  
05:05 Podróże z historią - Czarne złoto - dok., Polska, 2017

## TV Puls

06:00 Kobra - oddział specjalny - Po niebezpiecznym pościgu na autostradzie, Semir i Alex zatrzymują kierowcę, który przekroczył prędkość. Okazuje się nim 72-letni Johannes Stiller.  
09:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki.  
10:00 Lombard. Życie pod zastaw - Pewnego dnia 75-letnia Wiktoria Forturiska odbiera telefon od „wnuczka”, który dzwoni z nieznanego numeru i potrzebuje natychmiastowego finansowego wsparcia. Kobieta w tajemnicy mówi sąsiadce - 70-letniej Sabinie - co spotkało jej „wnusia” i że po pieniądzu przyjdzie kolega Maćka.



20:00 Jeden gniewny człowiek - akcja, USA, Wlk. Bryt., 2021. Jason Statham wcielił się w pracownika firmy transportującej gotówkę, który wykazuje się niezwykłymi umiejętnościami podczas napadu na konwoj.  
22:35 Mechanik: Prawo zemsty - akcja, USA, 2011. Arthur Bishop (Jason Statham) jest elitarnym zabójcą. Każde morderstwo, którego się podejmuje, wygląda jak nieszczyśliwy wypadek.  
00:15 Pitbull. Nowe Porządki - akcja, Polska, 2016  
03:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.  
03:30 Dyżur - serial medyczny  
04:10 Menu na miarę  
04:55 Dyżur - serial medyczny

## TVN 7

05:00 Szkoła - Brajan Kosowski z 7 klasy jest nieśmiałym nastolatkiem, któremu dokucają rówieśnicy. Żeby wzmocnić poczucie własnej wartości przebiera się w stroju superbohatera.  
06:00 Wiza na miłość - serial paradokumentalny  
06:55 Bugs Bunny Builders - animacja  
07:40 Powrót Batmana - przygod., USA, 1992. Gotham znalazło się w niebezpieczeństwie. Pingwin postanowił zniszczyć miasto i jego mieszkańców. Naprzeciw złu staje Batman...  
10:20 Ukryta prawda - program obyczajowy  
11:25 Mówię Wam - talk-show  
12:40 Ukryta prawda - program obyczajowy  
15:25 Detektywi - program kryminalny



17:30 Godzilla - przygodowy, USA, Japonia, 2014  
20:00 Notre-Dame płonie - katastrof., Franc., Włochy, Wlk. Bryt., USA, 2022. Prawdziwa historia walki o ocalenie jednego z najświętszych miejsc Europy oraz bezczesnych relikwii chrześcijaństwa.  
22:20 Każdy twój oddech - sens., USA, 2021  
00:35 Showtime - kom., USA, 2002  
02:35 Żyjąc z potworem - historie ludzi mieszkających z zabójcą  
03:30 Usterka - program poradnikowy  
04:05 Fachowcy - paradokument  
04:45 Dorota was urządzi - program lifestylowy

## TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 07:00 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki 09:05 Jesteśmy Dla Dzieci - program edukacyjny 09:30 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki 12:50 Evolucja - kom., USA, 2001 14:55 Policjanci i Policjanci - serial paradok. 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 00:00 Gwiazdy Kabaretu - program rozrywkowy 02:05 STOP Drogówka - serial policyjny 03:05 Interwencja - magazyn reporterów 03:25 Lubię disco! 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Teledyski TV Okazje

## TV Trwam

09:00 Telewizyjny Uniwersytet Biblijny 10:00 Inf. dnia 10:15 Retrospekcja 10:35 Słowo życia 10:40 Polski Punkt Widzenia 11:00 Kropelka radości 12:00 Regina Coeli 12:03 Inf. dnia 12:20 Warto zauważyć... 12:50 Natura Obiektywnie 13:20 Ocalić od zapomnienia 13:30 Msza św. 14:30 Przegląd Tyg. „Niedziela” 14:35 Słowo życia 14:40 Św. na każdy dzień 14:45 Jak wygrać małżeństwo? 15:00 Dzielnia niewiasta 15:15 Mateczniki Polkości 15:30 Wierzę w Boga 16:00 Inf. dnia 16:10 Historia PL 17:00 Razem możemy wszystko 17:30 Przelamując bariery 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Regina Coeli 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Manna z Nieba 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apeli Jasnog. 21:20 Inf. dnia

## NIEDZIELA • 10 maja

## TVP 1

05:00 Sprawdzamy - magazyn  
05:25 Sprawa dla reportera  
06:20 Słownik polsko@polski - talk-show prof. J. Miodka  
06:55 Słowo na niedzielę  
07:00 Transmisja Mszy Świętej  
08:00 Tydzień - magazyn  
08:30 Życie po Sanatorium miłości - reportaż  
08:50 Alternatywy 4 - serial, 1983  
09:55 Ojciec Mateusz - serial  
10:55 Komisarz Alex - serial krym.  
11:55 Między ziemią a niebem  
12:00 Regina Coeli, Watykan  
12:15 Między ziemią a niebem  
12:45 Nowe życie - Zuzanna - rep.  
13:10 BBC w Jedyńce - Ssaki - magazyn  
14:30 Dom - serial, Polska, 1996  
16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja  
17:00 Telexpress  
17:20 Pogoda  
17:35 Daję słowo - Maciej Orłoś - talk-show



18:40 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny  
19:30 Program inform. 19.30  
20:05 Sport  
20:15 Pogoda  
20:25 Wojna zastępcza - serial, Polska, 2026  
21:25 Sanatorium miłości - reality show  
22:15 Sanatorium miłości. Kulisy programu - felieton  
22:20 Życie po Sanatorium miłości - reportaż  
22:50 Wiek Adaline - melodram., Kan., USA, 2015  
00:45 Czerwone maki - fab., Polska, 2024  
02:45 Bitwa o Anzio - dramat woj., USA, Włochy, 1968  
04:45 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny

## TVP 2

04:40 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2026  
05:45 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2025  
06:25 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial, 2026  
07:30 Pytanie na śniadanie  
10:30 Domowe patenty - felieton  
10:35 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka - magazyn  
11:05 The Voice Kids - Finał - widowisko muzyczne  
13:05 The Voice Kids - Finał wyniki - widowisko muzyczne  
14:00 Familiada - teleturniej  
14:35 Koło fortuny - teleturniej  
15:10 Szansa na sukces. Opole 2026 - widowisko muzyczne



16:15 Tak to leciało - teleturniej muzyczny  
17:15 Sandokan, księżę piratów - serial, Włochy, 2025  
18:20 Pan Mama - serial, 2026  
18:55 Kocham Cię, Polsko! - zabawa quizowa, 2026  
20:20 Postaw na milion - teleturniej  
21:20 Kwiatki Polskie duże - widowisko publicystyczne, 2026  
22:20 Gwiazdy w akcji - Chrzczyny - fab., Polska, 2021  
24:00 Krucjata - Znak bliźniąt - serial krym., Polska, 2024  
00:55 Ugotowany - obycz., USA, 2015  
02:35 Akacyjowa 38 - serial  
03:30 Rodzinka.pl - serial kom.

## TVN

05:40 Uwaga! - program interw.  
05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy  
06:50 Bez kompleksów - program rozrywkowy  
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny  
11:30 Co za tydzień - program rozrywkowy  
12:05 Mam talent - program rozrywkowy  
14:40 Bitwa o gości - program rozrywkowy  
15:45 Istoty Fantastyczne - film rodzinny, USA, Kan., 2024  
18:00 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy  
19:00 Fakty  
19:25 The Traitors. Zdrajcy - reality show  
19:30 Sport  
19:40 Pogoda  
19:45 The Traitors. Zdrajcy - reality show



21:30 Teściowie - kom., Polska, 2021. Czy wesele po odwołanym ślubie to przepis na katastrofę? Owszem. I to jak! 23:15 G.I. Joe: Czas Kobry - przygod., USA, Czechy, 2009. Podstępny handlarz bronią imieniem Destro wykrada ładunek śmiertelnych rakiet... 01:45 Superwizjer - magazyn reporterów  
02:25 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska  
03:25 Uwaga! - program interwencyjny  
03:45 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas - serial, USA  
04:45 Nauka jazdy - reality show  
05:10 Kto was tak urządził - program poradnikowy

## POLSAT

06:00 Nowy dzień  
08:00 Halo tu Polsat - program informacyjno-rozrywkowy  
11:55 Gęsia skórka - kom., USA, Australia, 2015. Historia przyjaźni dwojga nastolatków, którzy w niecodzienny sposób wpływają na losy prowincjonalnego miasteczka, gdy chłopak przypadkowo uwalnia potwory, zamknięte na kartach powieści grozy.  
14:05 W głowie się nie mieści - anim., USA, 2015  
16:15 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy  
17:30 Awantura o kasę - teleturniej  
18:50 Wydarzenia - program informacyjny  
19:15 Sport  
19:25 Pogoda  
19:35 Państwo w Państwie - program interwencyjny



19:55 Dancing with the Stars. Taniec z Gwiazdami - program taneczno-rozrywkowy  
23:00 Skąd wiesz? - kom., USA, 2010  
01:40 Dick i Jane: Niezły ubaw - kom., USA, 2005. Lata ciężkiej pracy Dicka Harpera (Jim Carrey) wreszcie przynoszą rezultaty, gdy bohater zostaje wiceprezsem firmy Globodyne, światowego lidera na rynku medialnym.  
03:30 Świat według Kiepskich - serial komediowy  
04:10 Kabaretowa Ekstraklasa - program rozrywkowy  
04:40 Disco Gramy - program muzyczny  
05:25 Teledyski TV Okazje

## TVP Kultura

06:00 Wielcy, więksi i najwięksi - Historia festiwalu opolskich - 1993  
06:55 Rozmowy (nie)wygodne - Nikolaaj Grynberg  
07:50 Bajnutki - widowisko kameralne, 2026  
08:00 Liturgia prawosławna w Głogowie  
09:05 Przystań nad Biblią  
09:25 Langhans - dusza świątyni, marka miasta - dok., Polska, 2026  
10:05 Republika Dzieci - serial, 2021  
11:05 Pan wzywał, Milordzie? - serial kom., Wlk. Bryt., 1988  
12:10 Koncert  
12:40 Dokument tygodnia - Fanny Ardant. Filmy mojego życia - dok., Franc., 2022  
13:45 W poszukiwaniu dobrego filmu - magazyn  
14:25 Kansas City - fab., USA, 1996



16:30 Dobry tytuł - magazyn  
17:15 Niedziela z... twórczością Marii Czubarzko  
18:05 Murnurando - film krótkometrażowy TVP  
18:55 U cioci na imieninach - program rozrywkowy  
20:00 Męstwo i honor - fab., Franc., 2007  
22:40 Kulturalni - magazyn  
23:35 Kod Hanekego - dokument, Francja, 2022  
00:35 Noc krótkich filmów - Klient nasz pan - Tego nie robi się kotu  
01:00 Klub Jazzowy - Aga Zaryan - koncert, 2025  
02:05 Motyl i skafander - biogr., Franc., USA, 2007  
04:00 Niedziela z... twórczością Marii Czubarzko  
04:45 Teledyski

## TV Puls

06:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.  
06:40 Don Matteo: Boski detektyw - serial krym.  
08:50 Naga broń: 3 akt Wydział Specjalnego - kom., USA, 1988. Porucznik Frank Drebin (Leslie Nielsen) zostaje przydzielony do ochrony królowej Elżbiety II podczas jej wizyty w Los Angeles...  
10:35 Johnny English - kom., Wlk. Bryt., 2003. Johnny English (Rowan Atkinson) zostaje mianowany super-agentem po tym, jak Agent One zostaje zamordowany, a reszta agentów ginie na jego pogrzebie.  
12:10 Za jakie grzechy, dobry Boże? - kom., Franc., 2014  
14:15 Forrest Gump - obycz., USA, 1994  
17:35 Terminal - obycz., USA, 2004



20:00 Mechanik: Konfrontacja - akcja, USA, Tajlandia, 2016  
22:00 Dziedzictwo krwi - akcja, USA, Franc. Mel Gibson wcielił się w byłego skazańca i outsidera próbującego odbudować relację z dorastającą córką, graną przez Erin Moriarty, wpada w poważne kłopoty z brutalnym kartelem narkotykowym.  
23:50 Instykt pierwotny - akcja, USA, 2019  
01:55 Dyżur - serial medyczny  
03:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.  
03:25 Menu na miarę - program kulinarny  
04:00 Dyżur - serial medyczny  
05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny

## TVN 7

05:15 Szkoła - Monika Zarzycka ze swoim ukochanym Jankiem startuje w konkursie tanecznym. Niestety chłopak podczas spotkania z kolegami łamie rękę.  
06:15 Wiza na miłość - serial paradokumentalny  
07:10 New Looney Tunes II - animacja  
07:40 Wakacje w krzywym zwierciadle - kom., USA, 1983  
09:45 Ukryta prawda - program obyczajowy  
14:55 Detektywi - Niedaleko skłotu zostają znalezione zwłoki młodej dziewczyny. Lekarz sądowy, który bada ciało, prosi Annę Potaczek o pomoc w ustaleniu tożsamości ofiary.  
17:55 Piotrusz Pan i Alicja w Krainie Czarów - film rodzinny, Wlk. Bryt., USA, 2020



20:00 Godzilla II: Król potworów - przygod., USA, Jap., 2019  
22:50 Kod dostępu - sens., USA, 2001. Gabriel, wytrawny szpieg, ma dość obserwowania tego, jak inni ludzie zajmują się polityką. On sam ma doskonały pomysł na uporządkowanie świata, ale do tego potrzebuje wielkich pieniędzy. Takie pieniądze ma amerykański rząd...  
00:50 Legendy ringu - kom., USA, 2013  
03:15 Żyjąc z potworem - historie ludzi mieszkających z zabójcą  
04:10 Usterka - program poradnikowy  
04:45 Fachowcy - paradokument

## TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 06:55 Katakizmy, które wstrząsnęły światem - dok., USA, Czechy, 2023 09:05 Ewa gotuje - program kulinarny 09:35 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki 11:40 Ace Ventura Junior - fabularny USA, 2009 13:40 Łowca i Królowa Lodu - sens., USA, 2016 15:55 Goście w Ameryce - kom., Franc., USA, 2001 17:55 Uroczysko - serial krym. 18:00 Sprawiedliwi. Trójmiasto - serial kryminalny 00:00 STOP Drogówka - serial policyjny 01:00 Samochody, które podbiły świat 02:55 Interwencja - magazyn reporterów 03:25 Lubię disco! 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Teledyski TV Okazje

## TV Trwam

09:30 Msza św. 10:30 Zło dobrem zwyciężaj! Historia Mayerling 11:00 Głos serca 12:00 Regina Coeli z Ojcem Św. Leonem XIV 12:15 Papież Polak do Rodaków 13:10 Serce ojca 14:45 Zrozumieć wartość życia - rozmowa z dr Wandą Półtawską 15:00 Wieś to też Polska 16:00 Inf. dnia 16:10 Koncert zyczeń 16:50 Mateczniki Polkości 17:00 Żyłem obok Św. 17:30 Sól ziemi 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Regina Coeli 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:00 Msza święta 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apeli Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Retrospekcja 21:45 Stan Bezp. Państwa 21:55 Św. na każdy dzień 22:00 Mocni Jego mocą 22:45 Jak wygrać małżeństwo? 23:00 Jak my to widzimy 23:30 Tam, gdzie Bóg płacze

# DOM i OGRÓD

**Tygodnik**  
Tucholski

tygodnik.pl



**Arboretum  
tworzone sercem.  
Historia ogrodu  
Janiny Grzmieł  
z Bładowa**



**Poradnik  
dla nieprofesjonalnego  
ogrodnika. Co robić,  
aby szkodniki  
nie zjadły nam roślin?**



**Jak i czym  
umyć  
elewację,  
aby jej  
nie zniszczyć?**



**Powiew  
świeżości,  
także  
w sensie  
dosłownym**



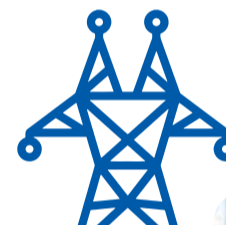
**Piana PUR  
pod lupą  
- szczelność,  
która  
się opłaca**



**Małe  
jest piękne?  
Dla kogo  
dom wielkości  
mieszkania?**



**Niektórym będzie  
bardzo trudno  
zrozumieć,  
że nie zbudują  
na własnej działce**



**Idą w spółdzielnie  
energetyczne.  
W kujawsko-  
pomorskim  
ich liczba rośnie**

Reklama

**KURLANDT  
INVEST**

## Profesjonalne usługi nieruchomości w sercu Borów Tucholskich

Szukasz działki nad jeziorem? Marzysz o klimatycznym domu wśród natury?  
Chcesz sprzedać nieruchomość bez stresu i zbędnych formalności?

**KURLANDT INVEST** to lokalne biuro nieruchomości z wieloletnim doświadczeniem, które kompleksowo prowadzi proces sprzedaży i zakupu - od strategii po finalizację transakcji.

### Nasze specjalizacje:

- ✓ sprzedaż, zakup i wynajem nieruchomości - domy, mieszkania, działki
- ✓ weryfikacja prawna i techniczna - bezpieczeństwo każdej transakcji
- ✓ zdjęcia z drona, wirtualne spacerzy 3D, marketing premium nieruchomości
- ✓ uzyskiwanie warunków zabudowy, decyzji środowiskowych, podziałów działek
- ✓ pomoc kredytowa, współpraca z notariuszami, geodetami oraz firmami budowlanymi



ul. Myśliwska 11, 89-500 Tuchola  
500 334 331 | 733 013 733

[www.kurlandtinvest.pl](http://www.kurlandtinvest.pl)



Bory Tucholskie - Twoje miejsce do życia i inwestycji



# Arboretum tworzone sercem. Historia ogrodu Janiny Grzmiel z Bładowa

Choć dla wielu ogród jest miejscem odpoczynku, dla Janiny Grzmiel z Bładowa stał się sensem codzienności. Od ponad 30 lat tworzy swoje prywatne arboretum – przestrzeń, która zachwyca różnorodnością roślin i naturalnym charakterem, ale też wymaga ogromnej pracy i zaangażowania. Wszystkie rośliny sadziła i nadal sadi własnymi rękami. – Ja nie mam czasu na nudę ani na rozczulanie się nad sobą. Wstaję i idę do pracy, a najlepiej pracuje mi się samej – mówi seniorka.

## Początki nie były łatwe

Gdy Janina Grzmiel kupiła działkę w Bładowie zimą 1993 roku, wszystko przykrywał śnieg. Dopiero wiosną okazało się, jak wiele pracy ją czeka.

– Pierwsze, co zrobiłam, to sprzątanie. Wszędzie były śmieci, plastik, gruz. To był teren dawnego gospodarstwa, zniszczonego jeszcze w czasie wojny – wspomina.

Mimo wręcz tytanicznej pracy, jaką musiała włożyć w uporządkowanie terenu, pani Janina nie zniechęciła się. Zaznaczmy, że w typowo siłowych pracach pomagał jej mąż.

– Urzekły mnie te stare drzewa. Dąb, lipy – ponad dwustuletnie. Pomyślałam, że czegoś takiego już nikt nie doczeka – przyznaje.

Ogród zajmuje około 2,5 hektara, a wraz z przyległym terenem, w tym lasem – ponad 5 hektarów.

## Naturalistyczna wizja

To nietuzinkowe miejsce nie powstało według jednego, sztywnego planu. Jak podkreśla jego właścicielka, koncepcja ogrodu dojrzewała z czasem.

– Wiedziałam tylko, że ma być swobodny. Reszta przychodziła stopniowo. Teraz ogród jest coraz bardziej naturalistyczny – mówi.

Drzewa posadzone w pierwszych latach zdążyły już osiągnąć imponujące rozmiary i silnie zacieniają teren.

– Mój ogród zmienia się razem z warunkami. Wprowadzam coraz więcej roślin ceniolubnych i takich, które same sobie radzą, jak gatunki zadarniające. Najbardziej cieszę się, kiedy coś samo wyrasta – to znak, że znalazło tu swoje miejsce – tłumaczy pani Janina.

Podczas spaceru po ogrodzie na zupełnie nowych stanowiskach można dostrzec m.in. szafirkę i hia-



Niestety, magnolie w tym roku przemarzły.

cynty. Każde takie odkrycie wywołuje uśmiech właścicielki.

## Bogactwo roślin

W tym dendrologicznym ogrodzie rosną liczne gatunki iglaste i liściaste – m.in. świerki, sosny, klony oraz bardziej egzotyczne okazy, takie jak metasekwoja chińska, niegdyś uznawana za wymarłą.

W warstwie krzewów i bylin pojawiają się m.in. różaneczniki, azalie, piwonie, tulipany (w tym odmiany botaniczne) oraz rośliny okrywowe, które tworzą naturalne „dywany” zieleni. Na trawnikach pojawiają się fiołki, a w cie-

niu drzew – niezapominajka kaukaska.

Nie brakuje tu także drzew ozdobnych, w tym starych odmian jabłoni i gruszy, najlepiej przystosowanych do lokalnego klimatu.

## Skąd pochodzą sadzonki?

Tworzenie tak rozległego ogrodu wymagało systematycznego pozyskiwania nowych roślin. Pani Janina podkreśla, że sadzonki pochodzą ze sprawdzonych, krajowych szkółek ogrodnich.

– One są naprawdę fantastyczne, w tej chwili bardzo bogate i można tam znaleźć wszystko – mówi.

Dzisiaj wiele gatunków można zamawiać przez internet, ale kiedyś ich zdobycie wymagało znacznie większego wysiłku i cierpliwości.

## Szkodniki i zmieniająca się natura

Arboretum, choć zachwyca bogactwem roślin, od lat mierzy się z coraz trudniejszymi wyzwaniami. Wśród nich szczególnie dotkliwe są szkodniki i pasożyty. Jednym z największych problemów stała się jemiola, widoczna na dwustuletnich lipach. Ten półpasożyt, rozprzestrzeniany głównie przez ptaki – jemioluszki – stopniowo osłabia drzewa. Aktualnie pani Janina



Takie „śmietnisko” ujrzeli państwo Grzmielowie na zakupionej przez siebie działce w 1993 roku, gdy tylko stopniał śnieg. Fot. Janina Grzmiel

Reklama

## Spółeczna Inicjatywa Mieszkaniowa KZN Kujawy i Pomorze Sp. z o. o.



BYŚŁAW (GMINA LUBIEWO)



ŚLIWICE

Sprawdź nasze inwestycje



**SIM**  
Kujawy i Pomorze

Spółeczna Inicjatywa Mieszkaniowa KZN Kujawy i Pomorze z siedzibą w Brodnicy powołana została 27 marca 2024 r. i obejmuje swoją działalnością gminy: Brodnica, miasto Brodnica, Chełmża, miasto Chełmża, Lubiewo, Łubianka, Śliwice i Zławieś Wielka, a także Krajowy Zasób Nieruchomości.

ul. Mazurska 13,  
87-300 Brodnica

www.simkip.pl

biuro@simkip.pl

782 609 208





Szafirki, pigwowiec i tulipany już kwitną. A za moment w ogrodzie zostaną posadzone dalie i mieczyki.

czeka na kolejną wizytę arborysty. Innym poważnym zagrożeniem jest ćma bukszpanowa, której larwy w krótkim czasie оголаcają krzewy z liści, prowadząc do ich obumierania.

– Nie zauważyłam jej na czas. Część bukszpanów musiałam już wyciąć, część próbuję jeszcze ratować chemicznie, ale nie wiem, czy się uda – przyznaje.

Największym wyzwaniem ostatniej dekady jest postępująca susza.

– Dla mnie ładna pogoda to taka, kiedy w nocy pada, a w dzień świeci słońce. Teraz tego brakuje. Poziom wód gruntowych znacząco się obniżył, a wiele roślin – zwłaszcza świerków – obumiera. Do tego dochodzą silne wiatry, nowe szkodniki i choroby – mówi.

### Podlewanie kropelkowe – nowoczesność w służbie ogrodu

W ogrodzie funkcjonuje system podlewania kropelkowego, który ułatwia pielęgnację rozległych nasadzeń.

– To nie jest klasyczne podlewanie. Mam rozprowadzone specjalne przewody z otworkami, mniej więcej co 30 centymetrów. Woda sączy się kroplami bezpośrednio do ziemi – wyjaśnia.

System działa przez cały sezon i obsługuje szczególnie wymagające rośliny. To dość skuteczne rozwiązanie, choć niepozbawione drobnych awarii.

### Kompost i liście – ogród, który „pracuje sam”

W białdowskim ogrodzie nic się nie marnuje. Liście, gałęzie, skoszona trawa i chwasty trafiają na stopy kompostowe. To nie tylko praktyczne rozwiązanie, ale i zgodne z ideą naturalistycznego ogrodu. Równie ważne miejsce w tej filozofii zajmują liście, które jesienią nie są skrupulatnie grabione z każdej rabaty.

– Liście zostawiam na rabatach, bo to naturalna próchnica. Tak powinno być w przyrodzie. W naturze nic się nie marnuje. I tak staram się prowadzić ten ogród – tłumaczy pani Janina.

Z czasem opadłe liście tworzą warstwę ochronną, która zabezpiecza glebę przed wysychaniem i mrozem, a jednocześnie stopniowo wzbogaca ją w składniki odżywcze.

### Praca przez cały rok

Arboretum wymaga pracy niezależnie od pory roku.

– Pielęgnuję ogród właściwie przez cały rok. Jedynie deszcz może mi przeszkodzić – mówi pasjonatka.

Mimo podeszłego wieku i problemów zdrowotnych pani Janina wciąż spędza w ogrodzie większość dnia. To właśnie tutaj koncentruje się jej codzienność.

– Nie mam czasu na nudę ani na użalanie się nad sobą. Zawsze znaj-



Seniorka dokumentuje zmiany zachodzące w ogrodzie od czasu jego założenia. Posiada bardzo bogatą galerię zdjęć.



Trwa walka o losy francuskiego ogrodu z niełatwym przeciwnikiem – ćmą bukszpanową.



Świerk pospolity odmiany 'Virgata' z daleka przyciąga spojrzenia.

dzie się ktoś, kto ma gorzej. Trzeba doceniać każdy dzień. Dla mnie ta praca ma sens. To jest moje życie – podkreśla.

Prowadzony przez nią ogród pozostaje przestrzenią prywatną. Nie jest udostępniany do zwiedzania – jak wyjaśnia właścicielka, jego

pielęgnacja pochłania tyle czasu i energii, że trudno byłoby pogodzić ją z przyjmowaniem gości.

Zapytana, co chciałaby dodać na koniec, odpowiada krótko:

– Kochajmy przyrodę.

**Tekst i fot. Agata Wiśniewska**



Ponad 200-letnie lipy. Jedną z nich nawałnica w 2017 roku poderwała z korzeniami. Drzewo jednak przetrwało. Sporo drzew innych gatunków wichura skutecznie powaliła.



Część z okazałych stosów kompostowych znajdujących się w ogrodzie.

Reklama



**SALON  
KOMINKOWY**

**SALON  
ŁAZIENEK**

Odwiedź nasz punkt sprzedaży:

**Tuchola, ul. Świecka 74/76**

tel: 661-139-084

tel: 665-458-505





# Poradnik dla nieprofesjonalnego ogrodnika. Co robić, aby szkodniki nie zjadły nam roślin?

Wielu z nas marzy o pięknym przydomowym ogrodzie lub działce. Zwłaszcza w obecnym czasie, gdy powraca trend na własne warzywa i owoce, a następnie domowe przetwory. Z tym łączy się jak najbardziej słuszna moda na zdrowe i świadome odżywianie, ekologiczny styl życia. Aby efektywnie dążyć do celu, ogródek trzeba pielęgnować. Mimo starań bardzo łatwo jest narazić się na odwiedziny i zadomowienie szkodników. Co robimy źle? Albo, co powinniśmy zrobić inaczej? Wskazówkami dzieli się z nami Aleksandra Biernat, prowadząca od 2009 roku sklep ogrodniczy w Tucholi. W branży doświadczenie zdobywa dłużej, bo od 1991 roku.



Aleksandra Biernat.

Prace w ogrodzie należy rozpocząć już zimą – w grudniu lub styczniu. Rok w ogrodzie zaczyna się od malowania pni drzew owocowych na biało. Jest to zabezpieczenie przed tym, aby drzewka nie zaczęły zbyt wcześnie wypuszczać pąków przy zmiennej, na przemian słonecznej i mroźnej pogodzie. W okolicach lutego przycina się ziarnkowe drzewka owocowe.

Aleksandra Biernat tłumaczy, że gdy temperatura zaczyna przekraczać 5 stopni, wykonuje się pierwsze opryski w okresie bezlistnym. Używa się do tego dedykowanych środków, takich jak Miedzian, który jest metodą na choroby grzybowe. Działa on również na owady, które złożyły jaja – w zależności od gatunku znajdują się one w pąkach albo na gałązkach. Opryski wykonuje się olejami: para-

finowym (w pierwszym etapie), silikonowym (gdy pąki są jeszcze małe) oraz rydzowym (gdy pąki robią się nabrzmiałe i zaczynają pojawiać się pierwsze listki).

– To jest takie zabezpieczenie. Nie mówię, że to eliminuje wszelkiego rodzaju robactwo, bo wszyscy musieliby przyskać, a przecież nie wszyscy to robią – uzupełnia nasza specjalistka.

## Wiosenne prace – od trawników po zasiewy

Co robi się dalej? Oczyszcza się ogród i przycina rośliny. Sposób tej czynności zależy od specyfiki danej rośliny, bo niektóre lubią być przycinane jesienią, inne wiosną albo po zbiorach. Ogród należy również uporządkować z suchych gałązek i liści. Dlaczego to jest ważne?

Kontynuacja na str. 6-7

Reklama

**W ZGODZIE  
Z NATURĄ.  
OD 1926 ROKU.**

AUTORYZOWANY DEALER:  
**SKLEP I SERWIS  
BIERNAT**

TUCHOLA, BYDGOSKA 13a

☎ 503 599 458, 504 992 164, 500 415 018

**STIHL**

**100  
YEARS**



# „OAZA” CZERSK

TECHNIKA GRZEWCZA, SANITARNA I HYDRAULICZNA

ul. Królowej Jadwigi 11d  
89-650 Czersk

tel. 52 39 88 920  
www.oaza-czersk.pl

Zapraszamy  
pon.-pt. 8.00-17.00  
sob. 8.00-13.00

KOTŁY, GRZEJNIKI, KOMINKI, TECHNIKA GRZEWCZA, RURY PCV, STAL I CU,  
OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW, WYPOSAŻENIE ŁAZIENEK,  
ARMATURA, MEBLE ŁAZIENKOWE  
**KOMPLEKSOWE ROZWIĄZANIA INSTALACYJNE**





## Kontynuacja ze str. 4

Bardzo często rośliny chorują latem i gromadzą się w nich zarodniki grzybów, które pozostają na kolejny sezon. Pozostałości roślin można zostawić jako kompost, ale w większości przypadków znajdują się tam niepożądane owady, ich jaja, patogeny i chorobotwórcze zarodniki. Do tego dochodzą także względy estetyczne.

– Ja na przykład zostawiam liście z drzew owocowych tam, gdzie mam warzywnik, ale jesienią przyskam je mocznikiem, aby się zakompostowały. To taki naturalny nawóz – zdradza Biernat. Tego naturalnego nawozu nie lubią jednak trawniki.

– Liście z trawników należy usunąć. Wiosną, gdy jest już w miarę ciepło, czyli około marca lub kwietnia, wykonuje się ich aerację. Do tego są specjalne maszyny lub – przy małej powierzchni – specjalne grabie, zwane aeratorem ręcznym. Kolejnym krokiem jest nawożenie. Podobnie jest z kwiatami – tutaj mowa o pierwszych, startowych dawkach. Później dawki powtarzające dostarczamy zgodnie z zaleceniami na opakowaniach – słyszymy od naszej rozmówczyni, która dodaje, że nawożenie trawnika można wykonać również dopiero wtedy, gdy zacznie on rosnąć.

Dodajmy, że w opisywanym czasie, czyli od połowy kwietnia albo w majówkę i po niej, wykonuje się zasiewy warzyw. Każde warzywo ma swoją indywidualną specyfikę, do której należy się stosować. Uniwersalnej reguły dla wszystkich zasiewów po prostu nie ma.

Robaki w czereśniach...  
Jak się ich pozbyć?!

Zanim przejdziemy do zwalczania szkodników, warto wiedzieć, że od 6 marca 2026 roku weszły nowe przepisy dotyczące środków chemicznych. Amatorscy ogrodnicy nie kupią praktycznie żadnych dedykowanych preparatów. W większości chemia dostępna będzie tylko dla osób po szkoleniach chemizacyjnych, o czym można przeczytać choćby na opakowaniach poszczególnych środków. Takie szkolenie może zrobić każdy, nawet działkowiec – wystarczy dowiedzieć się np. w Ośrodku Doradztwa Rolniczego, kiedy będzie przeprowadzane. Jest to to samo szkolenie, które mają rolnicy. Aleksandra Biernat również odbywa je co 5 lat, aby móc sprzedawać chemię.

Z dostępnych środków chemicznych można wymienić np. preparaty na mszyce. Nie są one bardzo silne i nie wyrządzą dużej szkody. Bez odpowiedniego szkolenia nie można kupić np. Mospilanu. Chemia ustąpiła miejsca ogólnodostępnej biologii.

– Mamy bardzo dużo środków biologicznych, z którymi my też się teraz zapoznujemy. Bardzo wiele z nich weszło na rynek. Właściwie, sprzedając je, sami się uczymy – dowiadujemy się od Biernat.

Są to środki biologiczne, które niszczą owady glebowe. Przykładem są czereśnie, o których co roku mówi się dużo. Do zwalczania larw nasionnicy trześniówki dostępny jest środek Klozer Carbogen, którym

podlewa się powierzchnię ziemi pod koroną drzewa. Można stosować również specjalne lepy na drzewa, które zatrzymują mrówki – bo gdy pojawiają się mszyce, mrówki wchodzi na drzewa. Na rynku dostępny jest także klej do smarowania pni.

– To w zasadzie wszystkie zabiegi, które można wykonać przy czereśniach – komentuje właścicielka sklepu ogrodniczego.

Zmiana klimatu a nasze ogrody. Przykładem  
ćma bukszpanowa

Jak wiadomo, wszystko ewoluuje. Zmienia się klimat, zmieniają się także szkodniki. Najlepiej obrazuje to występowanie ćmy bukszpanowej w Polsce. Ten inwazyjny gatunek motyla potrafi zniszczyć krzew bukszpanu w zaledwie kilka dni. Szczególnie można było to zaobserwować rok czy dwa lata temu. Ćmy wyjadają liście, pozostawiając jedynie nerwy, młode pędy i zieloną korę, co prowadzi do ogołocenia rośliny, powstawania oprzędów z odchodami oraz zamierania krzewów.

Skąd u nas wcześniej niespotykana ćma bukszpanowa? Pochodzi z Azji Wschodniej. Do Europy trafiła przypadkowo, najprawdopodobniej wraz z importowanymi roślinami ozdobnymi w pierwszej dekadzie XXI wieku. W Polsce można ją zauważyć dopiero od kilku lat. Podobnie było ze wspomnianymi wcześniej robakami w czereśniach.

– Na ćmę bukszpanową można wykonywać opryski, ale musi się



– Krety są pożyteczne, ponieważ wyjadają pędraki z trawników. U mnie na przykład najchętniej przebywają w dużym kompostowniku, gdzie mają ich najwięcej. Dla nas są szkodnikami, bo niszczą uprawy, ale moim zdaniem są bardzo pożyteczne – słyszymy od właścicielki sklepu ogrodniczego.

najpierw pojawić. Zapobiegawczo można jedynie przyskać bukszpany olejami: silikonowym i rydzowym. Warunek jest taki, że trzeba bardzo dokładnie pokryć roślinę, aby „zakleić” jaja lub dorosłe owady – wtedy nie mogą się poruszać. Gdy jednak ćma już się pojawi, można stosować np. Polysect. Nawet zwykły Karate czy Decis pomoże. Trzeba tylko dokładnie opryskiwać, bo nie są to środki działające w głąb rośliny, lecz powierzchniowo – kontynuuje Aleksandra Biernat.

Należy pamiętać, że jeden zabieg nie wystarczy. Potrzebna jest ciągła obserwacja. Gdy pojawiają się motyle o zmierzchu, należy wykonać oprysk.

Tam, gdzie są mrówki,  
są mszyce

Podobnie jak w przypadku ćmy bukszpanowej, jest z mszycami. Zapobiegać można jedynie olejami, aby zadusić jaja składane głównie jesienią. Później należy obserwować rośliny i w razie pojawienia się szkodników rozpocząć opryski, ponieważ mszyce sprzyjają rozwojowi chorób grzybowych. Pierwszym sygnałem ich obecności – nawet jeśli nie widzimy ich bezpośrednio – są mrówki.

– Klienci mówią, że wygląda to tak, jakby mrówki hodowały mszyce. To prawda – zbierają one słodką spadzę wydzielaną przez mszyce – wyjaśnia właścicielka sklepu.

W tym przypadku stosuje się lepy wokół pni lub specjalne kleje. Przede wszystkim jednak wykorzystuje się biologiczne opryski lub domowe sposoby. Można użyć także preparatów tworzących barierę ochronną na roślinie. Jeśli to nie pomoże, należy sięgnąć po środki chemiczne, których jednak dla działkowców nie ma zbyt wiele.

– Choroby grzybowe przenoszą się z wiatrem i trudno je całkowicie powstrzymać, bo nawet jeśli my dbamy o ogród, to sąsiad lub zarządca drzew przy ulicy niekoniecznie. Łatwiej zapobiegać owadom poprzez opryski olejowe. Preparaty biologiczne można stosować przez cały okres wegetacyjny, np. na pędraki w trawnikach – przekonuje Biernat, dodając, że naturalną ochroną przed pędrakami są ptaki.

Czy krety i ślimaki  
to wyłącznie szkodniki?

– Krety są pożyteczne, ponieważ wyjadają pędraki z trawników. U mnie na przykład najchętniej przebywają w dużym kompostowniku, gdzie mają ich najwięcej. Dla nas są szkodnikami, bo niszczą uprawy, ale moim zdaniem są bardzo pożyteczne – tłumaczy rozmówczyni.

Jeśli jednak chcemy się ich pozbyć, można zastosować różnego rodzaju odstraszacze. Skuteczne są preparaty w postaci kulek, które wrzuca się do czynnych korytarzy. Stosuje się także karbid lub specjalne płyny zapachowe. Wszystkie te metody działają na zasadzie odstraszania i są humanitarne.

Co ciekawe, ślimaki w umiarkowanej liczbie również mogą być pożyteczne – rozkładają materię organiczną i stanowią pokarm dla innych zwierząt, np. jeży. Jeże zjadają także myszy i nornice. Na nornice można stosować kulki zapachowe. Ślimaki natomiast można odstraszają biologicznymi granulkami rozsypywanymi między roślinami. Ważne, że są to środki bez okresu karencji.

Co warto wiedzieć,  
mając ogród?

Aleksandra Biernat zwraca uwagę, że źle wyglądająca roślina



Aby walczyć z opuchlakami przy rododendronach, wciąż można stosować środki chemiczne.

## Reklama

PROJEKTOWANIE  
ZAKŁADANIE OGRODÓW  
PIELĘGNACJA ZIELENI  
BRUKARSTWOZ pasji  
do ogrodnictwa

☎ 510 258 215, 501 128 182

🌐 www.sekwojagarden.pl

✉ pklunder@gmail.com

📌 sekwoja.garden



Ćma bukszpanowa potrafi zniszczyć krzew bukszpanu w zaledwie kilka dni...

nie zawsze oznacza chorobę grzybową – może to być niedobór mikroelementów.

– Wczesną wiosną robi się pierwsze opryski na mszycę w igłakach, zwłaszcza na młode przyrosty. W tym celu można zastosować Karate ZEON 050 CS albo Deltam. W kwietniu lub maju na gruszy pojawiają się rdzawe plamki, natomiast na jałowcach brzydka galaretowata maź – rdza (choroba grzybowa). Najlepiej nie sadzić blisko siebie tych roślin. Nasze rododendrony często cierpią z powodu opuchlaków. Dorosłe owady obgryzają liście, a larwy podgryzają korzenie. Tutaj z pomocą przychodzi wciąż dostępne środki chemiczne i biologiczne – wyjaśnia Biernat.

Wielu działkowców ma problem z robaczywą marchewką. Istnieje prosty sposób: naprzemienny wysiew rzędów marchewki i cebuli. Dopóki cebula rośnie, marchew jest

mniej narażona na szkodniki. Inną metodą jest stosowanie popiołu drzewnego lub dostępnych środków chemicznych – zgodnie z instrukcją.

### Jak przygotować ogród na jesień i zimę?

Jeśli w glebie znajdują się niepożądane szkodniki, można zastosować środki takie jak Klozer Carbogen lub rośliny poplonowe – np. żyto, facelię, łubin czy grykę. Poplon poprawia strukturę gleby i zastępuje kompost, ale wymaga przekopania jesienią i wiosną.

Jesienią można kompostować liście, a drzewa opryskać mocznikiem lub Miedzianem po opadnięciu około 3/4 liści, aby ograniczyć choroby grzybowe. W przypadku szkodników należy poczekać do wiosny i zastosować opryski olejowe, ponieważ owadom nie przeszkadzają nawet silne mrozy.

Tekst i fot. Anna Lipska

2026 rok przyniósł nowości w Prawie budowlanym

# Więcej zgłoszeń robót, a mniej pozwoleń na budowę

Większość zmian wynikających z nowelizacji Prawa budowlanego weszła w życie już 7 stycznia, ale niektóre pojawią się we wrześniu tego roku. Ustawodawca liczy, że zmiany uprości życie m.in. osobom, które będą stawiać małą architekturę na swoich działkach.

Z założenia nowelizacja Prawa budowlanego ma przyspieszyć i uprościć proces budowlany. Powodują się np. zapisy, z których wynika, że w wielu przypadkach zamiast pozwolenia na budowę wystarczy teraz zgłoszenie robót. Nowości zainteresują rolników. Zmiany zostały wprowadzone ustawą z 4 grudnia i zaczęły obowiązywać 7 stycznia. Zaglądamy do dokumentu, a także opisu zmian w pigułce przygotowanego przez fachowy portal Prawo.pl.

### Roboty a pozwolenie

Zmiany przewidziały rozszerzenie katalogu inwestycji realizowanych na podstawie samego zgłoszenia robót. Uproszczona procedura obejmuje m.in. wolnostojące przydomowe budowle

ochronne o powierzchni użytkowej do 35 m<sup>2</sup>, pod warunkiem że nie będą ingerować w zewnętrzne ściany ani konstrukcję obiektu. Na zgłoszenie można również budować wolnostojące budynki użyteczności publicznej o powierzchni do 200 m<sup>2</sup> oraz kontenery telekomunikacyjne o powierzchni do 35 m<sup>2</sup> i wysokości do 3 metrów. Zmiany obejmują infrastrukturę sportową. Bez konieczności uzyskiwania pozwolenia mogą powstawać boiska i korty sportowe służące zarówno rekreacji, jak i działalności sportowej. Ułatwienia dotyczą właścicieli domów jednorodzinnych. Przydomowe tarasy naziemne o powierzchni przekraczającej 35 m<sup>2</sup>, w tym zadaszone konstrukcje z dachem do 50 m<sup>2</sup>, mogą być realizowane na zgło-

senie. Formalności nie wymagają natomiast tarasy do 35 m<sup>2</sup>, również z zadaszeniem! Uprozczone procedury obejmują budowę przepustów o długości do 20 metrów i przekroju wewnętrznym do 3 m<sup>2</sup> oraz wylotów do cieków naturalnych.

### Dla rolnika

Jakie zmiany ustawodawca przewidział w przypadku rolników? Nowe regulacje umożliwiają budowę zbiorników na wodę opadową i roztopową o pojemności do 30 m<sup>3</sup> jako elementu istniejącej zabudowy zagrodowej na działkach siedliskowych. Inwestycje tego typu można realizować bez konieczności przygotowywania projektu budowlanego oraz uzyskiwania pozwolenia na budowę.

Kontynuacja na str. 8

Reklama

Bloczki silikatowe produkowane przez firmę „Silikaty Szlachta” to mocny, tani i ekologiczny materiał do budowy ścian konstrukcyjnych i działowych. Silikaty nie emitują żadnych związków szkodliwych, wykazują najniższą promieniotwórczość oraz mają zdolność hydroregulacji.

Zakład istnieje od 1912 r., a firma Silikaty Szlachta sp. z o.o. działa od 2005 r. To nowoczesne przedsiębiorstwo produkcyjne z nową, w pełni zautomatyzowaną linią technologiczną.



Silikaty Szlachta sp. z o.o.  
ul. Ceramiczna 25,  
83-243 Szlachta  
tel. 58 588 13 18  
biuro@silikaty-szlachta.pl  
www.silikaty-szlachta.pl

Silikaty Szlachta sp. z o.o. oferuje szeroki asortyment wyrobów. W sprzedaży są bloczki o różnych wymiarach i parametrach. Produkt jest obecnie stosowany na szeroką skalę w budownictwie mieszkaniowym i przemysłowym.

Silikaty są produkowane z naturalnie czystych surowców, takich jak wapno, piasek i woda.

Oferujemy korzystne warunki współpracy dla klientów indywidualnych i hurtowych.

Zapraszamy do zapoznania się z naszą ofertą!

## WYKAZ ASORTYMENTU

Lp.	Nazwa bloczka	Kształt	Wymiary			Zużycie na 1 m <sup>2</sup> muru	Klasa wytrzymałości	Ilość sztuk w palecie	Lp.	Nazwa bloczka	Kształt	Wymiary			Zużycie na 1 m <sup>2</sup> muru	Klasa wytrzymałości	Ilość sztuk w palecie
			Dł.	Szer.	Wys.							Dł.	Szer.	Wys.			
1.	N24		250	240	220	17,5 szt.	15/20	64	6.	N18A		250	180	220	17,5 szt.	20	80 Szlachta 96 Barwice
2.	N18		250	180	220	17,5 szt.	15/20	80 Szlachta 96 Barwice	7.	N24PA		250	240	220	17,5 szt.	20	64
3.	N12		240	120	220	17,5 szt.	15	128	8.	N12PA		240	120	220	17,5 szt.	20	128
4.	8FMD		250	80	220	17,5 szt.	15	192	9.	1NF-24		240	120	65	55 szt.	15 Szlachta	384
5.	N15		250	150	220	17,5 szt.	15	96	10.	KSP-24		240	65	220	17,5 szt.	15 Szlachta	176
									11.	PW		250	240	220	4 szt. na 1 mb.	15	64



Kontynuacja ze str. 7

**Oczka i baseny**

Co ciekawe, uproszczone procedury obejmą również budowę basenów i oczek wodnych. Obiekty o powierzchni do 50 m<sup>2</sup> będzie można realizować bez zgłoszenia, także przy budynkach rekreacji indywidualnej. Z kolei na terenie Rodzinnych Ogrodów Działkowych bez formalności będzie można budować baseny o powierzchni do 15 m<sup>2</sup> oraz oczka wodne do 10 m<sup>2</sup>.

**Magazyny energii**

Nowe przepisy mają uporządkować również zasady dotyczące instalacji magazynów energii, uzależniając wymagane formalności od pojemności urządzenia oraz miejsca jego montażu. W przypadku wolnostojących magazynów energii elektrycznej o pojemności do 30 kWh inwestorzy nie muszą dopełniać żadnych procedur

administracyjnych. Dla instalacji o pojemności od 30 do 300 kWh wymagane jest zgłoszenie wraz z projektem zagospodarowania działki lub terenu uzgodnionym pod względem bezpieczeństwa przeciwpożarowego. Rozbudowane wymogi obejmują magazyny o pojemności od 300 do 2000 kWh. W takim przypadku konieczne jest zgłoszenie z projektem zagospodarowania oraz projektem architektoniczno-budowlanym, a także poinformowanie Państwowej Straży Pożarnej o zakończeniu budowy i rozpoczęciu użytkowania obiektu.

Odrębne zasady przewidziano dla magazynów instalowanych na budynkach lub wewnątrz nich. Urządzenia o pojemności do 30 kWh teraz nie wymagają żadnych formalności. Natomiast dla instalacji od 30 do 300 kWh konieczne jest zgłoszenie wraz z dokumentacją techniczną przygoto-

waną przez projektanta posiadającego odpowiednie uprawnienia budowlane i uzgodnioną pod ką-

tem ochrony przeciwpożarowej. Instalacja magazynów energii o pojemności przekraczającej

300 kWh będzie już wymagała uzyskania pozwolenia na budowę. (pp)



Reklama

## ŁATWA APLIKACJA

## NOWY TYNK!

## TRWAŁA ELEWACJA

**LEON**  
MATERIAŁY I USŁUGI BUDOWLANE

**ul. Karasiewicza 3 | 89-500 Tuchola**

# STOLARZ LUBIEWICE

*Marcin Gontarz*

- DRZWI ZEWNĘTRZNE
- DRZWI WEWNĘTRZNE
- I INNE USŁUGI STOLARSKIE

DRZWI DREWNIANE

tel: 721 321 501, 601 441 986 Lubiewice 49A



Zmowa cenowa dotycząca paneli podłogowych

## UOKiK: Sztuczne zawyżanie cen przez ponad 5 lat. „Jak sklep nie rozumie i dalej trzyma złą cenę, to robimy blokadę”

Prezes urzędu Tomasz Chróstny jasno wskazuje, że osoby, które remontowały lub urządziły domy i mieszkania, a kupowały produkty Decory – przepłacały. W zmwie miała uczestniczyć także firma Bel-Pol. Ta poszła na współpracę i chce dobrowolnie poddać się karze. Decora natomiast zapowiada walkę w sądzie. Co było w mailach i wiadomościach, które w biurach spółek zabezpieczyli urzędnicy?



– Przez ponad pięć lat nie można było kupić paneli podłogowych i akcesoriów do nich z oferty Decora taniej niż w cenach ustalonych przez uczestników zmowy [...]. Za zmwę cenową i podział rynku nałożyłem prawie 34 mln zł kar – przekazuje prezes UOKiK-u Tomasz Chróstny. Fot. Materiał UOKiK

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w maju zeszłego roku wszczął postępowanie przeciwko spółkom Decora i Bel-Pol oraz dwóm menedżerom z tych firm. Postępowanie wyjaśniające trwało jednak od sierpnia 2024 roku, bo już wtedy istniało podejrzenie zmowy cenowej. W ostatnich dniach prezes UOKiK-u wydał decyzję dotyczącą właśnie takiej zmowy, a także podziału rynku między spółkami Decora i Bel-Pol. Pierwsza z nich jest producentem paneli, druga dystrybutorem.

Jak informuje urząd, niedozwolone porozumienie trwało od marca 2019 r. do kwietnia 2024 r. Dotyczyło: paneli winylowych, podkładów pod panele winylowe i laminowane, listew przypodłogowych oraz profili podłogowych.

wych produkowanych przez spółkę Decora. Duża część dowodów została zdobyta podczas przeszukania w siedzibach firm.

– Przez ponad pięć lat nie można było kupić paneli podłogowych i akcesoriów do nich z oferty Decora taniej niż w cenach ustalonych przez uczestników zmowy. To oznacza, że osoby, które w tym czasie urządziły lub remontowały mieszkania i domy, przepłacały. Za zmwę cenową i podział rynku nałożyłem prawie 34 mln zł kar – przekazuje prezes UOKiK-u Tomasz Chróstny.

### Sprzedawcy donosili nawet na siebie nawzajem

UOKiK opublikował część dowodów (maile, wiadomości na komunikatorach), które zabezpieczono po wejściu do biur firm. Menedżerowie mieli ustalać minimalne ceny detaliczne i promocyjne. Urzędnicy znaleźli też donosy sprzedawców na innych, którzy nie trzymali ustalonych cen.

Dla przypomnienia przesyłam ponownie cennik detaliczny online na podkłady. Bardzo proszę o pilną weryfikację, aby nie dochodziło do nieporozumień – e-mail między pracownikami Decory i Bel-Polu.

Jak twierdzi urząd, Decora narzucała swoim kontrahentom – sprzedawcom hurtowym i detalicznym – ceny detaliczne. Przekazywała im cenniki, które musieli stosować. Spółka miała wskazywać stawki, poniżej których nie można było sprzedawać produktów, a także ceny promocyjne, które mogły stosować sklepy.

Jak sklep nie rozumie i dalej trzyma złą cenę to robimy blokadę, a jak dłużej

nie się nie dzieje to zabieramy ekspozycje – wiadomość na komunikatorze między pracownikami ukaranych spółek.

Decora miała interweniować, jeśli panele i akcesoria były gdzieś sprzedawane taniej. Groziło to pozbawieniem rabatów, wstrzymaniem dostaw, a nawet odebraniem towarów znajdujących się już w sklepie.

Dlaczego my podnosiliśmy cenę a jeden rodzynek zostawił cenę 142 zł? – to z kolei e-mail sprzedawcy detalicznego do pracownika Decory. UOKiK ustalił, że sprzedawcy mieli monitorować także siebie nawzajem i „donosić” w przypadkach nietrzymania ustalonych cen.

### Poszli na współpracę

UOKiK oprócz zmowy cenowej odkrył jeszcze jedną praktykę niezgodną z prawem – podział rynku. Decora i Bel-Pol miały ustalić, którzy klienci hurtowi będą obsługiwani przez każdą ze spółek. Bel-Pol miał nie sprzedawać paneli podłogowych oraz akcesoriów przedsiębiorcom, którzy nabywali je od Decory. Odbiorcy hurtowi nie mogli samodzielnie wybrać, od kogo kupić tańsze produkty.

Prezes Tomasz Chróstny nałożył kary nie tylko na opisywane firmy, ale też na dwie osoby z kadr zarządzających w spółkach (szczegóły przy artykule). Mieli oni brać bezpośredni udział w niedozwolonych ustaleniach, m.in. w dyscyplinowaniu sprzedawców.

Jak się dowiadujemy, w trakcie postępowania Bel-Pol poszedł na współpracę i złożył wniosek o objęcie programem łagodzenia kar. Dzięki temu dostarczono nowe informacje, z których wynikało, że przedmiotem nie-

dozwolonego porozumienia były również podkłady pod panele laminowane. W związku z tym kary dla Bel-Polu i menedżera tej firmy zostały obniżone o 50 proc. Spółka zdecydowała się też na procedurę dobrowolnego poddania się karze, dlatego sankcję pieniężną zmniejszono o kolejne 10 procent.

### Decora pójdzie do sądu

Zauważmy, że decyzja prezesa UOKiK-u nie jest prawomocna, a spółkom i prezesom przysługuje odwołanie do sądu. Większość decyzji jest zaskarżana właśnie w ten sposób. Sprawy kończą się różnie, ale sądy potrafią przyznawać racje firmom.

Jak podał w poniedziałek (4 maja) Business Insider, Decora już zapowiada odwołanie do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w ustawowym

terminie. Zarząd spółki opublikował oświadczenie, w którym nie zgadza się z oceną prawną i faktyczną przedstawioną w decyzji prezesa UOKiK-u.

Kamil Tajl,  
grafika uokik.gov.pl

Łączna wysokość kar nałożonych przez prezesa UOKiK-u w opisywanej sprawie wyniosła 33.927.343,75 zł:

- Decora – 28.344.000 zł
- Bel-Pol – 5.290.000 zł
- Tomasz Ginter (Decora) – 165.375 zł
- Marcin Nawrocki (Bel-Pol) – 127.968,75 zł

Decyzja nie jest prawomocna – przysługuje od niej odwołanie do sądu.

Dla przypomnienia przesyłam ponownie cennik detaliczny online na podkłady. Bardzo proszę o pilną weryfikację, aby nie dochodziło do nieporozumień



Konwersacja pracowników Decora i Bel-Pol

**NIEDOZWOLONE**

- ✗ Ustalanie, że sklepy nie sprzedają produktów poniżej określonej ceny
- ✗ Narzucanie swoim kontrahentom cen detalicznych
- ✗ Wskazywanie cen promocyjnych

→ To zmowa cenowa



PAWŁOWSKI  
TUCHOLA



### OFERUJEMY

- 🚚 sprzedaż betonu towarowego
- 🚚 sprzedaż kruszyw, żwiru, piasku
- 🚚 usługi transportowe
- 🚚 sprzedaż ziemi ogrodowej
- 🚚 usługi dźwigiem 25 t i 60 t
- 🚚 usługi podnośnikiem koszowym
- 🚚 usługi koparką, ładowarką, spycharką

+48 608 506 129

+52 334 38 14



BIURO@ZSTPAWLOWSKI.PL





# Woliera dla kociej arystokracji

Coraz więcej właścicieli kotów decyduje się na stworzenie tzw. catio, czyli specjalnej wolierzy umożliwiającej zwierzęciu bezpieczne przebywanie na świeżym powietrzu. To rozwiązanie, które łączy komfort pupila z kontrolą nad jego bezpieczeństwem – szczególnie w miastach i przy ruchliwych ulicach.

W zależności od dostępnej przestrzeni wybieg można zamontować przy oknie, na balkonie lub tarasie, a w przypadku

domów jednorodzinnych – także jako wolnostojącą wolierę w ogrodzie. Takie konstrukcje coraz częściej pełnią nie tylko



Koty to bardzo ciekawskie stworzenia, dlatego w trosce o ich bezpieczeństwo warto ograniczyć możliwość samowolnego opuszczania balkonu.

Reklama



Maine Coony na wysokiej półce – idealnym miejscu do obserwacji otoczenia.

funkcję zabezpieczającą, ale też realnie podnoszą komfort życia kota, dając mu stały kontakt z otoczeniem.

Zamknięta przestrzeń chroni zwierzę przed upadkiem, ruchem ulicznym i innymi zagrożeniami, jednocześnie zapewniając dostęp

do świeżego powietrza i naturalnych bodźców. Kluczowe znaczenie ma dobór miejsca – najlepiej, aby woliera była osłonięta od wiatru,

PRESTO  
STAL

## MASZYNY BUDOWLANE

### MINIKOPARKA R18 PRO



**DEALER  
KOPAREK  
I ŁADOWAREK**

**JUŻ OTWARTE!**



+48 792 950 980

prestostal-maszyny.pl

@ koparki@prestostal.pl



SILNIK KUBOTA

📍 Klawkowo, ul. Kościerska 11B, 89-620 Chojnice



Subtelna siatka, która chroni, a jednocześnie nie ogranicza widoku. Fot. (aw)

miała dostęp do cienia i umożliwiała bezpośrednie przejście z mieszkania, np. przez okno, drzwiczki lub tunel.

Przed rozpoczęciem budowy warto wykonać dokładne pomiary i przygotować prosty szkic konstrukcji. W przypadku aktywnych kotów dobrze sprawdza się większa przestrzeń z dodatkowymi poziomami, półkami i miejscami do wspinaczki, co pozwala lepiej wykorzystać całą woliery.

### Solidna konstrukcja i wykończenie

Podstawą woliery jest stabilny szkielet, najczęściej wykonany

z impregnowanego drewna, oraz metalowa siatka o drobnych oczkach, uniemożliwiających wydostanie się kota. Konstrukcja powinna być odporna na warunki atmosferyczne i pozbawiona ostrych krawędzi.

Prace najlepiej prowadzić etapami – najpierw przygotowanie podłoża i wyznaczenie obrysu, następnie montaż ramy, a na końcu mocowanie siatki i drzwiczek. Kluczowe jest dokładne łączenie elementów oraz odpowiednie ich usztywnienie, szczególnie w większych konstrukcjach.

W przypadku woliery ogrodowych należy zabezpieczyć dol-

ną część przed podkopaniem, np. poprzez wkopanie siatki w ziemię lub jej wywiniecie do środka. Na balkonach i tarasach najważniejsze jest solidne kotwienie konstrukcji do ścian lub podłoża.

Wykończenie obejmuje usunięcie ostrych elementów, sprawdzenie stabilności oraz zabezpieczenie drewna impregnatem. Warto też dodać elementy zwiększające komfort kota, takie jak półki, legowiska czy częściowe zadaszenie chroniące przed deszczem i słońcem.

Agata Wiśniewska,  
fot. archiwum prywatne

Woliery na balkonie od lat stosuje Piotr Megger, miłośnik rasy kotów Maine Coon pochodzący z powiatu chojnickiego. Zwraca on uwagę, że takie rozwiązanie gwarantuje kotu przede wszystkim bezpieczeństwo.

– Mieszkam w bloku na drugim piętrze, a obecnie mieszkam na pierwszym. Mam kilka kotów i kiedy zobaczę ptaka czy owady, to instynkt każe im polować. Wtedy zapominają o tym, że znajdują się wysoko i że mogą wypaść. Taka woliery uniemożliwia im wyskoczenie z balkonu – mówi.

Wspomniana forma zabezpieczenia zapewnia również kotom dostęp do świeżego powietrza i jednocześnie pewien poziom higieny oraz „sterylności” otoczenia.

– Koty rasowe mogą być wrażliwe na różne choroby. Taka woliery uniemożliwia im bezpośredni kontakt, na przykład z ptakami, które mogą być nosicielami ptasiej grypy. Jeśli masz rasowego kota, nie chcesz, żeby zachorował czy zjadł coś przypadkowego. Maine Coony są delikatnymi kotami, mają specjalne karmy – wyjaśnia Piotr Megger. Kolejną kwestią jest to, że nasz pupil dzięki woliery nie ma możliwości oddalania się.

– Co prawda moja córka ma Maine Coona częściowo wychodzącego, on wychodzi sam do ogrodu, ale na wszelki wypadek ma też zamontowanego GPS-a – opowiada.

Miłośnik rasy kotów pochodzących z Ameryki Północnej już kilkakrotnie sam wykonywał tzw. catio.

– Obecnie na balkonie mam zamontowaną bardzo drobną siatkę, specjalnie wzmoczoną, przeznaczoną właśnie na woliery dla kotów. Można ją umyć i wyczyścić, ponieważ jest powlekana plastikiem, ale w środku znajduje się cienka siatka metalowa. Nie ma nic skomplikowanego w jej montażu. W poprzednim mieszkaniu na balkonie zastosowałem z kolei zwykły panel od ogrodzenia. Zamocowałem go na trytytki i w zupełności wystarczyło – mówi nasz rozmówca.

Piotr Megger zwraca też uwagę, że koty są ciekawskie i lubią przebywać wyżej niż człowiek, obserwując otoczenie z góry ze względu na swój instynkt łowiecki. Dlatego zarówno w mieszkaniu, jak i na balkonie montuje dla nich podwyższone półki.



**DACH  
MASTER**  
dachy i elewacje  
tel. 661 969 866

[dach.master1@wp.pl](mailto:dach.master1@wp.pl)  
[www.dachmaster.eu](http://www.dachmaster.eu)  
[www.facebook.com/dach.master.35](http://www.facebook.com/dach.master.35)





Warto dbać cały czas, aby zaoszczędzić w przyszłości

## Jak i czym umyć elewację, aby jej nie zniszczyć?

*Elewacja to wizytówka budynku, dlatego niezależnie od jego przeznaczenia, warto, aby była zawsze czysta. Z czego wynikają powstające na niej zanieczyszczenia oraz jak sobie z nimi sprawnie i tanio poradzić? Rozmawiamy z Angeliką Przeperską.*

Wykańczając dom z zewnątrz, stajemy przed ważną decyzją, jaką jest wybór elewacji. Ta ma połączyć estetykę z funkcjonalnością i tradycyjnie z ekonomią. Warto jednak pamiętać, że o elewację trzeba dbać i ją myć. O sposobach na jej czyszczenie rozmawiamy z **Angeliką Przeperską**, która odpowiada za kontakt z klientem w rodzinnej firmie budowlanej na terenie Tucholi.

### Kiedy tylko myjka, a kiedy już chemia?

Czyszczenie elewacji zależy od rodzaju zabrudzeń. Jeżeli zabrudzenie jest tylko mechaniczne, np. w postaci kurzu, to taką powierzchnię można myć ciśnieniowo. Wystarczy użyć myjki ciśnieniowej z dedykowanym preparatem do mycia elewacji i usuwania zabrudzeń. Służy on do usuwania tłuszczów, olejów, sadzy czy zabrudzeń komunikacyjnych, błota i kurzu.

Co innego, jeżeli na elewacji są: pleśń, grzyb lub glony. Wtedy potrzebna jest chemia. Kolejna

sprawa, jeżeli elewacja jest brudna i jednocześnie są na niej jakieś pęknięcia lub ubytki w tynku. Wówczas ciśnienie nie może być za duże, bo zaraz ją zniszczymy.

### Na algi i grzyby – szeroki wybór środków chemicznych

– Jeżeli chodzi o środki chemiczne, to nie do każdego rodzaju elewacji sprawdza się to samo. Wszystko zależy od tego, czym ona jest zabrudzona. Osobno mamy środek do jej zwykłego wyczyszczenia, a osobno do usunięcia pleśni czy glonów. Wtedy potrzebna jest mocniejsza chemia – tłumaczy Angelika Przeperska.

Preparat dezynfekujący algi i grzyby pleśniowe działa na zasadzie wcześniejszego rozpylenia i pozostawienia na powierzchni elewacji, według instrukcji zawartej na produkcie. Akurat hurtownia, którą reprezentuje Angelika Przeperska, proponuje preparat, który pozostawia się na 24 godziny, a następnie splukuje myjką ciśnieniową.



O sposobach mycia elewacji rozmawiamy z Angeliką Przeperską.

Reklama

**CUP SP. J.**  
CENTRUM UBEZPIECZEŃ PRZERADA

**NOWA LOKALIZACJA**

Tuchola, ul. Poczтовая 3  
(obok starostwa powiatowego)

☎ 502 257 334

## UBEZPIECZENIA:

- nieruchomości
- komunikacyjne
- na życie, zdrowotne i medyczne
- rolne
- firmowe
- i wiele więcej



**Odwiedź nowe biuro,  
poznaj zespół  
i sprawdź najlepsze oferty!**



**Domowe sposoby na czyszczenie elewacji?  
Sprawdźmy, co podpowiada internet...**

– Woda z płynem do naczyń

Najprostsza metoda. Wystarczy ciepła woda + kilka kropel płynu. Dobra do lekkich zabrudzeń (kurz, błoto).

– Roztwór octu i wody

Ocet (np. 1:1 z wodą) pomaga usuwać osady, zacieki i lekkie naloty z kamienia. Ma też działanie antybakteryjne.

– Soda oczyszczona + woda

Tworzy delikatną pastę czyszczącą. Sprawdza się przy trudniejszych plamach (np. tłuste zabrudzenia).

– Szare mydło

Naturalny i bezpieczny środek — dobry szczególnie do tynków i delikatnych powierzchni.

– Woda pod ciśnieniem (myjka, o której piszemy w artykule lub wąż)

Skuteczna przy większych powierzchniach. Uwaga: zbyt wysokie ciśnienie może uszkodzić tynk.

– Roztwór wody z wybielaczem (np. na pleśń)

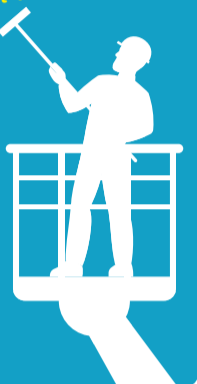
Pomaga przy zielonych nalotach i grzybie. Stosować ostrożnie i w rozcieńczeniu.

– Sok z cytryny + woda

Naturalna alternatywa dla octu — działa odświeżająco i usuwa lekkie zabrudzenia.

– Szczotka o miękkim włosiu

Niezależnie od środka — ważne, żeby nie rysować powierzchni.



Wiele zależy od tego, gdzie mieszkamy: tzn. na jakie uciążliwości narażony jest nasz dom czy każdy inny budynek. To normalne, że jeśli będą one znajdować się przy ulicy, zabrudzenia powstaną szybciej. Uśredniając, niezależnie od czynników zewnętrznych polecam myć elewację raz na 2-3 lata.

**Są domowe sposoby – korzystajcie z nich na własną odpowiedzialność**

– Nawet w przypadku tucholskich kamienic czy budynków użyteczności publicznej wystarczyłoby, aby właściciel czy zarządca wynajął firmę zajmującą się czyszczeniem elewacji i jej to zlecił. Zorganizowanie takiej usługi raz na jakiś czas będzie nieść za sobą o wiele mniejszy koszt, niż późniejsze wykonywanie elewacji na nowo. Takie zabiegi sprawiłyby, że elewacje w Tucholi wyglądałyby o wiele lepiej – ocenia.

Angelika Przeperska podsumowując, jest zdania, że użycie myjki ciśnieniowej będzie najodpowiedniejszym sposobem na mycie elewacji. Trzeba w jej przypadku pamiętać o zachowaniu bezpiecznego ciśnienia – takiego, które np. nie zniszczy tynku. Chodzi tutaj o 80-120 barów. Pamiętać trzeba o stosowaniu dyszy

rozpraszającej i czyszczeniu w odpowiedniej odległości od elewacji.

Jeżeli ściana nie jest wysoka, egzamin powinna zdać nawet gąbka i ręczne umycie powierzchni. Są też sposoby domowe, ale tutaj trudno o jedną i sprawdzoną recepturę. Przykłady odnalezione w internecie na forach i stronach branżowych dołączamy do artykułu. Ale z zastrzeżeniem! Korzystajcie z nich na własną odpowiedzialność.

**Tekst i fot. Anna Lipska**

**Chociaż raz na 2-3 lata**

– Zawsze powtarzam, że elewację trzeba czyścić regularnie. Jeżeli to odłożymy i nie będziemy o nią dbali, siłą wyższą będzie to, że się zabrudzi. Wiele zależy od tego, gdzie mieszkamy: tzn. na jakie uciążliwości narażony jest nasz dom czy każdy inny budynek. To normalne, że jeśli będą one znajdować się przy ulicy,

zabrudzenia powstaną szybciej. Uśredniając, niezależnie od czynników zewnętrznych polecam myć elewację raz na 2-3 lata – tłumaczy nasza rozmówczyni. Dzieli się też obserwacjami dotyczącymi sporej liczby budynków w Tucholi, które już dawno zatraciły swój blask. A profilaktyka sprawiłaby, że mogłyby być inaczej...

Reklama

## Skład

### Materiałów Budowlanych

**Dla klientów,  
ceniących jakość  
i profesjonalizm**

TWÓJ SPECJALISTA  
OD MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH

89-502 Raciąż, ul. Kasztelańska 19  
woj. kujawsko-pomorskie

dach.master1@wp.pl  
dachmaster@tlen.pl

### Akcesoria dachowe

Okna i świetliki dachowe  
Wyłazy i klapy dachowe  
Komunikacja dachowa  
Ochrona przeciwniegowia

### Pokrycia dachowe

Dachówki betonowe  
Dachówki ceramiczne  
Blachodachówki modułowe  
Blachodachówki cięte na wymiar  
Papy samolepy oraz wierzchniego krycia  
Papy podkładowe  
Panele dachowe  
Blachy trapezowe  
Gonty bitumiczne  
Systemy rynnowe  
Blachy płaskie  
Obróbki blacharskie

### Materiały budowlane -Konstrukcyjne

Cegły  
Błoczek betonowy  
Beton komórkowy  
Stal zbrojeniowa

### Wyroby tartaczne

Więźba dachowa tradycyjna  
Wiązary dachowe

Łaty, kontrłaty  
Deska  
Boazeria  
Kantówka

### -Izolacyjne

Wełny  
Styropian  
Taśmy  
Membrany  
Folie

**KOMPLEKSOWA  
OBSŁUGA  
INWESTYCJI**

Eksperci wspierani  
przez wieloletnie  
doświadczenie

# 661 969 866



Pergole przybywa, wystarczy rozejrzeć się po nowych osiedlach

## Powiew świeżości, także w sensie dosłownym

**Jeśli pergole to najlepiej wolnostojące. A jeśli konstrukcja, to zdecydowanie aluminiowa. Trwała i dająca duże możliwości ewentualnej rozbudowy. Coraz więcej ogrodów i terenów przydomowych zabudowanych jest pergolami. Widać je na rozrastających się osiedlach domówi jednorodzinnych, gdzie budują się młodzi ludzie.**



Pergola na nierównym terenie. Inwestor musi pamiętać o tym, aby przygotować podłoże pod konstrukcję. Niekiedy wystarczą punktowe fundamenty pod słupki. Warto jednak zainwestować więcej, np. budując „wyspę”. Efekt wygląda świetnie.

O rosnącej popularności pergoli mówi nam **Paweł Pacer**, który jest głównym technologiem firmy zajmującej się wysokiej klasy stolarką okienną, ale też oferującą nowoczesną architekturę przydomową i ogrodową. Do takiej można zaliczyć pergole. W dotychczasowych Dodatkach Budowlanych opisywaliśmy pokrótce tę budowlę nawiązując nawet do jej... starożytnego pochodzenia. Wspominaliśmy też, że zainteresowanie budową pergoli na podwórkach i w ogrodach zaczęło wykazywać szczególnie w okresie pandemii koronawirusa. Wtedy, gdy ludzie zaczęli poszukiwać przestrzeni w swoich domach, zamknięci w nich w ramach obostrzeń. Wówczas ruszyły remonty i wyszukiwane były rozwiązania jeszcze niekonwencjonalne. Dziś widzimy, że niektóre z przyjętych trendów utrzymały się, a nawet systematycznie przybierają na sile. Coraz częściej zwracają uwagę na rozrastających się osiedlach domów jednorodzinnych, tam, gdzie budują się młodzi ludzie. Chcą nowoczesnie, ale – co ważne – nieprzesadnie i z wyczuciem zaaranżować przestrzeń poza domem.

### Sprawę stawiają jasno – aluminium

Paweł Pacer zauważa tendencję wzrostową zabudów tarasów. Pergola na pierwszy rzut oka wydaje się być rozwiązaniem prostym, w którym to detale robią później różnicę. Na początek to najczęściej cztery przytwierdzone do podłoża słupy z zadaszeniem. Potem opcjonalnie

z różnymi rodzajami ścian, wbudowanym oświetleniem LED, automatyką.

– Mamy tu do czynienia z dużą uniwersalnością. Wachlarz możliwości zabudowy jest bardzo szeroki. Niezależnie od tego, czy są to pergole wolnostojące czy dobudowane, dużo jest opcji aranżacji tej przestrzeni – zwraca uwagę Paweł Pacer. Osoba decydująca się na pergole aluminiowe stawia na wieloletnią trwałość i estetykę, w dodatku bez dużego zaangażowania w konserwację konstrukcji.

Pergole wyglądają nowocześnie i z pewnością są powiewem świeżości (nawet w sensie dosłownym) w przeciwieństwie do klasycznych altan. Czy pergola oznacza produkt premium? Nie musi tak być, ale może.

– Jak w każdym segmencie rynku znajdziemy produkt tańszy i droższy. Wydaje mi się, że określenie premium jest obecnie nadużywane. Na cenę pergoli wpłynie zestawienie cech samego produktu. Owszem, znajdziemy pergole z segmentu premium, które wymagają większego budżetu. Ale dostępne są również rozwiązania bardziej ekonomiczne albo marketowe – mówi technolog. Podkreślił, w ślad za spadkiem ceny idzie spadek jakości...

W sprzedaży bez trudu można odnaleźć pergole, w których głównym materiałem konstrukcji jest jeszcze kojarzone z altanką drewno. Jednak nasz rozmówca i reprezentowana przez niego firma stawiają sprawę jasno – konstrukcje z alum-



– Pergole można podzielić na dwa podstawowe typy, wolnostojącą i przyścienną. Pierwsza może zostać zamontowana w dowolnym miejscu po uprzednim przygotowaniu podłoża, w przypadku drugiej montaż odbywa się częściowo do istniejącej konstrukcji budynku, a przeciwległy bok może być osadzony na jednym lub większej ilości słupów. Preferowałbym pierwszą z nich – mówi i wyjaśnia dlaczego, Paweł Pacer.

inim. I to nie tylko słupki, ale też krokiewie czy lamele.

– Niekiedy dochodzi do łączenia elementów aluminiowych i stalowych. Na rynku dostępne są lamele ze stali, które będą narażone na ryzyko korozji, co nie ma miejsca w przypadku oferowanych rozwiązań aluminiowych – mówi Paweł Pacer. Przy wyborze konstrukcji, którą powinni doradzić fachowcy, trzeba zwrócić uwagę nie tyle na sam materiał, ale jego grubość. Jak słyszymy, zróżnicowanie może być duże – sięgające nawet kilku milimetrów w przypadku ścianek. Rozbieżności wpłyną na podatność na działanie wiatru czy inne czynniki zewnętrzne.

### Jedna pergola lub więcej segmentów

W jaki sposób przygotować się do budowy pergoli? Aby móc przedstawić ofertę, dana firma potrzebuje podstawowych informacji, czyli wymiarów powierzchni, którą chcemy zaaranżować. Będzie to więc albo rozmiar tarasu do zabudowania, albo konkretna powierzchnia ogrodu, na której stanie pergola wolnostojąca. Może wystarczyć jedna konkretna pergola, ale zdarza się, że w przypadku dużej powierzchni należy dodać jej następny segment, z kolejnymi słupkami. Tak, aby konstrukcja była stabilna.

– Taka konstrukcja powiększa się, ale jest to spójne i bardzo estetyczne rozwiązanie – mówi Paweł Pacer. Klasyczna wysokość to najczęściej 2,5 m, ale ją także można dostosować do własnych potrzeb.

Dalszą wizję, już z tymi informacjami i przygotowaną ofertą, firma wykonuje na miejscu u inwestora. Ważne jest ustawienie pergoli. Najlepiej, aby powstała w kierunku nasłonecznienia. W razie potrzeby promienie słoneczne będą ograni-

czane i kontrolowane przy użyciu lamel. Ustalić trzeba również sposób przygotowania podłoża. Jeśli nie jest ono stabilne, właściciel ogrodu będzie musiał przygotować chociaż cztery punktowe fundamenty – w przypadku pergoli wolnostojących. Możliwe jest samodzielne zbudowanie tzw. „wyspy” na środku ogrodu. To leży już w gestii inwestora albo wynajętej przez niego firmy budowlanej. Wylanie podłoża pod pergole wyrówna też wszelkie nierówności na powierzchni ogrodu. Dodajmy, że prace przy podłożu powinny także od razu przewidzieć wykonanie prostego odwodnienia w kierunku kanalizacji deszczowej czy generalnie poza strefę tarasu.

– Pergole można podzielić na dwa podstawowe typy, wolnostojącą i przyścienną. Pierwsza może zostać zamontowana w dowolnym miejscu po uprzednim przygotowaniu podłoża. W przypadku drugiej montaż odbywa się częściowo do istniejącej konstrukcji budynku, a przeciwległy bok może być osadzony na jednym lub większej ilości słupów. Preferowałbym pierwszą z nich, bo może ona być również dostawiona do ściany budynku bez naruszania struktury wykończonej ściany. W konstrukcjach przyściennych krokiewie mocowane są do konstrukcji budynku za pomocą systemowych konsol – tłumaczy Paweł Pacer. Okazuje się więc, że pergola dostawiana do budynku w końcowym rachunku wcale nie musi być tańsza.

### Rolety, szkło, estetyczne moskitiery

Konstrukcja to jedno. Ściany pergoli mogą być zabudowane wieloma rodzajami materiałów. To zabudowa przesuwana, harmonijka, przeszklenia i osłony przeciwsłoneczne, różnego rodzaju rolety czy żaluzje. Są ludzie, którzy wybierają szkło na większą część ścian, ale na jednej pozostawiają

praktyczne moskitiery. Kolejne elementy to automatyka, czyli prawdopodobnie najdelikatniejszy, choć najbardziej wygodny punkt pergoli. Dane firmy oferują dedykowane aplikacje np. do obsługi lameli. Wielu producentów pergoli idzie dalej. Na przykład kusi promocją na instalację w pergoli oświetlenia LED czy elementów ogrzewania. Jak mówi Paweł Pacer, takim ofertom też warto się przyjrzeć. Ale w profesjonalnych firmach, które specjalizują się w takiej architekturze. Marketowe rozwiązania mogą rozczarować.

### Taniej? W porządku, ale przeczytaj napisy małym druczkiem

Nasz rozmówca nie chce krytykować ofert z marketów, bo doskonale rozumie, że przyciągają pod względem ekonomicznym i dla sporej grupy odbiorców są jedyną dostępną opcją. Paweł Pacer w tej sytuacji namawia jednak, by dobrze przeczytać „ulotkę” i napisy małym druczkiem. Sprawdzić trzeba możliwości wytrzymałości danego produktu – pod względem „odporności” na wiatr, opady, innego rodzaju obciążenia. I jednocześnie mieć też na uwadze fakt, że taką pergole składa się samodzielnie. W przyszłości, przy jakiegokolwiek awarii, trudno będzie dowiedzieć czy wina defektu leżeć będzie na pewno po stronie marketu, czy w „użytkowaniu niezgodnym z przeznaczeniem”. A jest to jakże popularna wymówka producentów wszelakich.

Nie powinniśmy natomiast martwić się o wytrzymałość konstrukcji przygotowanych przez dedykowane firmy, zainstalowane przez zawodowców. Poważna pergola powinna wytrzymać wiatr o prędkości do 110 km/h i ciężar pokrywy śniegu nawet o grubości 35 cm.

Tekst i fot. Piotr Paterski



Aranżacja wnętrza pergoli zależy wyłącznie od wyobraźni jej właściciela. Ale w przypadku konstrukcji profesjonalna firma podpowie szereg rozwiązań.



# Architektura Ogrodowa

Nowoczesna stolarka aluminiowa

PERGOLE | ZABUDOWY ALTANOWE | OGRODY ZIMOWE

W dzisiejszych czasach ogród to nie tylko przestrzeń do odpoczynku – to miejsce, które staje się naturalnym przedłużeniem naszego domu. Dobrze zaprojektowana architektura ogrodowa nie tylko zwiększa estetykę przestrzeni, ale również poprawia komfort życia. W naszej ofercie znajdą Państwo innowacyjne rozwiązania w zakresie pergoli, ogrodów zimowych i innych zadaszeń, które doskonale wpisują się w najnowsze trendy w architekturze.





## Piana PUR pod lupą – szczelność, która się opłaca

Przede wszystkim szczelnie i bez mostków termicznych, przez które mogłoby uciekać ciepło. Można ją aplikować w każdym zakamarku, co daje pewność ciągłości izolacji. Do tego prace przebiegają szybko. Mowa o pianie PUR – popularnym na rynku materiale wykorzystywanym do ocieplania dachów czy stropów. Sprawdzamy, jakie są rodzaje, jak działa i ile kosztuje – a co za tym idzie, dlaczego warto zastanowić się nad jej użyciem?



– Co warto podkreślić, klient po naszej pracy nie ma żadnego odpadu. My zabieramy wszystko ze sobą. Czynniki, które wykorzystujemy, są w beczkach. Po prostu używamy ich dalej. Nie ma problemu z końcówkami po docinaniu materiałów, których nie można wyrzucić do zwykłego kosza na śmieci – podkreśla Andrzej Brugier.

Dawno w Dodatku Budowlanym nie zajmowaliśmy się ocieplaniem budynków, a to właśnie szeroko pojęta izolacja ma istotne znaczenie w kontekście ekonomii. Tegoroczna sroga i długa zima dobitnie pokazała, że warto zadbać o skuteczne rozwiązania, które podczas sezonu grzewczego przyniosą realne oszczędności. Temat ociepleń, jak i wykorzystywanych materiałów, jest bardzo szeroki. W tym artykule skupimy się przede wszystkim na zabezpieczeniu poddaszy oraz dachów (ciepłe powietrze unosi się i właśnie tamtędy najszybciej ucieka) przy wykorzystaniu piany PUR.

### Do czego służy?

Pianę PUR dzielimy na dwa podstawowe rodzaje: otwarto- i zamkniętokomórkową. Stosujemy je w całkowicie innych miejscach – w zależności od potrzeb. Pierwsza spełnia rolę izolatora, który oddycha. Druga pomaga uzyskać wysoką szczelność przeciwwilgociową.

– Pianę otwartokomórkową stosuje się przy ocieplaniu dachu, stropu czy poddasza. Natomiast zamkniętokomórkowa służy do izolacji na przykład fundamentów. Tworzy ona swego rodzaju termos, bo właśnie taki efekt chcemy osiągnąć. Co innego wewnątrz. Tutaj zależy nam, aby powietrze krążyło – wyjaśnia Andrzej Brugier, który na co dzień zajmuje się ocieplaniem. Specjalizuje się w pianie otwartokomórkowej.

Zostańmy na moment przy zamkniętej, twardej odmianie. Czy można nakładać ją na ściany zewnętrzne

– pod elewację? Nasz rozmówca przyznaje, że takie wykorzystanie jest możliwe – najlepiej jednak robić to na przygotowane uprzednio odpowiednie stelaże. Pamiętajmy, że struktura piany nie jest tak równa, jak styropianu.

### Krok po kroku

Czas na materiał miękki – ten, który oddycha, a jednocześnie bardzo dobrze zatrzymuje ciepło. Jak słyszymy, cały proces wykonania izolacji rozpoczyna się od wyceny. Konieczne na miejscu inwestycji, bo kosztów takich działań nie da się ocenić przez telefon.

– Wykonawca musi wejść do pomieszczeń, zobaczyć, jak wyglądają, ocenić pod względem technicznym, czy da radę wykonać natrysk. Do każdej powierzchni potrzebny jest odpowiedni dostęp. Najważniejsze jest przecież zachowanie ciągłości izolacji – tłumaczy Brugier.

Fachowiec sprawdza przede wszystkim wilgotność więźby. Kiedy można pianować? Szkoły są różne. Mówi się o 18-17%, z reguły jednak ocieplenie nakłada się, gdy wilgotność jest na poziomie 15%. Nie ma sensu zamykać pod pianą zbyt dużej ilości wody. Jeśli wszystko jest w porządku, można zaczynać pracę. Firmy zabezpieczają wszystkie okna i inne rzeczy, które mogą się zabrudzić. Dachy do 200 m<sup>2</sup> powierzchni co do zasady izoluje się w jeden dzień. Jeśli powierzchnia jest większa albo bardziej skomplikowana (np. skosy), wtedy trwa to minimum dwa dni. Nie można zapomnieć o wietrzeniu

pomieszczeń po zakończonej aplikacji – minimum 2-3 dni, najlepiej do tygodnia. W porównaniu z innymi metodami całość przebiega szybko.

– Co warto podkreślić, klient po naszej pracy nie ma żadnego odpadu. My zabieramy wszystko ze sobą. Czynniki, które wykorzystujemy, są w beczkach. Po prostu używamy ich dalej. Nie ma problemu z końcówkami po docinaniu materiałów, których nie można wyrzucić do zwykłego kosza na śmieci – podkreśla specjalista.

Należy pamiętać, że piana po procesie wietrzenia nie pyli, jest stała. Nie powinna mieć dostępu do promieni UV, bo z czasem minimalnie się utleni. Dlatego na koniec nakłada się jeszcze folię paroprzepuszczalną i zamyka np. płytą kartonowo-gipsową.

### Szybko puchnie i zastyga

Jak wygląda sam proces aplikacji piany poliuretanowej? Potrzebne są dwa czynniki, które mieszają się w specjalistycznym pistolecie i wychodzą z niego w postaci aerozolu. Po kontakcie z nawierzchnią pianka rozpręża się, szybko zwiększa objętość i zastyga. Na etapie pianowania osadza się też dodatkowy pył, który potrzebuje czasu, aby odparować.

W momencie nakładania piany PUR trzeba pracować w ubraniach zabezpieczających i maskach. Na etapie aplikacji nie można wdychać aerozolu! Jednak już po zakończeniu całego procesu, jest ona bezpieczna dla człowieka. I nie tylko.

– Pianę PUR stosuje się nawet do robienia odlewów uli. Jak wiemy, pszczoła jest bardzo wrażliwa na wszelkie zanieczyszczenia czy chemię. A tutaj piana się sprawdza – przekazuje ciekawostkę nasz rozmówca.

Jak już wspomnieliśmy, materiał ten wykorzystuje się przede wszystkim



Z lewej i na środku odmiany piany otwartokomórkowej, które są jak gąbka – łatwo nacisnąć je palcem. Z prawej piana zamkniętokomórkowa – twarda, jak kamień.

kim do ocieplania dachów. Coraz częściej jednak można go spotkać nawet w ścianach, zwłaszcza w nowoczesnych konstrukcjach szkieletowych. Jak słyszymy, taka izolacja sprawdziła się też w całej konstrukcji... domu na wodzie.

Piana PUR jest materiałem samogasnącym. Jeżeli odetniemy źródło ognia, zgaśnie. Nie powinna podtrzymywać ognia.

– Wiadomo, że ona nie zagaśi pożaru, bo takiej funkcji nie ma. Ale nie podtrzyma ognia, sama w sobie nie będzie się paliła – mówi Andrzej Brugier. Z doświadczenia dodaje też, że piana PUR nie jest lubiana przez szkodniki, głównie mowa o drobnych gryzoniach czy kunach. Wydrapywanie korytarzyków jest dużo trudniejsze niż chociażby w wełnie.

### Ile to kosztuje?

Każdy fachowiec powie podobnie: to zależy – oraz – wycena jest indywidualna. Nasz rozmówca tłumaczy, że na cenę wpływają przede wszystkim: liczba metrów kwadratowych i grubość izolacji. Dzisiejsze normy mówią, że w nowych budyn-

kach izolacja ta powinna wynosić 25 cm. Raczej nie ma sensu robienia warstwy grubszej niż 30 cm, natomiast 20 cm to jest niezbędne minimum, żeby inwestycja miała sens. Zakładając bardzo ostrożnie – wykonanie cieńszej (ok. 20 cm) izolacji dachu dla domu o powierzchni użytkowej 120 m<sup>2</sup> może kosztować ok. 6500 zł.

– Trzeba sobie zdawać sprawę, że ocieplenie jest jedną z niewielu rzeczy, której raczej nie będziemy robić drugi raz. Nikt po kilku latach nie rozbierze sufitów, żeby coś poprawić. Jak już robić ocieplenie, to robić porządnie – dodaje Andrzej Brugier.

Zaznaczmy na koniec, że w starszych budynkach też istnieje możliwość aplikacji piany, np. na strychu, który nigdy nie był ocieplony. Wtedy albo możemy ocieplić sam strop – jeśli poddasze nie jest użytkowe, albo dach. Pamiętajmy, że największą zaletą piany PUR jest jej szczelność. Można ją aplikować w każdym zakamarku, a dzięki temu nie tworzą się mostki termiczne, przez które ciepło mogłoby uciekać.

Kamil Tajl,  
fot. (kt), (pp), nadesłane



Piana PUR tworzy szczelną warstwę bez mostków termicznych – miejsc, którymi ciepło mogłoby uciekać.

# OCIEPLENIA PIANĄ PUR



## 505 125 966



**DRUTEX**  
OKNA DRZWI ROLETY BRAMY



Oficjalny Partner FC Bayern



PARTNER HANDLOWY:

**FIRMA  
MAZUR**

Hejnałowa 2, Tuchola

📞 +48 788 846 866

✉ kontakt@oknamazur.pl



# Małe jest piękne? Dla kogo dom wielkości mieszkania?

Czy niewielkie domy z fabryki rzeczywiście zmieniają reguły gry na rynku nieruchomości? Budynki, w których może zamieszkać cała rodzina, powstają w kilka tygodni. I mogą być tańsze, niż mieszkanie w bloku. Zwłaszcza, jeśli masz już działkę. Zaglądamy do małych domów modułowych.



Ten niepozornie wyglądający dom ma 70 m<sup>2</sup>. W podstawowym układzie na parterze jest salon z aneksem kuchennym, sypialnia i łazienka. Na piętrze znajdują się dwa pokoje i druga łazienka.

W poprzednim Dodatku Budowlanym szczegółowo przyjrzelśmy się technologii budowy domów modułowych. Sprawdziliśmy, jak powstają budynki, których elementy konstrukcyjne przyjeżdżają na działkę prosto z fabryki. Na miejscu, zgodnie z instrukcją, składane są niczym klocki. Już jesienią zeszłego roku wspominaliśmy, że domy modułowe stają się alternatywą dla mieszkań w blo-

ku. Mogą one być wykorzystywane do sezonowego wypoczynku, ale przede wszystkim stać się miejscem do zamieszkania na stałe. Ich powierzchnie są bardzo różne, ale nas interesują te porównywalne z mieszkaniami. Firmy oferują na przykład domy wielkości... kawalerki – 30 czy 35 m<sup>2</sup>. Takie „mieszkanie” w pakiecie z własną działką coraz częściej jest ciekawą opcją dla singli, młodych

małżeństw czy emerytów. Domy modułowe równie dobrze mogą mieć jednak 70 czy ponad 100 m<sup>2</sup>, co sprawia, że chętnie wybierają je rodziny z dziećmi. Wszystko zależy od potrzeb i zasobności portfela.

## Finanse – na nie patrzymy zawsze

Jak zauważa Jerzy Jasionowicz z Centrum Energii Odnawialnej, jeszcze stosunkowo niedawno dom kojarzył się przede wszystkim z dużą przestrzenią, w której pomieści się rodzina wielopokoleniowa – z kilkoma pokojami, ale jednocześnie wysokimi kosztami budowy oraz utrzymania. Dziś coraz więcej osób świadomie odchodzi od tego modelu, wybierając mniejsze domy modułowe. Czy to chwilowa moda, czy stałe rosnący trend, który wynika ze zmian społecznych i ekonomicznych?

– Jednym z najważniejszych powodów rosnącej popularności domów modułowych jest ich dostępność finansowa. W porównaniu z tradycyjną budową koszt realizacji jest zwyczajnie niższy. Krótszy czas budowy, ograniczenie robocizny oraz możliwość produkcji elemen-

tów w fabryce sprawiają, że inwestorzy mogą zaoszczędzić zarówno pieniądze, jak i czas. Dla wielu osób to jedyna realna szansa na własny dom bez konieczności zaciągania kredytu na kilkadziesiąt lat – zauważa nasz rozmówca.

Konkretne przykłady? Koszty budowy 35-metrowego domu z antrusolą mieszczą się w przedziale od 170 do 250 tys. zł. Cena zależy rzecz jasna głównie od standardu wykończenia. Doliczyc należy przygotowanie działki, przyłącza, źródło ogrzewania plus ewentualne opcje dodatkowe – fotowoltaika, klimatyzacja. Jeszcze bardziej interesująco robi się przy domu modułowym o powierzchni 70 m<sup>2</sup>, w którym spokojnie zamieszka 4-osobowa rodzina (w bloku to najczęściej jedno z największych dostępnych mieszkań). Taki budynek w stanie deweloperskim może być dostępny już za około 250 tys. zł. Wspomniany stan deweloperski obejmuje gotowe: dach, okna, drzwi zewnętrzne, gładź na wszystkich ścianach, niezbędne instalacje, czy tzw. biały montaż, czyli podstawowy wariant włączników i gniazdek.

## Szybka budowa i mniejsze koszty na co dzień

Nie bez znaczenia jest szybkość realizacji. Dom modułowy może powstać nawet w kilka tygodni, podczas gdy tradycyjna budowa trwa często kilkanaście miesięcy, a czasami ciągnie się latami. Możliwość szybkiego zamieszkania „na swoim” jest ogromnym atutem.

– To szczególnie ważne dla młodych ludzi oraz osób, które chcą uniknąć długotrwałych i stresujących procesów budowlanych – mówi właściciel firmy CEO.

Nie da się nie zauważyć, że zmienia się styl naszego życia. Coraz więcej osób wybiera minimalizm i świadome ograniczanie przestrzeni. Małe domy modułowe wpisują się w filozofię „mniej znaczy więcej”. Mniejsza powierzchnia to nie tylko niższe koszty utrzymania, ale także mniej rzeczy, mniej sprzątnięcia i większa kontrola nad codziennym życiem. Dla wielu to większy komfort psychiczny i lepsza jakość życia.

## Co można zrobić w kilka miesięcy?

Dużą rolę odgrywa tu również elastyczność i mobilność. Pamiętajmy, że opisywane konstrukcje nierzadko można rozbudować. Zrobiło się za mało miejsca? W wielu przypadkach istnieje możliwość dosłownie „doklejenia” kolejnego modułu do istniejącej już konstrukcji. Niektóre jesteśmy nawet w stanie... przenieść w inne miejsce!

Dla coraz szerszego grona inwestorów ważny pozostaje też aspekt ekologiczny. Domy modułowe powstają z materiałów przyjaznych śro-



Jak zaznacza Jerzy Jasionowicz rosnąca popularność małych domów modułowych wynika z połączenia kilku czynników: ekonomii, szybkości realizacji, zmieniających się potrzeb oraz rosnącej świadomości ekologicznej.

dowisku, choćby certyfikowanego drewna skandynawskiego czy paneli SIP. Najczęściej montowane są również odnawialne źródła energii, a mniejsza powierzchnia oznacza niższe zużycie prądu. Sam proces produkcji modułów natomiast generuje mniej odpadów niż tradycyjna budowa. Co ciekawe podczas budowy w tradycyjnej technologii zużywa się nawet 12.000 litrów wody na wykonanie: tynków, stropów i posadzek. Cała ta wilgoć musi następnie odparować, co może potrwać do kilku miesięcy. W tym samym czasie da się dostarczyć i zmontować dom modułowy o powierzchni nawet 70 m<sup>2</sup> w stanie surowym zamkniętym.

– Rosnąca popularność małych domów modułowych wynika z połączenia kilku czynników: ekonomii, szybkości realizacji, zmieniających się potrzeb oraz rosnącej świadomości ekologicznej. To odpowiedź na współczesne oczekiwania, elastyczna, przystępna i dopasowana do realiów dzisiejszego świata – podsumowuje Jerzy Jasionowicz.

## Minusy

Słabe strony opisywanego rozwiązania na pewno się znajdują, bo małe domy modułowe – jak wszystko – nie są rozwiązaniem dla każdego. Ograniczona powierzchnia może być wyzwaniem, szczególnie dla rodzin lub osób przyzwyczajonych do większej przestrzeni. Pewnym minusem bywa mniejsza elastyczność projektowa – w porównaniu do budowy tradycyjnej – zwłaszcza przy tańszych modelach, gdzie wybór jest ograniczony. Dodatkowo w niektórych lokalizacjach mogą zdarzyć się formalne przeszkody związane z uzyskaniem pozwoleń, a przede wszystkim dostarczeniem na działkę materiałów potrzebnych do budowy. Warto pamiętać, że mimo rosnącej popularności rynek domów modułowych wciąż się rozwija. Oznacza to różny poziom jakości wykonania w zależności od producenta. Wiele aspektów wskazuje jednak, że trend inwestowania w mniejsze budynki nie tylko się utrzyma, ale będzie się dalej rozwijał. Takie domy przestają być alternatywą, a stają się świadomym wyborem coraz większej liczby osób.

Kamil Tajl, fot. (kt), nadesłane

MEBLE Z BORÓW

## Meble na wymiar z charakterem

Tworzymy nowoczesne i funkcjonalne meble dopasowane do Twojej przestrzeni. Specjalizujemy się w kuchniach, garderobach, szafach oraz zabudowach do salonu i biura. Łączymy estetykę z trwałością, oferując również unikalne realizacje z wykorzystaniem żywicy.



tel. 725 055 959



NOWOCZESNE DOMY ENERGOOSZCZĘDNE

CE



CENTRUM ENERGII ODNAWIALNEJ

HOME



ZBUDUJ DOM SZYBCIEJ I TANIEJ!



+48 579 491 485



ceo-home.pl



Którzy właściciele nie będą mogli postawić nowego budynku mieszkalnego, chlewni, obory, silosów?

# Niektórym będzie bardzo trudno zrozumieć, że nie zbudują na własnej działce

**Jacek Brygman, wójt gminy Cekcyn i wiceprzewodniczący Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej zna proces realizacji planów ogólnych ze swojej gminy, ale również reprezentuje ZGWRP w uzgodnieniach z administracją rządową, chociaż sam przyznaje, że nie wszystkie postulaty samorządów są uwzględniane w przepisach prawnych.**

## Na jakim etapie są prace nad planem ogólnym w gminie Cekcyn?

Aktualnie gmina Cekcyn ma opracowany wstępny projekt planu ogólnego i został on wysłany do wszystkich instytucji, do uzgodnienia bądź opiniowania. Po wstępnej weryfikacji mamy uwagi szczególnie z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Bydgoszczy. W większości te uwagi uzgodniliśmy i wysłaliśmy do ponownego rozpatrzenia. Bardzo szybko pozytywnie uzgodniliśmy plan z Wodami Polskimi. Jeszcze czekamy na odpowiedź RDOŚ i zaraz po uzgodnieniu ogłosimy spotkanie konsultacyjne z mieszkańcami. Prawdopodobnie plan ogólny gminy Cekcyn zostanie uchwalony przez radę gminy w końcówce czerwca. Już teraz mieszkańcy składają postulaty do projektu planu ogólnego, a dotyczą one najczęściej rozszerzenia obszarów do zabudowy i rozbudowy.

## Termin uchwalenia planów ogólnych prawdopodobnie zostanie przesunięty do końca sierpnia. Trwają prace w komisjach sejmowych.

Termin ma być przedłużony do końca sierpnia, ale... Po pierwsze, po drodze różne rzeczy mogą się wydarzyć. Po drugie, od kilku miesięcy ciągle wnioskujemy o zmianę terminu rozliczenia dotacji z Krajowego Planu Odbudowy na opracowanie tych planów. Na dzień dzisiejszy jest zapis: do końca czerwca plan ogólny musi być uchwalony oraz zaopiniowany i dopiero wówczas można wnioskować o środki. Jeżeli ustawodawca zmienia termin ustalenia do końca sierpnia, to my wnioskujemy, żeby chociaż do końca września zmienił termin rozliczenia kosztów. Można też wprowadzić rozliczenie zaliczkowe.

## Jaki jest koszt wykonania planu ogólnego dla gminy Cekcyn?

To wynika z przetargu, który przeprowadziliśmy przed przystąpieniem do opracowania. U nas to jest kwota około 130 tys. zł.

## Ostatnio o planach ogólnych rozmawialiśmy we wrześniu ubiegłego roku o staraniach Związku Gmin Wiejskich i wnioskowaliśmy o natychmiastowe zawieszenie kar za niedotrzymanie terminów administracyjnych wydawania decyzji.

Ten postulat uwzględniono.

## Czy udało się wprowadzić możliwość rozbudowania siedlisk i budynków służących rolnictwu, nieleżących w strefie z możliwością budowy nowych budynków?

W międzyczasie odbyliśmy kilka spotkań w ramach komisji wspólnej. Zgłosiliśmy nasze uwagi do zmian



*Rozumiem zamysł ustawodawcy, że w Polsce musi dojść do reformy planowania przestrzennego, gdyż dotychczasowe przepisy pozwalały na budowę wszędzie. A takie rozproszenie powoduje duże koszty obsługi tych nieruchomości, przede wszystkim infrastruktury liniowej, dróg, wodociągów, kanalizacji, linii energetycznych. Również obsługa społeczna, począwszy od dowożenia do szkół czy docieranie z pomocą do seniorów. Jednak ograniczenia są bardzo duże i dlatego niektórym trudno będzie zrozumieć, że nie zawsze można budować na własnej działce. To sprzyja temu, że zabudowa będzie się rozwijać wokół większych miejscowości, a te małe, z kilkudziesięcioma mieszkańcami, zgodnie z tą ustawą, są skazane na naturalny proces umierania – mówi wójt gminy Cekcyn Jacek Brygman.*

Ponad miesiąc temu odbyliśmy spotkanie w Ministerstwie Technologii i Rozwoju (to ministerstwo jest odpowiedzialne za wdrażanie planów ogólnych i za ustawę o planowaniu przestrzennym) i zgłosiliśmy nasze uwagi. Na część uwag dostaliśmy odpowiedź, że w najbliższym czasie nasze postulaty nie zostaną wprowadzone w życie, ponieważ mogłoby to spowodować kolejny chaos i przesunięcia terminów uchwalenia planów ogólnych. Ewentualnie w drugim półroczu będą nad nimi debatować. A w części zostaliśmy odesłani do Ministerstwa Rolnictwa i Ministerstwa Klimatu i Ochrony Środowiska. W kwietniu spotkaliśmy się z ministrem rolnictwa Stefanem Krajewskim i między innymi na tym spotkaniu rozmawialiśmy o problemach związanych z planowaniem przestrzennym, a szczególnie o inwestycjach w gospodarstwach rolnych, które znajdują się poza planami ogólnymi, nie będą też objęte obszarem

uzupełnienia zabudowy. Naszym zdaniem w tych gospodarstwach rolnych będzie blokada wydawania pozwoleń na budowę. Właściciele nie będą mogli postawić nowego budynku mieszkalnego, chlewni, obory, silosów. Ewentualnie budynki warsztatowe. To jest główny problem, bo na pewno w początkowym okresie wejścia w życie planów ogólnych, będzie to zablokowane. Powoli zaczyna to docierać do organizacji rolniczych, bo Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych Rolników również ten problem dostrzegło i zaczyna swoje uwagi zgłaszać.

## To rzeczywiście ważny problem dla rolników, żeby móc budować w swoim gospodarstwie potrzebne do produkcji rolnej objekty.

Może nie dostrzegają go od razu, bo dużo WZ zostało wydanych. Ale to jest proces i na pewno problemy będą.

## Które zmiany w proceduralnej nowelizacji są najważniejsze?

Rozumiem zamysł ustawodawcy, że w Polsce musi dojść do reformy planowania przestrzennego, gdyż dotychczasowe przepisy pozwalały na budowę wszędzie. A takie rozproszenie powoduje duże koszty obsługi tych nieruchomości, przede wszystkim infrastruktury liniowej, dróg, wodociągów, kanalizacji, linii energetycznych. Również obsługa społeczna, począwszy od dowożenia do szkół czy docieranie z pomocą do seniorów. Jednak ograniczenia są bardzo duże i dlatego niektórym trudno będzie zrozumieć, że nie zawsze można budować na własnej działce.

To sprzyja temu, że zabudowa będzie się rozwijać wokół większych miejscowości, a te małe, z kilkudziesięcioma mieszkańcami, zgodnie z tą ustawą, są skazane na naturalny proces umierania.

## Bo jest algorytm do obliczenia obszaru przeznaczanego pod zabudowę.

Sposób wdrażania tej ustawy o planowaniu przestrzennym bez jednoczesnego wprowadzenia ograniczenia w wydawaniu warunków zabudowy praktycznie nic nie zmieni, bo w większości gmin jest bardzo dużo terenów objętych warunkami zabudowy, które do końca ubiegłego roku wydawane były bezterminowo, podobnie jak te wydane już w bieżącym roku, ale na wnioski złożone w urzędzie gminy do 15 października 2025 roku. Przez lata nie zostaną wykorzystane. Dlatego jeszcze długo główny zamysł dotyczący ograniczenia kosztów obsługi nowych terenów inwestycyjnych nie zostanie osiągnięty. W ubiegłym roku wpłynęło do naszego urzędu 1400 wniosków o wydanie warunków zabudowy, rok wcześniej – 800, w poprzednich latach 120, 130 rocznie. Mamy tereny na kilkadziesiąt lat. Teraz jest już za późno, ale to wnioskodawca powinien być ponosić koszty opracowania warunków zabudowy, a pokrywają je wszyscy podatnicy. Niepotrzebnie gminy ponoszą tak duże nakłady na opracowanie warunków zabudowy. Również nie ma potrzeby powielania warunków zabudowy, po podziale działki, jeżeli już raz wydano warunki zabudowy np. na budowę 10 budynków mieszkalnych. Po podziale nie widzę potrzeby, żeby wydawać kolejne warunki zabudowy na pojedyncze działki. Przecież charakter tego terenu został już raz określony i warunki pozostają aktualne. Niepotrzebnie też wydawane są oddzielne decyzje na budowę przyłączy. Ponieważ jesteśmy w obszarach chronionych, np. Natura 2000, Ministerstwo Klimatu nie wyraża zgody na odstąpienie od tych procedur.

W tej chwili jest analizowane w ministerstwie i taka zmiana ma być wprowadzona, żeby uprawnionym do złożenia wniosku o warunki zabudowy był właściciel gruntu, a nie każdy zainteresowany.

Ważna jest także kwestia przechodzenia warunków zabudowy na spadkobiercę w masie spadkowej. Podobnie przy kupnie działki. W tej chwili jest tak, że jeżeli ktoś kupi sobie działkę, a właściciel tej decyzji umrze, to spadkobierca nie nabywa tych praw. Już mamy taki problem. Nowonabywca musi ponownie wystąpić o warunki zabudowy.

*\*Do ZGWRP jest największą organizacją w Polsce zrzeszającą samorządy. Należą do niej wszystkie gminy powiatu tucholskiego, oprócz Tucholi.*

**Tekst i fot. Hanna Szulwicz**

To już trzeci termin

## W żadnej z naszych gmin nie uchwalono jeszcze planu ogólnego. Ale nie jesteśmy wyjątkiem

Termin sporządzenia planu ogólnego gminy z prawdopodobieństwem granicznym z pewnością zostanie przedłużony do 31 sierpnia 2026 roku. Projekt nowelizacja ustawy z 2003 roku o planowaniu przestrzennym został 14 kwietnia 2026 roku skierowany przez Radę Ministrów do sejmu i w chwili obecnej jest procedowany w komisjach. To już trzecie przedłużenie terminu zakończenia. Pierwotnie planowano, że wszystkie plany ogólne wejdą w życie do końca 2025 roku, następnie termin przedłużono do 30 czerwca 2026 roku, a ostatnia, nieprzyjęta jeszcze przez sejm nowelizacja przewiduje wejście w życie planu ogólnego gminy do 31 sierpnia 2026 roku.



Do czasu wejścia w życie planu ogólnego gminy przy planowaniu inwestycji w każdej gminie nadal obowiązuje dotychczasowe studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy, na podstawie którego wydawane są decyzje o warunkach zabudowy i sporządzane plany zagospodarowania przestrzennego. Nowelizacja wprowadzi też ograniczenie możliwości wydawania

decyzji o warunkach zabudowy tylko do wnioskodawców mających prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane. Innowacją jest uruchomienie rejestru urbanistycznego, który ma ułatwić urzędnikom, projektantom i zainteresowanym obywatelom dotarcie do informacji o każdej działce, m.in. o sposobie zagospodarowania. Mówiąc bardzo ogólnie, wszystkie dane będą w jed-

nym miejscu. Urzędnicy, projektanci i urbanisci z pewnością poradzą sobie z dotarciem do potrzebnych informacji, ale trudniej będzie korzystać z rejestru nam, zwykłym mieszkańcom.

### Tylko jedna gmina w województwie z uchwalonym planem

W żadnej z gmin powiatu tucholskiego plan ogólny nie został uchwalony przez rady gminy. Dodam, że w województwie kujawsko-pomorskim na 144 gminy tylko gmina Jeżewo uchwaliła plan ogólny, niewiele ponad połowę jest na etapie konsultacji projektu planu ogólnego, a pozostałe gminy województwa są na końcowym etapie opracowania.

Nie inaczej jest w gminach powiatu tucholskiego. W Tucholi kierownik Wydziału Infrastruktury i Planowania Przestrzennego Urzędu Miejskiego, **Waldemar Walkowiak** poinformował, że projekt planu ogólnego Tucholi jest po zaopiniowaniu i uzgodnieniu z odpowiednimi urzędami i instytucjami, jednak pewne uwagi miała Rejonowa Dyrekcja Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, a z nią wymagane są uzgod-

nienia. Wobec tego wprowadzono wszystkie uwagi oraz zalecenia i przekazano do ponownego uzgodnienia.

– Gmina Gostycyn obecnie znajduje się na etapie uzgadniania i opiniowania projektu planu ogólnego – zapewniła sekretarz gminy **Dorota Gromowska**. Po zakończeniu uzgodnień z wszystkimi właściwymi instytucjami zostanie wyznaczony termin do składania uwag do projektu planu w ramach tzw. konsultacji społecznych. Informacje na temat prowadzonych prac dokumentu publikowane są na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Gostycyn.

W gminie Kęsowo trwają jeszcze prace końcowe nad wykonaniem projektu planu ogólnego.

Sekretarz gminy Śliwice **Piotr Spica** zapewnił, że w planowanym, chociaż jeszcze nie przegłosowanym przez sejm i senat terminie 31 sierpnia 2026 roku, gmina Śliwice będzie miała prawomocny plan ogólny.

Projekt planu ogólnego gminy Cekcyn jest na etapie uzgodnień i opinii. Szczegółowo mówi o tym, jak i całej problematyce planów ogólnych, wójt **Jacek Brygman** w publikowanej

obok rozmowie w dodatku „Tygodnika Tucholskiego” Dom i Ogród.

### Pozwolenia na budowę

W czasie trwania prac projektowych planów ogólnych we wszystkich gminach naszego powiatu wydano kilkakrotnie więcej warunków zabudowy na podstawie dotychczasowych przepisów, gdyż właściciele gruntów chcieli zabezpieczyć sobie możliwość wybudowania budynków i urządzeń bez względu na bardziej restrykcyjne ograniczenia po wejściu w życie planów ogólnych. Jednak ta liczba nie przekłada się na wydawane w starostwie pozwolenia na budowę. Naczelnik Wydziału Budownictwa, **Maciej Śmieszek** poinformował, że nie wydaje więcej pozwoleń na budowę. Inwestorzy budują mniej.

Na budownictwo, szczególnie to jednorodzinne, wpływ mają nie tylko przepisy i zarządzenie, ale przede wszystkim możliwość wzięcia kredytu, bo duża część prywatnych inwestycji mieszkaniowych finansowana jest w tej formie.

Hanna Szulwic

## Bank Spółdzielczy w Tucholi



0 zł za konto z kartą

Wygodny dostęp online i szybkie płatności

Praktyczne rozwiązania dla przedsiębiorców na każdym etapie działalności

Zadbaj o swoje marzenia z naszym kredytem gotówkowym

**SZYBKI KREDYT GOTÓWKOWY**

provizja 0,00%



Przykład reprezentatywny

Informacja oparta na reprezentatywnym przykładzie: całkowita kwota kredytu 25 000,00 zł, okres kredytowania 36 miesięcy, raty równe kapitałowo-odsetkowe w wysokości 769,17 zł, roczne zmienne oprocentowanie nominalne 6,99% (stanowi sumę wartości WIBOR 6M, który obecnie stanowi 3,81% i marży Banku w wysokości 3,18 p.p.) kwota odsetek za cały okres kredytowania 2 689,95 zł, prowizja za udzielenie kredytu 0,00% całkowitej kwoty kredytu. Przy przyjęciu wyżej wymienionych parametrów RRSO wynosi 7,21%, całkowita kwota do zapłaty, stanowiąca sumę całkowitej kwoty kredytu oraz całkowitego kosztu kredytu wynosi 27 689,95 zł. Ostateczne warunki kredytowania uzależnione są od wyniku oceny wiarygodności i zdolności kredytowej Klienta, daty wypłaty kredytu oraz terminu regulowania zobowiązania kredytowego. Przykład sporządzony na datę 2.02.2026 r.

CENTRALA:

ul. Świecka 15, 89-500 Tuchola  
tel. 52 334 37 71



**Bank Spółdzielczy w Tucholi**  
Liczysz się dla nas

ODDZIAŁ:

ul. Główna 24, 89-506 Kęsowo  
tel. 52 334 40 24



# Idą w spółdzielnie energetyczne. W kujawsko-pomorskim ich liczba rośnie

**Lokalna produkcja energii, niższe rachunki i większa niezależność od dużych koncernów – tak w skrócie można opisać ideę spółdzielni energetycznych. Choć w Polsce to wciąż stosunkowo nowe rozwiązanie, jego rozwój w ostatnich dwóch latach przyspieszył. Również w województwie kujawsko-pomorskim widać wyraźne ożywienie. Coraz poważniej ku zakładaniu spółdzielni energetycznych skłaniają się samorządy. Do wejścia w nie zachęcają też fundacje. Rozmawiamy z przedstawicielką jednej z nich, która proponuje założenie spółdzielni m.in. na terenie powiatu tucholskiego.**

Postaramy się wyjaśnić jak najprościej. Spółdzielnia energetyczna to forma współpracy mieszkańców, samorządów i lokalnych przedsiębiorstw, którzy wspólnie produkują i zużywają energię – z odnawialnych źródeł, jak fotowoltaika. W praktyce oznacza to, że prąd wytworzony lokalnie trafia do członków spółdzielni: szkół, urzędów, firm czy indywidualnych gospodarstw domowych. Nadwyżki mogą być oddawane do sieci i później rozliczane w ramach systemu upustów. Nadal na korzystniejszych zasadach. To model wpisujący się w szerszy trend tzw. energetyki obywatelskiej, w której odbiorcy energii stają się jednocześnie jej producentami. Stopniowo zakładanie spółdzielni inicjują samorządy. W ostatnich latach do podobnego kierunku zachęcają fundacje zajmujące się tematyką energetyczną.

Podkreślmy. Z prawnego punktu widzenia inaczej wygląda zakładanie spółdzielni energetycznych przez podmioty publiczne i podmioty prywatne. Te drugie skupiają się na mieszkańcach i przedsiębiorstwach, chociaż mogą wejść we współpracę z gminami.

## Oszczędności i niezależność

Zainteresowanie spółdzielniami nie jest przypadkowe. Samorządy widzą w nich realne korzyści finansowe. W wielu przypadkach gminy mogą ograniczyć wydatki na energię nawet o kilkadziesiąt procent. Oszczędności sięgają setek tysięcy złotych rocznie, a lokalne firmy również zyskują – płacąc mniej za prąd i stabilizując koszty działalności.

– Dodatkowo spółdzielnie energetyczne są zwolnione ze wszystkich



*Kamila Moga jest doradczynią ds. spółdzielni energetycznej Fundacji Pire z Grudziądza. Fundacje takie jak ta zachęcają osoby prywatne i przedsiębiorców do zakładania i wejścia w spółdzielnie energetyczne. Swoje spółdzielnie, jako podmioty prawne, powołują też gminy wiążąc się np. z lokalnymi instytucjami.*

opłat dystrybucyjnych zmiennych, co stanowi nawet 50 procent rachunku. Przy taryfie C (firmowej) lub B (produkcyjnej) generuje duże oszczędności – mówi doradczyni ds. spółdzielni energetycznych **Kamila Moga**. Reprezentuje Fundację Pire z Grudziądza, jest aktywna m.in. na terenie powiatu tucholskiego i tej części regionu.

Niemniej istotny w przypadku opisywanych spółdzielni jest aspekt bezpieczeństwa energetycznego. Produkcja energii na miejscu oznacza mniejszą zależność od zewnętrznych dostawców i większą odporność na wahania cen.

## Polska nadrabia dystans. Były wsie, będą miasta

Jeszcze niedawno spółdzielnie energetyczne były w Polsce rzadkością. Dziś ich liczba rośnie bardzo szybko.

Na początku 2024 roku działało zaledwie kilkadziesiąt takich podmiotów. W 2025 roku było ich już blisko 200, a kolejne są w trakcie tworzenia. Aktualnie w związku z przepisami prawa mogą one powstać w gminach wiejskich i miejsko-wiejskich. Ale w przyszłości działalność energetyki obywatelskiej ma się rozszerzyć.

– W listopadzie prezydent Polski podpisał nowelizację ustawy regulującą spółdzielnie również w miastach – zwraca uwagę Kamila Moga. Nowe przepisy wprowadzają szereg istotnych zmian dla spółdzielni energetycznych, a nawet klastrów energii, poszerzając możliwości rozwoju tych lokalnych inicjatyw. Nowelizacja usuwa ograniczenie dotyczące rodzaju gmin, dzięki czemu spółdzielnie będą mogły działać na terenie do trzech sąsiadujących samorządów dowolnego typu: miejskich, wiejskich lub miejsko-wiejskich. Mimo podpisu prezydenta nowe przepisy nie wejdą w życie od razu. Zatwierdzić je musi Komisja Europejska pod kątem zgodności z zasadami pomocy publicznej.

## Gmina Kęsowo już na starcie.

### Tuchola nam zapowiada: wchodzimy w to!

Tymczasem aktualnie liderami w inicjowaniu spółdzielni są m.in. Wielkopolska i Podkarpacie, ale inne województwa – w tym kujawsko-pomorskie – łapią ten trend. W wielu gminach trwają już konkretne prace nad utworzeniem spółdzielni. W przypadku powiatu tucholskiego szczególnie głośno było już w ubiegłym roku o gminie Kęsowo. W lipcu tamtejsi radni dali zielone światło do utworzenia spółdzielni, podejmując uchwałę intencyjną. To rozwiązanie promował wójt **Radosław Januszewski** zwłaszcza, że panele fotowoltaiczne zajęły w samorządzie większość budynków użyteczności publicznej, z perspektywą na rozwój instalacji. W połowie 2025 roku

wójt miał nadzieję, że w przyszłości, w ramach spółdzielni, gminie i instytucjom uda się z własnych źródeł energii pokryć całe zapotrzebowanie. Kęsowo zakładało, że jest szansa, aby spółdzielnia ruszyła tutaj w 2026 roku. Okazuje się, że brakuje niewiele. Wójt Januszewski potwierdza, że spółdzielnia jest zarejestrowana w Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa i Krajowym Rejestrze Sądowym. Założyły ją trzy podmioty prawne: Gmina Kęsowo, Biblioteka – Centrum Kultury i SP ZOZ Kęsowo. Prezesem został **Krzysztof Gnaciński**, na co dzień pracownik kęsowskiego urzędu gminy.

– Ten proces trwa długo. W lipcu podejmowaliśmy uchwałę i składaliśmy wniosek do KRS. Na wpis czekaliśmy aż do grudnia i praktycznie w Sylwestra kończyliśmy formalności, aby załapać się na tzw. „stare zasady” – tłumaczy Januszewski. Już tutaj wychodzi pewna niedogodność czasowa przy zakładaniu spółdzielni energetycznych, ale one nie powinny zniechęcać (więcej o tym w dalszej części tekstu). Kolejny etap to podłączenie do sieci, w tym rozmowy z operatorem. Twórcy spółdzielni będą też musieli rozwiązać kompleksowe, trwające umowy na dostawę energii. Radosław Januszewski chciałby, aby kęsowska spółdzielnia wystartowała wraz z początkiem 2027 roku.

Wiemy, że Gmina Kęsowo nie jest jedyną, która zdecydowała się na taki krok. Mimo że jakiś czas temu realizację tego pomysłu wstrzymała Gmina Tuchola, teraz od burmistrza **Tadeusza Kowalskiego** dowiadujemy się, że samorząd na pewno pójdzie w kierunku jej utworzenia.

– Chcemy iść z duchem czasu – mówi Kowalski. O szczegółach w przypadku Tucholi dowiemy się wkrótce.

Lista gmin zainteresowanych tym modelem jest jednak znacznie dłuższa. Podajemy kilka przykładów. Spółdzielnie powstały już w Kikole, bliżej wspólna dla: Mroczy, Sośna, Koronowa,

następnie w Chełmży. W gminie Grudziądź (przypomnijmy – nie wlicza się miasta) działa Spółdzielnia Zielona Energia Regionu. Okazuje się, że w ten projekt od początku i z powodzeniem zaangażowana jest Fundacja Pire, o czym mówi nam jej przedstawicielka Kamila Moga.

## Barierą nadal istnieją, ale pieniądze przyspieszą rozwój

Mimo rosnącej popularności spółdzielni energetyczne wciąż napotykać na przeszkody. Najczęściej wskazywane problemy to: skomplikowane procedury administracyjne, konieczność uzgodnień z operatorami sieci, ograniczenia infrastrukturalne i nadal stosunkowo niewielka skala instalacji. Ta jednak systematycznie rośnie. Jak powtarzają eksperci, bariery mają zacierać się wraz ze zbieraniem doświadczenia przez samorządy i postępujący rozwój.

Z drugiej strony duży wpływ na rozwój spółdzielni mają dostępne programy wsparcia. W województwie kujawsko-pomorskim samorządy mogą liczyć na dofinansowanie przygotowania dokumentacji – nawet do 70 proc. kosztów. Kamila Moga zwraca uwagę, że duże możliwości wsparcia daje Kujawsko-Pomorski Fundusz Pożyczkowy.

– To pożyczki to 0,5% w skali roku, w dodatku z częściowym umorzeniem – mówi Moga. Pożyczki przewidują 16% umorzenia w przypadku fotowoltaiki, 40% na pompy ciepła, 8% na magazyny energii.

## Prowadzą rozmowy z dużą tucholską firmą

Dlaczego do tworzenia spółdzielni energetycznych, oprócz gmin, zachęcają też fundacje?

– Zauważyliśmy duży spadek opłacalności instalacji fotowoltaicznych u osób prywatnych. W ramach spółdzielni energetycznych można zmienić sposób rozliczania. Już samo założenie i rozliczenie spółdzielni energetycznej jest bezpłatne. My sprawdzamy u każdego mieszkańca, czy bilans energetyczny w jego przypadku wychodzi na plus czy na minus. Szukamy lokalnie źródeł wytwórczych, aby w ich zakresie założyć spółdzielnie. Naszymi klientami mogą być zarówno farmy fotowoltaiczne i wiatrowe, jak i klient z większą instalacją. Na przykład taki, który zlikwidował hodowlę. Dostosujemy profil energetyczny danego wytwórcy do zużycia pozostałych członków spółdzielni – tłumaczy doradczyni z Fundacji Pire.

Przyznaje, że w sprawie utworzenia spółdzielni na naszym terenie jest w stałym kontakcie z jedną z dużych tucholskich firm. Ponadto prowadzi rozmowy z niektórymi gminami.

**Tekst i fot. Piotr Paterski**

**INSTAL ELEKTRO**  
USŁUGI ELEKTRYCZNE I WIELOBRANŻOWE

**Rafał Borzyszkowski**

☎ 698 718 166

📍 ul. Okrężna 7, 89-511 Cekcyn

✉ rafal.borzyszkowski@o2.pl

- Instalacje elektryczne domowe i przemysłowe
- Usuwanie awarii elektrycznych
- Przyłącza elektryczne
- Kosztorysy i wyceny
- Instalacje alarmowe
- Instalacje przeciwpożarowe
- Pomiar instalacji i odgromówki
- Pomiar w obiektach przemysłowych



# SPÓŁDZIELNIE ENERGETYCZNE



Rozliczanie 1:0,6

## WYZERUJ OPŁATY ZMIENNE ZA ENERGIĘ

Dołącz do tworzenia Spółdzielni Energetycznej w Twojej Gminie.



## ZRÓB PIERWSZY KROK I ZGŁOŚ SWOJE ZAINTERESOWANIE

Razem możemy stworzyć Spółdzielnię Energetyczną w twojej gminie.



Fundacja PIRE zaprasza mieszkańców, rolników i instytucje, którzy chcą wspólnie produkować i zużywać tańszą, lokalną energię z OZE.



kamilamoga@fundacjapire.pl



+48 501 389 779



PIRE FUNDACJA

POLSKI INSTYTUT ROZWIĄZAŃ ENERGOOSZCZĘDNYCH

## DOŁĄCZ DO SPÓŁDZIELNI W TWOJEJ GMINIE

Rozliczaj energię jak na starych zasadach

1:0,6

Spółdzielnia Energetyczna to nowoczesna forma współpracy lokalnej, której celem jest wytwarzanie, bilansowanie i zużywanie energii odnawialnej na potrzeby jej członków.

Działamy na terenie gmin wiejskich lub wiejsko-miejskich, dla mieszkańców, przedsiębiorców i samorządów.

### Stabilność i bezpieczeństwo energetyczne



Lokalna energia. Realne oszczędności. Wspólne korzyści



Uzyskaj dostęp do wspólnej energii na terenie działania twojego operatora



Korzystaj z tańszej energii rozliczanej na starych zasadach net meteringu 1:0,6

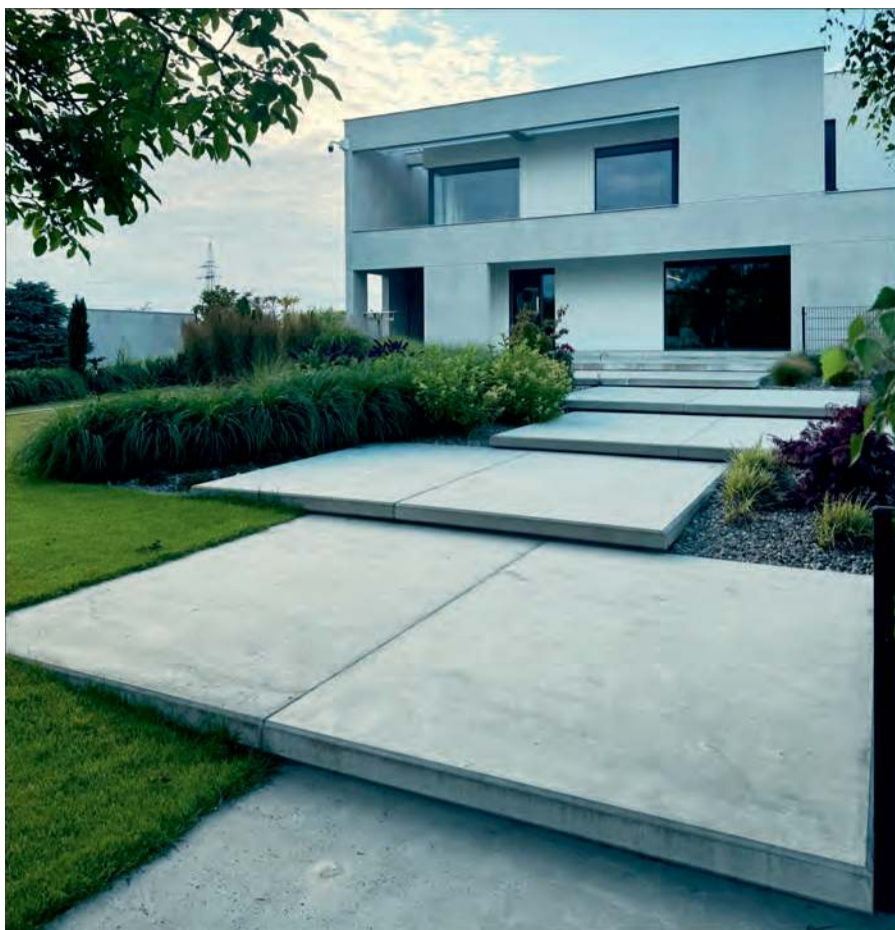
### Dlaczego warto dołączyć?

- ✔ Nizsze rachunki za energię
- ✔ Energia z lokalnych źródeł
- ✔ Stabilność i bezpieczeństwo energetyczne
- ✔ Korzyści dla całej gminy

+48 501 389 779

fundacjapire.pl

kamilamoga@fundacjapire.pl



**PRODUCENT  
MATERIAŁÓW  
BETONOWYCH**

- kostka brukowa
- prefabrykaty
- beton towarowy



Chojnice, ul. Kolejowa 4, tel. 52 397 40 46, [www.ginter.pl](http://www.ginter.pl)

**PONIEDZIAŁEK • 11 maja**

**TVP 1**

06:00 **Sprawdzamy** - magazyn  
06:20 **Akacja 38** - serial, 2018  
07:00 **Transmisja Mszy Świętej**  
07:30 **Studio Raban** - magazyn  
08:00 **Serwis Info; Pogoda Info**  
08:25 **Zaraz wracam** - serial, 2026  
09:00 **Ranczo** - serial kom., 2007  
10:05 **Komisarz Alex** - serial krym.  
11:05 **Ojciec Mateusz** - serial  
12:00 **Serwis Info**  
12:10 **Agrobiznes; Agropogoda**  
12:35 **Rok w ogrodzie Extra** - magazyn  
12:50 **BBC w Jedyńce - Ssaki** - Lasy - dok., Wlk. Bryt., 2024  
14:00 **Złoty chłopak** - serial obycz., 2022  
15:00 **Serwis Info**  
15:15 **Reporterzy** - magazyn  
15:35 **Gra słów. Krzyżówka** - teleturniej  
16:05 **Dziedzictwo** - serial, Turcja

**TVP 2**

04:30 **Na dobre i na złe** - serial obyczajowy  
05:30 **M jak miłość** - serial, 2023  
06:25 **Rodzina (nie od) święta** - magazyn  
06:55 **Dla niesłyszących - Barwy szczęścia** - serial obycz., 2025  
07:30 **Pytanie na śniadanie**  
11:40 **Dla niesłyszących - Okrasa łamie przepisy** - magazyn kulinarny  
12:15 **Program**  
12:30 **Koło fortuny** - teleturniej  
13:15 **Panna młoda** - serial obycz., Turcja, 2024  
14:05 **Va Banque** - teleturniej  
14:35 **Na sygnale** - serial fabularny  
15:05 **La Promesa** - serial obycz., 2024  
16:00 **Koło fortuny** - teleturniej  
16:35 **Faniada** - teleturniej  
17:20 **Panna młoda** - serial obycz., Turcja, 2024

**TVN**

05:40 **Uwaga!** - program interw. obyczajowy  
05:55 **Ukryta prawda** - program obyczajowy  
06:50 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy  
07:45 **Dzień Dobry TVN** - magazyn poranny  
11:20 **Doradca smaku** - program kulinarny  
11:25 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy  
13:40 **Ukryta prawda** - 27-letnia Milena jest singielką i mieszka z rodzicami Ireną i Bogdanem. Pewnego dnia Milena przywozi do biura Irenie dokumenty...  
16:50 **Szpital św. Anny** - serial obycz., Polska  
17:55 **Detektywi** - program kryminalny  
19:00 **Fakty**  
19:35 **Sport**  
19:45 **Pogoda**

**POLSAT**

06:00 **Nowy dzień**  
08:30 **Malanowski i Partnerzy** - serial kryminalny  
09:30 **Trudne sprawy** - program obyczajowy  
11:35 **Gliniarze** - serial parodokumentały  
14:40 **Dlaczego ja?** - serial parodokumentały  
15:50 **Wydarzenia** - program informacyjny  
16:15 **Pogoda**  
16:20 **Interwencja** - magazyn reporterów  
16:30 **Na Ratunek 112** - serial obyczajowy  
17:00 **Gliniarze** - serial parodokumentały  
18:00 **Pierwsza miłość** - serial obyczajowy  
18:50 **Wydarzenia** - program informacyjny  
19:18 **Gość Wydarzeń** - rozmowa dnia  
19:25 **Sport**  
19:45 **Pogoda**

**TVP Kultura**

06:15 **Muzyczne poranki**  
06:50 **Od ucha do ucha - Małże z frytkami** - anim., Franc., 2021  
07:30 **Słodki smak historii** - dokument, Polska, 2017  
08:05 **Wtem - Krystyna Dąbrowska - Piotr Janicki** - felietony  
08:20 **W poszukiwaniu dobrego filmu** - magazyn  
09:00 **Dobre strony - Juliusz Machulski i Robert Więckiewicz** - reportaż  
09:20 **Tamte lata, tamte dni - Jan Englert** - magazyn  
10:00 **Jan Serce - Pieszczoły** - serial, Polska, 1981  
11:15 **Bodo** - dram., Polska, 2016  
13:30 **Blue Note Records. Więcej niż muzyka** - dok., Szwajc., 2018  
15:05 **U Pana Boga za miedzą** - kom., Polska, 2009  
17:05 **Jan Serce - Zgryzoty** - serial, Polska, 1981

**TV Puls**

06:00 **Policjanci z Miami** - serial kryminalny  
08:00 **Kobra - oddział specjalny** - Semir i Alex postanawiają spędzić weekend na torze Nurburgring. Wkrótce okazuje się jednak, że przy torze zostaje znalezione ciało.  
10:00 **Triumf miłości** - serial obyczajowy  
12:00 **Nie igraj z aniołem** - serial obyczajowy  
13:00 **Wspaniałe stulecie** - serial kostiumowy  
14:00 **Przepis na zbrodnię** - serial kryminalny  
15:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - parodokument fabularny  
17:00 **Dzielnica strachu** - serial kryminalny  
18:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - parodokument fabularny

**TVN 7**

05:20 **Ten moment** - program opowiada o ludziach i chwilach, które na zawsze odmieniły ich los  
05:55 **Szkoła** - Licealiście Sewerynowi Kruczkowi podoba się Emilia Żmuda. Inna koleżanka natrętnie go podrywa.  
08:45 **Ukryta prawda** - program obyczajowy  
11:55 **W-11 Wydział Śledczy** - program kryminalny  
14:00 **Detektywi** - program kryminalny  
15:00 **Szpital św. Anny** - serial obycz., Polska  
16:00 **Sędzia Anna Maria Wesołowska** - serial sądowy  
18:00 **Sekrety życia** - serial parodokumentały  
19:00 **Ukryta prawda** - program obyczajowy  
20:00 **Hotel Paradise** - reality show

**TV 4**

06:00 **Strażnik Teksasu** - film akcji  
07:55 **Bogaty Dom - Biedny Dom** - program parodok.  
08:55 **Policjantki i Policjanci** - serial parodok.  
10:55 **Na Ratunek 112** - serial obyczajowy  
11:55 **Dlaczego ja?** - serial parodokumentały  
13:55 **Trudne sprawy** - program obyczajowy  
16:55 **Lowcy skarbow.** Kto da więcej  
18:00 **Policjantki i Policjanci** - serial parodok.  
20:00 **Uroczysko** - serial krym.  
20:30 **Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny** - serial policyjny  
21:30 **Sprawiedliwi. Trójmiasto**  
22:40 **Underworld: Bunt Lykanów** - sens., USA, N. Zel., 2009  
00:30 **Love Island. Wyspa miłości**  
01:35 **Hardkorowy lombard**  
02:35 **Interwencja** - magazyn reporterów  
02:55 **SuperLudzie** - serial o osobach z niepełnosprawnościami  
05:30 **Telezakupy TV Okazje**



17:00 **Telexpress**  
17:25 **Jaka to melodia?** - teleturniej muzyczny  
17:55 **Klan** - telenowela, Polska  
18:20 **Zaraz wracam** - serial, Polska, 2026  
18:55 **Akacja 38** - serial, Hiszp., 2018  
19:30 **Program inform.**  
19:55 **Pytanie dnia** - rozmowa  
20:10 **Sport**  
20:15 **Pogoda**  
20:30 **Teatr Telewizji - Wesele** - spektakl teatralny, 2018  
22:30 **Świat bez fikcji - Taniec z rosyjskim niedźwiedziem** - dok., Polska, 2025  
23:40 **Balans bieli** - magazyn  
00:15 **Gry uliczne** - sens., Polska, 1996  
02:00 **Dziewczyna z tatuażem** - thriller, USA, 2011



18:15 **Va Banque** - teleturniej  
18:50 **Jeden z dziesięciu** - teleturniej  
19:25 **Barwy szczęścia** - serial obycz., 2025  
19:55 **Domowe patenty** - felieton  
20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz., 2025  
20:40 **Kulisy serialu „M jak miłość”** - felieton  
20:55 **M jak miłość** - serial, Polska, 2026  
21:55 **Na sygnale** - serial fabularny  
22:55 **Okrutna miłość** - serial, Wlk. Bryt., 2025  
23:50 **Parasite** - fab., Korea Południowa, 2019  
02:00 **Cztery pory roku w Hawanie** - serial krym., Hiszp., 2017  
02:55 **Akacja 38** - serial  
03:45 **Rodzinka.pl** - serial kom.



19:55 **Uwaga!** - program interw.  
20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz., Polska  
20:50 **The Floor** - teleturniej  
21:30 **Bitwa o gości** - program rozrywkowy  
22:40 **G.I. Joe: Odwet** - przygod., USA, 2013  
00:50 **Pacific Rim** - przygod., USA, 2013. Ołbrzymie potwory - Kaiju - zaczynają niszczyć ludzkie miasta. Kiedy tradycyjna broń staje się niewystarczająca, do walki z bestiami staje nowy rodzaj maszyn bojowych...  
03:35 **Co za tydzień** - program rozrywkowy  
04:05 **Uwaga!** - program interw.  
04:20 **Szpital św. Anny** - serial obycz., Polska  
05:15 **Nauka jazdy** - reality show



19:55 **Milionerzy** - teleturniej  
20:35 **Mega hit - Bad Boys: Ride or Die** - sens., USA, 2024. Kiedy zmarły kapitan policji zostaje powiązany z kartelami narkotykowymi, charyzmatyczny policjant z Miami - Mike Lowrey (Will Smith) i Marcus Burnett (Martin Lawrence) wyruszają na niebezpieczną misję, aby oczyścić jego imię.  
23:00 **S.W.A.T. Jednostka Specjalna** - sens., USA, 2003  
01:40 **Misjonarz** - sens., USA, 2007  
03:35 **Ewa gotuje** - program kulinarny  
04:40 **Disco Gramy** - program muzyczny  
05:25 **Telezakupy TV Okazje**



18:25 **Tygodnik Kulturalny**  
19:20 **Poszukiwacze zaginionych dzieł sztuki: Uchwycić Czanne'a** - serial dok., Wlk. Bryt., 2015  
20:00 **Poniedziałek z Bondem - Ośmiorniczka** - sens., Wlk. Bryt., USA, 1983  
22:20 **Porozmawiajmy szczerze - Jacek Poniedziałek**  
23:00 **Męstwo i honor** - fab., Franc., 2007  
01:30 **Dzień z życia artysty - Aga Zaryan** - magazyn  
02:00 **Kino nocne - Przysłań** - film TVP, 1997  
03:20 **Więcej niż fikcja - Kod Hanekego** - dok., Franc., 2022  
04:20 **Kulturalni** - magazyn



20:00 **Paradise City** - akcja, USA, 2022. Ian Swan (Bruce Willis) to łowca nagród, który wpada na trop groźnego barona narkotykowego. Niestety, nie wszystko idzie zgodnie z planem...  
21:55 **Reguły zabijania** - akcja, USA, 2022  
23:45 **Ostateczna rozgrywka** - akcja, Wlk. Bryt., 2018  
02:00 **Dzielnica strachu** - serial kryminalny  
03:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - parodokument fabularny  
04:00 **Taki jest świat** - przegląd wydarzeń z całego globu.  
04:20 **Menu na miarę** - program kulinarny  
05:00 **Dzielnica strachu** - serial kryminalny



21:00 **Nocny pociąg** - sens., USA, 2015. Kiedy Mike, syn płatnego mordercy Jimmiego Conlona, staje się celem, Jimmy musi dokonać wyboru między rodziną przestępców, którą wybrał, a prawdziwą rodziną, którą porzucił dawno temu...  
23:25 **Miss agent** - kom., USA, 2000. Szaleniec zagroził atakiem na uczestniczki konkursu piękności. Agent Eric Matthews wpada na genialny pomysł...  
01:40 **Skok na głęboką wodę** - reality show  
02:45 **Mówię Wam** - talk-show  
03:55 **SOS Ekipy w akcji** - program policyjny  
04:45 **Dorota was urządzi** - program lifestyleowy



06:50 **Dzieci Andersa** - Powrót do Afryki  
07:55 **Poczet Wlk. Polaków**  
08:00 **Inf. dnia**  
08:15 **Wieść z Polski**  
09:15 **Słowo życia**  
09:20 **Mateczniki** Polski  
09:30 **Baśniowy teatr lalek**  
09:55 **Św. na każdy dzień**  
10:00 **Inf. dnia**  
10:15 **Rozmowa niedok.**  
10:55 **Blask prawdy**  
11:20 **Stan Bezp. Państwa**  
11:30 **Warto być ojcem**  
12:00 **Regina Coeli**  
12:03 **Inf. dnia**  
12:20 **Niebieskooki Anioł**  
13:10 **Bezpieczna Mama**  
13:30 **Msza św.**  
14:30 **Bohaterowie najdłuższej wojny**  
15:50 **Ma się rozumieć**  
16:00 **Inf. dnia**  
16:10 **Sanktuaria polskie**  
16:30 **Porady Medyczne Bonifratrów**  
17:00 **Świadkowie**  
17:30 **Spotkanie Rodziny Radia Maryja**  
20:50 **Inf. dnia**  
20:20 **Różaniec**  
20:50 **Mysłąg Ojczyzna**  
21:00 **Apel Jasnog.**  
21:20 **Inf. dnia**  
21:40 **Polski Punkt Widzenia**  
22:00 **Z wędką nad wodę**  
22:25 **Serce ojca**

**TV Trwam**

06:50 **Dzieci Andersa** - Powrót do Afryki  
07:55 **Poczet Wlk. Polaków**  
08:00 **Inf. dnia**  
08:15 **Wieść z Polski**  
09:15 **Słowo życia**  
09:20 **Mateczniki** Polski  
09:30 **Baśniowy teatr lalek**  
09:55 **Św. na każdy dzień**  
10:00 **Inf. dnia**  
10:15 **Rozmowa niedok.**  
10:55 **Blask prawdy**  
11:20 **Stan Bezp. Państwa**  
11:30 **Warto być ojcem**  
12:00 **Regina Coeli**  
12:03 **Inf. dnia**  
12:20 **Niebieskooki Anioł**  
13:10 **Bezpieczna Mama**  
13:30 **Msza św.**  
14:30 **Bohaterowie najdłuższej wojny**  
15:50 **Ma się rozumieć**  
16:00 **Inf. dnia**  
16:10 **Sanktuaria polskie**  
16:30 **Porady Medyczne Bonifratrów**  
17:00 **Świadkowie**  
17:30 **Spotkanie Rodziny Radia Maryja**  
20:50 **Inf. dnia**  
20:20 **Różaniec**  
20:50 **Mysłąg Ojczyzna**  
21:00 **Apel Jasnog.**  
21:20 **Inf. dnia**  
21:40 **Polski Punkt Widzenia**  
22:00 **Z wędką nad wodę**  
22:25 **Serce ojca**

**WTOREK • 12 maja**

**TVP 1**

05:10 **Wykrywacz kłamstw** - magazyn  
05:30 **Pytanie dnia** - rozmowa  
05:50 **Reporterzy** - magazyn  
06:00 **Oko na Świat** - magazyn  
06:25 **Akacja 38** - serial, 2018  
07:00 **Transmisja Mszy Świętej**  
07:30 **Kościół z bliska**  
08:00 **Serwis Info; Pogoda Info**  
08:25 **Zaraz wracam** - serial, 2026  
09:00 **Ranczo** - serial kom., 2008  
10:00 **Komisarz Alex** - serial krym.  
11:00 **Ojciec Mateusz** - serial  
12:00 **Serwis Info**  
12:10 **Agrobiznes; Agropogoda**  
12:40 **To się oplaca** - magazyn  
12:55 **Włochy - ostatnie dzikie zakątki** - dok., Włochy, 2023  
14:00 **Złoty chłopak** - serial obycz., 2022  
15:00 **Serwis Info**  
15:15 **Reporterzy** - magazyn  
15:35 **Gra słów. Krzyżówka** - teleturniej

**TVP 2**

04:30 **Na dobre i na złe** - serial obyczajowy  
05:30 **M jak miłość** - serial, 2023  
06:25 **Przysłań nad Biblią** - program religijny  
06:55 **Dla niesłyszących - Barwy szczęścia** - serial obycz., 2025  
07:30 **Pytanie na śniadanie**  
11:40 **Rosół polski** - magazyn kulinarny  
12:15 **Program**  
12:30 **Koło fortuny** - teleturniej  
13:15 **Panna młoda** - serial obycz., Turcja, 2024  
14:05 **Va Banque** - teleturniej  
14:35 **Na sygnale** - serial fabularny  
15:05 **La Promesa** - serial obycz., 2024  
16:00 **Koło fortuny** - teleturniej  
16:35 **Faniada** - teleturniej  
17:20 **Panna młoda** - serial obycz., Turcja, 2024  
18:15 **Va Banque** - teleturniej

**TVN**

05:40 **Uwaga!** - program interwencyjny  
05:55 **Ukryta prawda** - program obyczajowy  
06:50 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy  
07:45 **Dzień Dobry TVN** - magazyn poranny  
11:20 **Doradca smaku** - program kulinarny  
11:25 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy  
13:40 **Ukryta prawda** - 45-letni Dawid zamawia do hotelowego pokoju dziewczynę z ekskluzywnej agencji towarzyskiej. Jest w szoku, kiedy w jego apartamentie zjawia się jego przybrana córka.  
16:50 **Szpital św. Anny** - serial obycz., Polska  
17:55 **Detektywi** - program kryminalny

**POLSAT**

06:00 **Nowy dzień**  
08:30 **Malanowski i Partnerzy** - serial kryminalny  
09:30 **Trudne sprawy** - program obyczajowy  
11:35 **Gliniarze** - parodokument  
14:40 **Dlaczego ja?** - serial parodokumentały  
15:50 **Wydarzenia** - program informacyjny  
16:15 **Pogoda**  
16:20 **Interwencja** - magazyn reporterów  
16:30 **Na Ratunek 112** - serial obyczajowy  
17:00 **Gliniarze** - serial parodokumentały  
18:00 **Pierwsza miłość** - serial obyczajowy  
18:50 **Wydarzenia** - program informacyjny  
19:20 **Gość Wydarzeń** - rozmowa dnia  
19:25 **Sport**  
19:40 **Pogoda**  
19:55 **Milionerzy** - teleturniej

**TVP Kultura**

06:15 **Muzyczne poranki** - teledyski  
06:45 **Tamte lata, tamte dni** - Marian Opania - magazyn  
07:25 **Skarb polskich pól** - dokument, Polska, 2017  
08:00 **Wtem - Justyna Bargielska - Szczepan Kopyt** - felietony  
08:20 **Dobry tytuł** - magazyn literacki  
09:00 **Hala odłotów** - talk-show  
10:00 **Jan Serce** - serial, 1981  
11:15 **U Pana Boga za miedzą** - kom., Polska, 2009  
13:20 **Poszukiwacze zaginionych dzieł sztuki: Uchwycić Czanne'a** - serial dok., Wlk. Bryt., 2015  
14:00 **Avatar, czyli zamiana dusz** - film TVP, 1964  
15:10 **Mój Nikifor** - dram., Polska, 2004  
17:00 **Jan Serce - Chłopaki** - serial, Polska, 1981

**TV Puls**

06:00 **Policjanci z Miami** - serial kryminalny  
08:00 **Kobra - oddział specjalny** - Bonrath świętuje 40-lecie służby. Niespodziewanie dochodzi do zamachu. Okazuje się, że ten akt był zemstą handlarza bronią Grundmanna.  
10:00 **Triumf miłości** - serial obyczajowy  
12:00 **Nie igraj z aniołem** - serial obyczajowy  
13:00 **Wspaniałe stulecie** - serial kostiumowy  
14:00 **Przepis na zbrodnię** - serial kryminalny  
15:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - parodokument fabularny  
17:00 **Dzielnica strachu** - serial kryminalny  
18:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - parodokument fabularny

**TVN 7**

05:20 **Ten moment** - program opowiada o ludziach i chwilach, które na zawsze odmieniły ich los  
05:55 **Szkoła** - Marta Mus z siódmej klasy jest zazdrosna o królika swojego chłopaka. Uczeń przyniósł zwierzę do szkoły na prezentację podczas lekcji biologii...  
08:45 **Ukryta prawda** - program obyczajowy  
11:55 **W-11 Wydział Śledczy** - program kryminalny  
14:00 **Detektywi** - program kryminalny  
15:00 **Szpital św. Anny** - serial obycz., Polska  
16:00 **Sędzia Anna Maria Wesołowska** - serial sądowy  
18:00 **Sekrety życia** - serial parodokumentały  
19:00 **Ukryta prawda** - program obyczajowy

**TV 4**

06:00 **Strażnik Teksasu** - film akcji  
07:55 **Bogaty Dom - Biedny Dom** - program parodok.  
08:55 **Policjantki i Policjanci** - serial parodok.  
10:55 **Na Ratunek 112** - serial obyczajowy  
11:55 **Dlaczego ja?** - serial parodok.  
13:55 **Trudne sprawy** - program obyczajowy  
16:55 **Lowcy skarbow.** Kto da więcej  
18:00 **Policjantki i Policjanci** - serial parodok.  
20:00 **Uroczysko** - serial krym.  
20:30 **Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny** - serial policyjny  
21:30 **Sprawiedliwi. Trójmiasto**  
22:40 **Wyniszczenie** - sens., Tajland., Wlk. Bryt., USA, 2018  
00:20 **Love Island. Wyspa miłości** - reality show  
01:25 **Hardkorowy lombard**  
02:25 **Interwencja** - magazyn reporterów  
02:55 **SuperLudzie** - serial o osobach z niepełnosprawnościami  
05:30 **Telezakupy TV Okazje**

**TV Trwam**

09:55 **Św. na każdy dzień**  
10:00 **Inf. dnia**  
10:15 **Jak my to widzimy**  
10:45 **Zew natury**  
11:00 **Mocni w Wierze**  
11:35 **Słowo życia**  
11:40 **Ma się rozumieć**  
11:50 **Św. na każdy dzień**  
12:00 **Regina Coeli**  
12:03 **Inf. dnia**  
12:20 **Śladami Powstania Styczniowego na Podlasiu**  
13:05 **Leśni zapylacze**  
13:30 **Msza św.**  
14:30 **Cysters**  
15:00 **Ratuję człowieka. Ludzie Kościoła wobec zła**  
15:50 **Ma się rozumieć**  
16:00 **Inf. dnia**  
16:10 **Jestem mamą**  
16:25 **Przyroda w Obiektywie**  
16:40 **Zdrowie z Bożej Apteki**  
17:00 **Wierzę w Boga**  
17:30 **Rajd Katyński**  
17:55 **Poczet Wlk. Polaków**  
18:00 **Regina Coeli**  
18:05 **Inf. dnia**  
18:15 **Rozmowa niedok.**  
19:25 **Św. na każdy dzień**  
19:30 **Każdy maluch to potrafi**  
19:45 **Modlitwa z udziałem dzieci**  
20:00 **Inf. dnia**  
20:20 **Różaniec**  
20:50 **Mysłąg Ojczyzna**  
21:00 **Apel Jasnog.**  
21:20 **Inf. dnia**



16:05 **Dziedzictwo** - serial, Turcja  
17:00 **Telexpress**  
17:20 **Pogoda**  
17:25 **Jaka to melodia?** - teleturniej muzyczny  
17:55 **Klan** - telenowela, Polska  
18:20 **Zaraz wracam** - serial, Polska, 2026  
18:55 **Akacja 38** - serial, 2018  
19:30 **Program inform.**  
19:55 **Pytanie dnia** - rozmowa  
20:05 **Sport**  
20:10 **Pogoda**  
20:15 **Omnibus - szybcy i mądzy** - teleturniej  
21:00 **Konkurs Piosenki Eurovizji** - koncert  
23:40 **Rain Man** - dram., USA, 1988  
01:55 **Wiek Adaline** - fab., Kan., USA, 2015  
03:45 **Raport specjalny** - mag.



18:50 **Jeden z dziesięciu** - telet.  
19:25 **Barwy szczęścia** - serial obycz., 2025  
19:55 **Domowe patenty** - felieton  
20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz., 2025  
20:40 **Kulisy serialu „M jak miłość”** - felieton  
20:55 **M jak miłość** - serial, Polska, 2026  
21:55 **Na sygnale** - serial fabularny  
22:25 **Magazyn Ekspresu Reporterów**  
23:25 **Anatomia zła** - dram., Polska, 2015  
01:30 **Chrzcziny** - fab., Polska, 2021  
03:00 **Cesaria Evora** - dok., Port., 2022  
03:55 **Rodzinka.pl** - serial kom.



19:00 **Fakty**  
19:35 **Sport**  
19:45 **Pogoda**  
19:55 **Uwaga!** - program interwencyj

## ŚRODA • 13 maja

## TVP 1

05:10 Wykrywacz kłamstw  
05:30 Pytanie dnia - rozmowa  
05:50 Reporterzy - magazyn  
06:00 Oko na Świat - magazyn  
06:25 Akacja 38 - serial, 2018  
07:00 Transmisja Mszy Świętej  
07:30 Rodzina (nie od) święta - magazyn  
08:00 Serwis Info  
08:25 Zaraz wracam - serial, 2026  
09:00 Ranczo - serial kom., 2008  
10:05 Komisarz Alex - serial krym.  
11:00 Ojciec Mateusz - serial  
12:00 Serwis Info  
12:10 Agrobiznes; Agropogoda  
12:40 Magazyn Rolniczy  
12:55 Włochy - ostatnie dzikie zakątki - dok., Włochy, 2023  
14:00 Złoty chłopak - serial, 2022  
15:00 Serwis Info  
15:15 Reporterzy - magazyn  
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej  
16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja



17:00 Telexpress  
17:20 Pogoda  
17:25 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny  
17:55 Klan - telenowela, Polska  
18:20 Zaraz wracam - serial, 2026  
18:55 Akacja 38 - serial, 2018  
19:30 Program inform. 19.30  
19:55 Pytanie dnia - rozmowa  
20:10 Sport  
20:15 Pogoda  
20:30 Omnibus - szybcy i mądrzy - teleturniej  
21:20 Afera Thomasa Crowna - fab., USA, 1999  
23:25 Zemsta - kom., Polska, 2002  
01:10 Gry uliczne - sens., Polska, 1996  
02:55 Magazyn Ekspresu Reporterów  
03:55 Film dokumentalny

## TVP 2

04:25 Na dobre i na złe - serial  
05:20 M jak miłość - serial, Polska, 2023  
06:10 Przestań nad Biblią - program religijny  
06:25 Pozyteczni.pl - magazyn  
06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2025  
07:30 Pytanie na śniadanie  
08:45 Serwis Info  
10:20 Pytanie na śniadanie  
11:40 Gwiazdorska kuchnia Ani - magazyn kulinarny  
12:15 Program  
12:30 Koło fortuny - teleturniej  
13:15 Panna młoda - serial obycz., Turcja, 2024  
14:05 Va Banque - teleturniej  
14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany  
15:05 La Promesa - serial obycz.  
15:50 Domowe patenty - felieton



16:00 Koło fortuny - teleturniej  
16:35 Familiada - teleturniej  
17:20 Panna młoda - serial obycz., Turcja, 2024  
18:15 Va Banque - teleturniej  
18:50 Jeden z dziesięciu - telet.  
19:25 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025  
20:40 Przepis dnia  
20:55 Na dobre i na złe - serial, Polska, 2026  
21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany  
22:55 Francuska ruletka - serial krym., Belgia, Franc., 2023  
23:55 Jesień w Nowym Jorku - obycz., USA, 2022  
01:25 Okrutna miłość - serial, Wlk. Bryt., 2025  
02:20 Dzieci duchy - dok., Franc., 2023  
03:35 Rodzinka.pl - serial kom.

## TVN

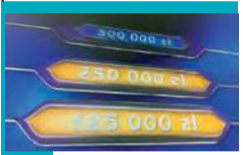
05:40 Uwaga! - program interwencyjny  
05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy  
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy  
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny  
11:20 Doradca smaku - program kulinarny  
11:25 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy  
13:40 Ukryta prawda - 38-letnia Malwina budzi się w szpitalu. W nocy jej dom stanął w płomieniach. Uratował ją nowy sąsiad, Michał.  
16:50 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska  
17:55 Detektywi - program kryminalny  
19:00 Fakty  
19:35 Sport  
19:45 Pogoda



19:55 Uwaga! - program interwencyjny  
20:15 Na Wspólnej - serial obycz., Polska  
20:50 The Floor - teleturniej  
21:30 Królowa przetrwania - reality show  
22:55 Idealny facet dla mojej dziewczyny - kom., Polska, 2009  
01:30 Niebezpieczni dżentelmeni - kom., Polska, 2022  
03:45 Największe polskie katastrofy: Prom Helwiesz - program dokumentalny  
04:45 Uwaga! - program interwencyjny  
05:00 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy, Kanada

## POLSAT

06:00 Nowy dzień  
08:30 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny  
09:30 Trudne sprawy - program obyczajowy  
11:35 Gliniarze - serial parodokumentały  
14:40 Dlaczego ja? - serial parodokumentały  
15:50 Wydarzenia - program informacyjny  
16:15 Pogoda  
16:20 Interwencja - magazyn reporterów  
16:30 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy  
17:00 Gliniarze - serial parodokumentały  
18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy  
18:50 Wydarzenia - program informacyjny  
19:15 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia  
19:30 Sport  
19:40 Pogoda



19:55 Milionerzy - teleturniej  
20:30 Bez pudru czyli Kabaret plus...  
21:50 Komediodwa środa - Wkręcenie - kom., Polska, 2013. Głównym bohaterem jest sympatyczny Ślązak Franek Szpak „Franczesko” (Piotr Adamczyk), który - mimo wrodzonego wdzięku osobistego - nie ma szczęścia w miłości. Gdy nieoczekiwanie, w wyniku zwolnień grupowych, straci pracę, otrzyma kolejny cios - porzuci go ukochana...  
23:55 Dzień Niepodległości - sens., USA, 1996  
03:10 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy  
04:40 Disco Gramy  
05:25 Telezakupy TV Okazje

## TVP Kultura

06:15 Muzyczne poranki  
06:50 Tamte lata, tamte dni - Jerzy Bończak - magazyn  
07:30 Podróże z historią - Śląsk nieoczywisty - dok., 2017  
08:05 Wtem - Julia Fiedorczuk - Szczepan Kopyt - feliet.  
09:00 Tygodnik Kulturalny  
10:00 Jan Serce - serial, 1981  
11:15 Awatar, czyli zamiana dusz - film TVP, 1964  
12:30 Mój Nikifor - dram., Polska, 2004  
14:20 Kant - doświadczenie wolności - dok., Niemcy  
15:30 Tydzień - magazyn  
17:10 Jan Serce - serial, 1981  
18:10 Dobre strony - Bowska i Michał Sikorski - reportaży  
18:30 Informacje kulturalne - magazyn  
18:55 Reżyserzy - Stephen Freyzer - dok., Wlk. Bryt., 2018



19:45 Andrzej Wajda - Notatki - Grażyna Szapołowska - reportaż  
20:00 Wilkołak - fab., Niemcy, Polska, Niderl., 2018  
21:40 Przygody Sherlocka Holmesa - Lekarzy i jego pacjent - serial, 1984  
22:50 Scena muzyczna - RGG Trio - koncert, 2020  
23:50 Hala odlotów - talk-show  
00:40 Miss Potter - dram., USA, Wlk. Bryt., 2006  
02:15 Informacje kulturalne  
02:35 Demoniczny uśmiech Jacka Nicholsona - dok., Franc., 2018  
03:35 W kogo ja się wrodziłem? - film TVP, 2001  
04:40 Co mówią lekarze - film krótkometrażowy, 2009  
05:05 Teledyski

## TV Puls

06:00 Policjanci z Miami - serial kryminalny  
08:00 Kobra - oddział specjalny - Stróż prawa nie mogą dojść do siebie po tragicznym wydarzeniu. Jednak postanawiają zrobić wszystko, by złapać przestępcę. Czy im się uda?  
10:00 Triumf miłości - serial. Maria Desamparada, wychowana w sierocińcu, rozpoczyna karierę jako modelka w prestiżowym domu mody prowadzonym przez Victorię Sandoval...  
12:00 Nie igraj z aniołem - serial obyczajowy  
13:00 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy  
14:00 Przepis na zbrodnię - serial kryminalny  
15:00 Lombard. Życie pod zastaw - parodokument  
17:00 Dzielnica strachu - serial  
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - parodokument



20:00 Mizantrop - thriller, USA, 2023. Od lat seryjny morderca pozostaje nieuchwytny, a jego zbrodnie sięgają grozę. Zdesperowany szef FBI Geoffrey Lammark (Ben Mendelsohn) rekrutuje młodą, obiecującą policjantkę Eleanor Falco (Shailene Woodley).  
22:20 Księga luster - thriller, Australia, USA, 2024  
00:25 Miłość, seks & pandemia - obycz., Polska, 2022  
02:55 Dzielnica strachu - serial kryminalny  
03:55 Menu na miarę - program kulinarny  
04:35 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.  
05:00 Dzielnica strachu - serial

## TVN 7

05:20 Ten moment - program opowiada o ludziach i chwilach, które na zawsze odmieniły ich los  
05:55 Szkoła - Gimnazjalistki z 3c są gneębione przez złośliwą koleżankę. Nastolatki coraz bardziej boją się Emmy i jej szyderczych komentarzy...  
08:45 Ukryta prawda - program obyczajowy  
11:55 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny  
14:00 Detektywi - program kryminalny  
15:00 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska  
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy  
18:00 Sekrety życia - serial parodokumentały  
19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy  
20:00 Hotel Paradise - reality show



21:00 W sieci kłamstw - sens., USA, 2008. Były dziennikarz, agent CIA udaje się do Jordani, gdzie ma wraz z miejscowymi służbami specjalnymi schwytać działacza Al Kaidy.  
23:40 MachoCry Macho - obycz., USA, 2021. Spokojne życie historyka emerytowanego hodowcy koni diametralnie się zmienia, gdy dostaje zlecenie od byłego szefa. Musi za wszelką cenę sprostać do domu jego syna.  
01:55 Hotel Paradise - reality show  
02:55 Żyjąc z potworem - historie ludzi mieszkających z zabójcą  
03:50 Fachowcy - parodokument  
04:30 Dorota was urządzi - program lifestylowy

## TV 4

06:00 Strażnik Teksasu - film akcji  
07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program parodok.  
08:55 Policjantki i Policjanci - serial parodok.  
10:55 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy  
11:55 Dlaczego ja? - serial parodokumentały  
13:55 Trudne sprawy - program obyczajowy  
16:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej  
18:00 Policjantki i Policjanci - serial parodok.  
20:00 Uroczysko - serial kryminalny  
20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny  
21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto - serial kryminalny  
22:40 Pamięć absolutna - sens., USA, 1990  
00:55 Love Island. Wyspa miłości - reality show  
02:00 Hardkorowy Lombard  
02:30 Interwencja - magazyn reporterów  
02:55 Śmierć na 1000 sposobów  
03:25 Lubie disco!  
04:25 Top 10 - Lista Przebojów  
05:30 Telezakupy



09:30 Sanktuarium polskie  
09:50 Św. na każdy dzień  
10:00 Audycja Generalna Ojca Św. Leona XIV z Watykanu  
11:10 Mateczniki Polskości  
11:25 Jestem mamą  
11:40 Myśląc Historia  
11:50 Odnależcie siebie  
12:00 Regina Coeli  
12:03 Inf. dnia  
12:20 Zuzela - tu wszystko się zaczęło  
13:00 Fatima - orędzie na dziś  
13:30 Msza Św.  
14:30 Powołani  
15:00 Cudowne ocalenie Jana Pawła II  
15:25 Przywróć do życia  
15:50 Ma się rozumieć  
16:00 Inf. dnia  
16:10 Na zdrowie  
16:30 Pastuszkiowie z Fatimy  
17:00 Po stronie prawdy  
17:55 Poczet Wlk. Polaków  
18:00 Regina Coeli  
18:05 Inf. dnia  
18:15 Rozmowy niedok.  
19:20 Odnależcie siebie  
19:30 Bóg z nami  
19:45 Modlitwa z udziałem dzieci  
20:00 Inf. dnia  
20:20 Różaniec  
20:50 Myśląc Ojczyzna  
21:00 Apel Jasnog.  
21:20 Inf. dnia  
21:40 Polski Punkt Widzenia

## CZWARTEK • 14 maja

## TVP 1

05:10 Wykrywacz kłamstw  
05:30 Pytanie dnia - rozmowa  
05:50 Reporterzy - magazyn  
06:00 Oko na Świat - magazyn  
06:25 Akacja 38 - serial, 2018  
07:00 Transmisja Mszy Świętej  
07:30 Pełnia Wiary - magazyn  
08:00 Serwis Info; Pogoda Info  
08:30 Zaraz wracam - serial, 2026  
09:05 Ranczo - serial kom., 2008  
10:05 Komisarz Alex - serial krym.  
11:00 Ojciec Mateusz - serial  
12:00 Serwis Info  
12:10 Agrobiznes; Agropogoda  
12:40 Program rolny  
12:55 Natura w Jedynce - Włochy - ostatnie dzikie zakątki - dok., Włochy, 2023  
14:00 Złoty chłopak - serial obycz., 2022  
15:00 Serwis Info  
15:15 Reporterzy - magazyn  
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej



16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja  
17:00 Telexpress  
17:20 Pogoda  
17:25 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny  
17:55 Klan - telenowela, Polska  
18:20 Zaraz wracam - serial, Polska, 2026  
18:55 Akacja 38 - serial, Hiszp., 2018  
19:30 Program inform. 19.30  
19:55 Pytanie dnia - rozmowa  
20:05 Sport  
20:15 Omnibus - szybcy i mądrzy - teleturniej  
21:00 Konkurs Piosenki Eurowizji - koncert, 2026  
23:35 Sprawa dla reportera  
00:30 Powrót - serial, 2022  
01:25 Rain Man - dram., USA, 1988  
03:40 Sprawa dla reportera

## TVP 2

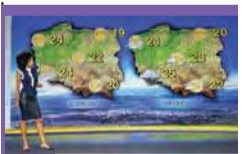
04:30 Na dobre i na złe - serial obyczajowy  
05:30 M jak miłość - serial, Polska, 2023  
06:25 Operacja zdrowie - magazyn medyczny  
06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2025  
07:30 Pytanie na śniadanie - magazyn poranny  
11:40 Dzień z życia artysty - Aga Zaryan - magazyn  
12:15 Program  
12:30 Koło fortuny - teleturniej  
13:15 Panna młoda - serial obycz., Turcja, 2024  
14:05 Va Banque - teleturniej  
14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany  
15:05 La Promesa - serial obycz., 2024  
16:00 Koło fortuny - teleturniej  
16:35 Familiada - teleturniej



18:15 Va Banque - teleturniej  
18:50 Jeden z dziesięciu - telet.  
19:25 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025  
19:55 Domowe patenty - felieton  
20:05 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025  
20:40 Tak to leciało - teleturniej muzyczny  
21:40 Niepewne sytuacje - program rozrywkowy  
22:10 Zaćmienie - serial krym., Franc., 2024  
00:05 Rodzinka.pl - serial komediowy  
00:35 Anatomia zła - dram., Polska, 2015  
02:40 Akacja 38 - serial kostiumowy

## TVN

05:40 Uwaga! - program interwencyjny  
05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy  
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy  
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny  
11:20 Doradca smaku - program kulinarny  
11:25 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy  
13:40 Ukryta prawda - 42-letnia Anna odkrywa, że jej mąż Dariusz od kilku miesięcy ma romans. Kobieta nie jest w stanie mu wybaczyć i informuje go, że odchodzi.  
16:50 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska  
17:55 Detektywi - program kryminalny  
19:00 Fakty  
19:35 Sport



19:45 Pogoda  
19:55 Uwaga! - program interwencyjny  
20:15 Na Wspólnej - serial obycz., Polska  
20:50 The Floor - teleturniej  
21:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy  
22:40 Na twoim miejscu - kom., Polska, 2023  
00:45 Skok na głęboką wodę - reality show  
01:50 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska  
02:50 Uwaga! - program interwencyjny  
03:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas - serial, USA  
05:05 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy, Kanada

## POLSAT

06:00 Nowy dzień  
08:30 Malanowski i Partnerzy - Do agencji Malanowskiego przychodzi Anna Pilawska. Niepokoi się o swoją siostrę Marię, która od jakiegoś czasu spędza całe noce poza domem i sprawia wrażenie, jakby się czegoś śmiertelnie bała.  
09:30 Trudne sprawy - program obyczajowy  
11:35 Gliniarze - parodokument  
14:40 Dlaczego ja? - serial parodokumentały  
15:50 Wydarzenia - program informacyjny  
16:15 Pogoda  
16:20 Interwencja - magazyn reporterów  
16:30 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy  
17:00 Gliniarze - serial parodokumentały  
18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy



18:50 Wydarzenia - program informacyjny  
19:20 Gość Wydarzeń  
19:25 Sport; Pogoda  
19:55 Milionerzy - teleturniej  
20:30 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy  
21:50 Zabij mnie kochanie - kom., Polska, 2024  
23:55 Jerry Maguire - obycz., USA, 1996. Jerry Maguire (Tom Cruise) jest jednym z najlepszych agentów pośredniczących między wybitnymi sportowcami i klubami. Pewnego dnia traci wszystko...  
02:55 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy  
04:40 Disco Gramy - program muzyczny  
05:25 Telezakupy TV Okazje

## TVP Kultura

06:15 Muzyczne poranki  
06:40 Tamte lata, tamte dni - Marta Lipińska - magazyn  
07:15 Baśń o wodzie - dokument, Polska, 2017  
07:50 Wtem - Magdalena Bielska - Kamila Janiak - felietony  
08:00 Przestań nad Biblią  
08:15 Informacje kulturalne  
08:45 Kolekcja - felieton  
09:05 Niedziela z... twórczością Marii Czubaśzek  
10:00 Jan Serce - Raz kozie śmierć - serial, Polska, 1981  
11:05 Tydzień - magazyn  
12:45 Co mówią lekarze - film krótkometrażowy, 2009  
13:25 Każde dotknięcie zostawia ślad. Alina Szapocznikow - dok., Polska, 2009  
14:30 Dwa księżycy - obycz., Polska, 1993  
16:55 Jan Serce - serial, 1981  
18:05 Wydarzenia aktualne



18:40 Którędy po sztukę  
18:50 Portrety - Paul Newman - dokument, Franc., 2022  
20:00 Człowiek z marmuru - dram., Polska, 1976  
22:55 Hala odlotów - 199 - talk-show  
23:55 Dzień, w którym umarła gwiazda rocka - Michael Hutchence - dok., Wlk. Bryt., 2018  
00:20 Video Killed the Radio Star - AC, DC - Wlk. Bryt., 2010  
00:50 Wilkołak - fab., Niemcy, Polska, Niderl., 2018  
02:20 Scena muzyczna - RGG Trio - koncert, 2020  
03:10 Dzień z życia artysty - Aga Zaryan - magazyn  
03:40 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka - mag.

## TV Puls

06:00 Policjanci z Miami - serial kryminalny  
08:00 Kobra - oddział specjalny - Semir zostaje uwieczony w płomieniach na stacji benzynowej. Ratuje go jednak strażak Tommy, który jak się okazuje jest nowym chłopakiem Susanne.  
10:00 Triumf miłości - serial obyczajowy  
12:00 Nie igraj z aniołem - serial obyczajowy  
13:00 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy  
14:00 Przepis na zbrodnię - serial kryminalny  
15:00 Lombard. Życie pod zastaw - parodokument fabularny  
17:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny  
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - parodokument fabularny



20:00 Iluzja - akcja, USA, Franc., 2013. „Cztery jeźdźcy” to grupa iluzjonistów. Podczas swoich spektakli napadają na skarbce największych bogaczy, a zyski dzielą między siebie publiczność.  
22:10 córka prezydenta - kom., USA, 2004  
00:10 Johnny English - kom., Wlk. Bryt., 2003  
02:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny  
03:00 Lombard. Życie pod zastaw - parodokument  
04:00 Menu na miarę - program kulinarny  
04:20 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.  
05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny

## TVN 7

05:20 Ten moment - program opowiada o ludziach i chwilach, które na zawsze odmieniły ich los  
05:55 Szkoła - Gimnazjalistka Honorata Widera jest bita i terroryzowana przez brata. Koleżanki pomagają jej znaleźć chłopaka, który stanąłby w jej obronie.  
08:45 Ukryta prawda - program obyczajowy  
11:55 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny  
14:00 Detektywi - program kryminalny  
15:00 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska  
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy  
18:00 Sekrety życia - serial parodokumentały  
19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy  
20:00 Hotel Paradise - reality show



21:00 Miss agent II: Uzbrojona i uroczka - komedia, USA, 2005. Znajomi agentki Gracie Hart zostali porwani. Gdy przybywa ona na miejsce zdarzenia orientuje się, że agenci FBI niewiele robią w tej sprawie. Gracie przejmuje prowadzenia dochodzenia.  
23:25 Notre-Dame płonie - katastrof., Franc., Włochy, Wlk. Bryt., USA, 2022  
01:45 Hotel Paradise - reality show  
02:45 Żyjąc z potworem - historie ludzi mieszkających z zabójcą  
03:40 S05 Ekipy w akcji - program policyjny  
04:30 Dorota was urządzi - program lifestylowy

## TV 4

06:00 Strażnik Teksasu - film akcji  
07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program parodok.  
08:55 Policjantki i Policjanci - serial parodok.  
10:55 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy  
11:55 Dlaczego ja? - serial parodokumentały  
13:55 Trudne sprawy - program obyczajowy  
16:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej  
18:00 Policjantki i Policjanci - serial parodok.  
20:00 Uroczysko - serial kryminalny  
20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny  
21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto - serial kryminalny  
22:40 Braterstwo wilków - sens., Franc., 2001  
01:50 Love Island. Wyspa miłości - reality show  
02:55 Śmierć na 1000 sposobów  
03:25 Lubie disco!  
04:25 Top 10 - Lista Przebojów  
05:30 Telezakupy TV Okazje



09:30 Warkocz królowej Wisły  
09:45 Oświadczenie Fundacji Lux Veritatis  
10:00 Inf. dnia  
10:15 Rozmowy niedok.  
11:25 Myśląc Ojczyzna  
11:35 Przyroda i ludzie  
12:00 Regina Coeli  
12:03 Inf. dnia  
12:20 Wykłady z kongresu  
12:50 Mateczniki Polskości  
13:00 Perły polskiego krajoznawstwa  
13:20 Przegląd Tyg. „Niedziela”  
13:30 Msza Św.  
14:30 Misja Szczecin-Kipsing  
15:00 Po stronie prawdy  
15:50 Ma się rozumieć  
16:00 Inf. dnia  
16:10 Z wędką nad wodę  
16:35 Sól ziemi  
17:05 Akademia pro-life  
17:30 Odpowiedzialni za Kościół  
17:55 Poczet Wlk. Polaków  
18:00 Regina Coeli  
18:05 Inf. dnia  
18:15 Rozmowy niedok.  
19:25 Św. na każdy dzień  
19:30 Każdy maluch to potrafi  
19:45 Modlitwa z udziałem dzieci  
20:00 Inf. dnia  
20:20 Różaniec  
20:50 Głos Polski  
21:00 Apel Jasnog.  
21:20 Inf. dnia



## Cennik ogłoszeń drobnych ważny od 1.12.2022 r.

**Ceny ogłoszeń drobnych: zwykle:** do 20 słów – 10 zł, do 30 słów – 20 zł, do 40 słów – 30 zł;  
**pogrubione:** do 20 słów – 20 zł, do 30 słów – 40 zł, do 40 słów – 60 zł.

Użycie na początku ogłoszenia znaku, litery, przedrostka lub słowa niezwiązanego merytorycznie z ogłoszeniem i mającego na celu zmianę alfabetycznej pozycji ogłoszenia w danej rubryce skutkuje **potrojeniem** ceny ogłoszenia. Ostateczną decyzję, czy takie użycie ma miejsce, podejmuje redakcja.

Osoba, która składa zlecenie na reklamę lub ogłoszenie drobne w „Tygodniku Tucholskim” zobowiązuje się do przestrzegania Regulaminu przyjmowania reklam i ogłoszeń w „Tygodniku Tucholskim”. Treść regulaminu dostępna w redakcji.

## nieruchomości

## Sprzedam

- Dom piętrowy w Bysławiu, 270 m od jeziora, z dużą działką rekreacyjno-inwestycyjną 3300 m<sup>2</sup>, 500-782-090
- Dom w Kamieniu Krajeńskim, 119,06 m<sup>2</sup>, działka 293 m<sup>2</sup>, 519.000 zł, 720-092-092
- Działka budowlana 900 m<sup>2</sup>, Stary Sumin, wiatra, garaż, woda, prąd, 505-699-706
- Działka rolno-leśna w Kęsowie – grunty orne 1,61 ha, łąka trwała 0,93 ha, las 1,82 ha, 797-024-414
- Działka w Orzelku, gmina Kamień Krajeński, 9300 m<sup>2</sup>, 99.000 zł, 720-223-322
- Działki budowlane w Bysławiu, od 1200 m<sup>2</sup>, warunki zabudowy, media na działce, przy ścieżce rowerowej, drodze publicznej, blisko plaży, 694-586-531
- Działki budowlane z warunkami zabudowy, Kiełpin – Wybudowanie, 2 km od Tucholi, 504-928-006
- Mieszkanie w Cekcynku, parter, 64,06 m<sup>2</sup>, 3 pokoje, działka 195 m<sup>2</sup>, 720-092-092

## Oddam w najem

- Garaż do wynajęcia, ul. Dworcowa, Tuchola, 783-464-440

## kupno

- Piłę taśmową do drewna kupię, może być do remontu, 502-581-442
- Skupujemy bydło: byk do 17 zł/kg, jałówek do 15,50 zł/kg, krowa do 14 zł/kg, (52) 332-30-88, 606-167-635

## różne

- Biuro Tłumaczeń – wszystkie języki europejskie + inne (44), Sępólno Kraj., Nowy Rynek 8 (8-16.30), (52) 388-37-38, 602-739-670, grametwm@wp.pl
- Konie na hotel przyjmuje, 502-138-227, 514-103-094
- Zwrot podatku + zasiłki: Austria, Anglia, Belgia, Holandia, Niemcy. Sępólno Kraj., Nowy Rynek 8, 602-739-670, grametwm@wp.pl

## usługi

- Adaptacja budynków, poddaszy, kompleksowe remonty mieszkań domów od A do Z, docieplenia budynków, malowanie, elewacje, mycie elewacji, polbruk, stawianie zadaszeń, wiat, tarasów, domków drewnianych, prace dekarne, ciesielskie, płoty ogrodzenie, 725-530-485

- Budowa dachów, ciesielstwo, grzanie papy termozgrzewalnej, naprawy dachów, tarasów, balkonów, usuwanie przecieków, montaż blachy i parapetów, wymiana rynien, wszystko co związane z dachami, stawianie wiat, zadaszeń, garaży, domków, tarasów, 725-530-485
- Elektryk, 602-338-356, 784-700-127
- Profesjonalne mycie dachów, elewacji i kostki brukowej, tel. 791-815-468

## motoryzacja

## Sprzedam

- Alufelgi z oponami do BMW 205x55x16, rozstaw 5x120, 800 zł, felgi stalowe do Citroena, Peugeota, rozstaw 5x108, 300 zł, 661-173-077
- Citroen C3 Picasso 1.4 benzyna (2009), 95 KM, czarny, zadbane, cena 9800 zł, tel. 663-737-754
- Mercedes Benz C180 Compressor 1.6 B (2009), 224.000 km, automat, stan bdb., dwa kluczyki + dwa komplety opon, 603-632-682
- Mercedes Benz klasa B 2.0 B (2005), 166.000 km, srebrny, 5-drzwiowy, sprowadzony (Niemcy), po wymianie oleju, filtrów, 11.500 zł, 661-173-077
- Mitsubishi ASX 1.6 B (2018), czarny, kamera cofania, nawigacja, nowe opony zimowe, letnie, pierwszy właściciel, cena do uzgodnienia, 606-324-169, 696-438-995

Ogłoszenia drobne do bieżącego numeru przyjmujemy **do wtorku do godziny 16:00**. Można też je dostarczyć do jednego z naszych punktów przyjmowania ogłoszeń drobnych. Termin przyjmowania ogłoszeń do bieżącego numeru w poszczególnych punktach (poza redakcją gazety) może się różnić (zwykle ogłoszenie trzeba dostarczyć do wtorku do godziny 12:00).

**Redakcja zastrzega sobie możliwość odmowy przyjęcia ogłoszenia bez podania przyczyny.**

## Punkty przyjmowania ogłoszeń drobnych:

**Tuchola:** Redakcja „Tygodnika Tucholskiego”, ul. Karasiewicza 3; **Gostycyn:** GS „SCh” sklep nr 7, Carrefour Express, ul. Bydgoska 17; **Śliwice:** sklep wielobranżowy „Sabina”, ul. Dworcowa 4; **Bysław:** sklep p. Krzyżewskiego, ul. Główna 61; **Kęsowo:** sklep „Farmer”, ul. Główna 17; **Żalno:** sklep „Farmer”, ul. Starowiejska 8; **Legbąd:** sklep p. Wolińskiego, ul. ks. Chudzińskiego 5a.

- Nissan Qashqai 1.6 DCI Tekna 130 KM (2015), 251.400 km, czarny, zadbane, ekonomiczny, 513-037-042
- Opony letnie Continental Premium Contact 6, rozmiar 225/55 R19 99V, stan bdb., jak nowe, 1650 zł, odbiór osobisty, Tuchola, 602-352-382
- Silnik klimatyzacji VW Tiguan, 602-769-880
- Skuter 50 cm3, przystępna cena, 733-126-866
- Toyota RAV4 2.0 D (2015), 602-769-880

## Kupię

- Absolutnie auta dostawcze, osobowe, całe lub uszkodzone, skrośdowane, stan i rok bez znaczenia, 516-955-473
- Absolutnie auta kupię osobowe oraz dostawcze, całe lub rozbite, na złom, z wyrejestrowaniem, 507-233-461

## sprzedaż

- Amur, karp, lin, karaś, tołpyga, okoń, szczupak, węgorz i inne, również kolorowe do oczek. Sprzęt rybacki, 889-356-363
- Buty motocyklowe nowe, nawigacja motocyklowa, luneta noktowizyjna, strzemiona 20x20, agregat prądotwórczy, nowy, 4/6 kW, lornetka Carl Zeiss Jena, zamrażarka, 602-692-761
- Byczek, jałówek, mieszańce, odsadki, 600-743-094
- Byczki, ok. 200 kg, 695-642-323
- Drewno kominkowe, pocięte, olcha, 517-531-418
- Drewno opałowe, połupane, różnego rodzaju, tel. 513-921-882
- Gorczyca, Pruszcz, 665-598-854, 603-298-371
- Kombajn Fortschritt 512, ciągnik Fortschritt 303, 507-242-633
- Kombajn Fortschritt E514 MDW (1989) z siewnicą i dodatkowym hederem do rzepaku, 607-575-768
- Krowa cielna, termin – maj, możliwość wyboru, pszenżyto ozime, rozsiewacz nawozu Amazone 600 kg, koła wąskie 9,5-42, 694-112-280
- Kukurydza sucha, pszenica, groch, możliwość dowozu, 608-615-448
- Kurczęta brojlery, żywe, 6-tygodniowe, waga powyżej 2,2 kg, 11 zł/kg, sprzedaż 10-11.04, dowóz darmowy, Bagienica, (52) 334-67-15 do godz. 21.00

- Kurki odchowane 18-tygodniowe i 21-tygodniowe Rossa, kaczki, kaczoęsi, zamówienia na maj, czerwiec, lipiec, Lubiewo, 660-269-886
- Loszka prośna, 662-654-327
- Łódź norweska, poliester, wiosłowa, możliwość dokupienia silnika elektrycznego 5,2/180, laminat, 733-126-866
- Maszt wózka widłowego Toyota, koło rozrzutnika 23,1x26, koło rozrzutnika 16x70x20, silnik 3900 do wózka widłowego Perkins 4-cylindrowego, 889-682-443
- Owies, Klonowo, 604-400-709
- Panele ogrodzeniowe, 3 szt., wysokość 123 cm, szerokość 250 cm, antracyt oraz 5 podmurówek 30x250 cm, 515-169-531
- Piasek (pospółka) oraz czarnoziem do ogrodu, 534-665-535
- Plandeka z naczepy i szyna do plandeki, przyczepka samochodowa, metrowe słupki do ogrodzenia, 536-815-138
- Prosięta mięsne, duże, 889-353-853
- Pszenżyto, żyto, jęczmień, 782-729-660
- Siatka ogrodzeniowa, powleczana, ocynkowana, dowolna wysokość, produkcja siatki, panele ogrodzeniowe, akcesoria do montażu, możliwość montażu, kosze do zbierania ziemniaków, 505-186-137
- Śrutownik ssąco-tłoczący, 884-813-123
- Video Sony, uniwersalne, polska instrukcja obsługi + 20 kaset VHS, 796-564-885
- Żyto, pszenżyto, 506-704-305

## Reklama

## KOMINY

501-671-531  
502-671-531  
691-644-441

- frezowanie i usuwanie sadzy szklistej
- powiększenie średnicy kominu
- montaż rur kwasoodpornych
- montaż rozdmuchiwanych wkładów kominowych dla systemów powietrzno-spalinowych
- renowacja kominów metodą szlamowania

## informator medyczny

## SONUS-MED Mariola Gwizdata

Aparaty słuchowe, badanie słuchu  
 • dobór i sprzedaż aparatów słuchowych  
 • badanie słuchu • wizyty domowe  
 • ABR, otoemisja, terapia szumów usznych  
 • baterie • refundacja NFZ, PCPR, PFRON  
 piątek 9.00-17.00 tel. 504 298 407

TUCHOLA, ul. Świecka 53/2

## UROLOG

dr n. med. Bartosz Brzoszczyk  
 specjalista urolog, androlog  
 Miejskie Centrum Lekarskie  
 ul. Świecka 27, Tuchola  
 przyjmuje **poniedziałek** 17.00-20.00  
 tel. 52 33 433 44

## PRAKTYKA LEKARZA RODZINNEGO

Maciej Krauze  
 Bagienica 62, 89-520 Gostycyn  
 Wizyty prywatne w godz. 13:00-22:00  
 (w niedziele i święta po indywidualnym uzgodnieniu)  
 Możliwość wykonania USG na miejscu  
 info: facebook.com/krauzegabinet Tel. 791 029 403

## FizjoFiks – Fizjoterapia |

Masaż leczniczy | Terapia manualna  
 mgr Nikolai Kielbratowski  
 ul. Saganowskiego 4, 89-500 Tuchola  
 Tel. 732-611-816  
 Ciesz się życiem bez bólu.

## auris med BADANIA SŁUCHU

APARATY SŁUCHOWE  
 refundacja z NFZ  
 poniedziałek, wtorek, czwartek 9.00-17.00  
 Tuchola, ul. Świecka 40  
 tel. 506-130-566

Osoby związane ze służbą zdrowia, które chcą zareklamować swoje usługi i zaistnieć w naszym powiatowym „Informatorze medycznym”, prosimy o kontakt z redakcją – tel. 52 33 630 50.

Chcesz wiedzieć, co wydarzyło się w Twoim regionie?

Zamów prenumeratę u swojego listonosza lub na poczcie!

Prenumeratę należy zamówić do 20. dnia każdego miesiąca

**Tygodnik**  
Tucholski

# „Wiosenne recytowanie” pochłonęło B-CKiP Gminy Lubiewo



Organizatorem wydarzenia była Szkoła Podstawowa w Lubiewie, a nad jego sprawnym przebiegiem czuwały koordynatorki: Marta Szyszka, Daria Szczęsna oraz Beata Ziółkowska.

**Dziewięć, które zdecydowały się wziąć udział w konkursie recytatorskim wiedzą, ile niesie to za sobą korzyści. Poszerzanie słownictwa i doskonalenie wymowy to jedno, ale na tym etapie życia najważniejsze są frajda z występu na scenie i nagrody.**

W Bibliotece-Centrum Promocji i Kultury Gminy Lubiewo przeprowadzona została II edycja regionalnego konkursu recytatorskiego „Wiosenne recytowanie”. 24 kwietnia (piątek) 41 uczestników z klas I-III szkół podstawowych z: Bysławia, Cekcyna, Iwca, Lubiewa, Świekatowa (powiat świecki) i Żalna zmierzyło się na scenie z liryką dziecięcą.

## Wysoki poziom recytacji

Jak dowiadujemy się od jednej z koordynatorek „Wiosenne-

go recytowania”, młodzi artyści tegorocznej edycji konkursu zaprezentowali wysoki poziom umiejętności recytatorskich. Występy dzieci dostarczyły wielu wzruszeń i radości.

W jury konkursu, którego organizatorem była Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego w Lubiewie zasiadły **Renata Szymczak** (polonistka, miłośniczka poezji), **Joanna Baumgart** (bibliotekarka, przedstawicielka B-CKiP w Lubiewie), **Monika**

**Piekarska** (pedagog, kierownik Gminnej Biblioteki Publicznej w Świekatowie, miłośniczka literatury dziecięcej). Znaczący w ocenie prezentacji dzieci pod uwagę brały: znajomość tekstu, dykcję, interpretację oraz ogólne wrażenie artystyczne.

Zmagania dziecięcych recytatorów uświetnił występ grupy teatralnej „Lubię to”, która pod okiem **Beaty Ziółkowskiej** przygotowała spektakl „Nic śmiesznego”. Przedstawienie

w interesujący i refleksyjny sposób unaocznilo życie ludzi w czasach zdominowanych przez telefony.

Podczas „Wiosennego recytowania” na wszystkich czekał poczęstunek, a w wolnym czasie dzieci mogły wziąć udział w warsztatach kreatywnych prowadzonych przez uczennice klasy 7. działające w samorządzie uczniowskim – **Oliwię Szulc** i **Magdalenę Straszewską**. Każdy uczestnik konkursu

## Wyniki regionalnego konkursu recytatorskiego „Wiosenne recytowanie”:

### Kategoria klas I:

I miejsce – Aurelia Korytowska (Bysław)

II – Lea Kosz (Cekcyn)

III – Tymoteusz Żabicki (Lubiewo)

**Wyróżnienia:** Nikola Kołodziejska (Bysław), Agata Kozłowska (Lubiewo), Kornelia Tracz (Świekatowo)

### Kategoria klas II:

I miejsce – Rozalia Pasińska (Żalno)

II – Amelia Partyka (Lubiewo)

III – Olga Zapłata (Lubiewo)

**Wyróżnienia:** Anna Łyczywek (Lubiewo), Liwia Kosz (Żalno), Julian Wolski (Bysław)

### Kategoria klas III:

I miejsce – Julia Szczęsna (Świekatowo)

II – Kinga Mroczek (Lubiewo)

III – Zofia Blachnierek (Lubiewo)

**Wyróżnienia:** Zuzanna Zielazna (Lubiewo), Lena Rydzkowska (Bysław), Rozalia Bielicka (Świekatowo)

został nagrodzony upominkiem rzeczowym.

Anna Lipska,  
fot. nadesłane

## Szachy

# Po raz trzeci szachistom patronował Korczak

**Autor „Króla Maciusia Pierwszego” spoglądał na wszystkich uczestników wielkiej, szachowej batalii w bysławskiej szkole. Trzecia edycja turnieju pokazała, że królewska gra ma wzięcie wśród całych pokoleń, bo do szachownic zasiedli i młodzi, i dorośli. Sport znów połączył całe rodziny.**

Duża grupa szachistów z Bysławia i nie tylko wypełniła w sobotę (18 kwietnia) salę sportową bysławskiej szkoły podstawowej. To już świetne, sprawdzone miejsce do rozgrywania jednych z największych w powiecie zawodów w tej dyscyplinie sportu. Czy w tym roku padł rekord frekwencji? Nie wiadomo, ale wiele na to wskazuje, ponieważ około stu dwudziestu osób – dziewcząt, chłopców, młodzieży ze szkół ponadpodstawowych, także dorosłych – tego dnia szachy postawiło na pierwszym miejscu.

Trzecia edycja Powiatowego Turnieju Szachowego „Szachy z Januszem Korczakiem” miała na celu głównie propagowanie tej dyscypliny, ale przede wszystkim integrację międzypokoleniową. Dobrze wszyscy

pamiętają, że w poprzednich edycjach turnieju całe rodziny startowały w szachowych potyczkach. Nie inaczej było teraz. Grających podzielono na kategorie wedle wieku i płci. Chłopcy i dziewczynki byli oddzielnie klasyfikowani w kategorii klas I-III i IV-VIII. Dodatkowo w szranki stanęli dorośli i oni byli umieszczeni na liście startowej open.

## Zabawa, nauka, pożytecznie spędzony czas

Zawody miały formułę szachów szybkich. Sędzią głównym turnieju był **Mariusz Matczyński**. Rolę arbitra wspomagającego pełnił **Maciej Mews**. Koordynatorką turnieju była nauczycielka **Marzena Kosek**. Grający w czasie swoich przerw w toczeniu



bojów przy szachownicach mogli posilić się w szkolnej stołówce, gdzie samorząd szkolny serwował słodkości i przekąski. Była też zupa od prywatnego darczyńcy.

W czasie zawodów podkreślono, że szachy uczą myślenia, planowania, strategii, pozwalają jednocześnie wyciszyć się i pobudzić

mózg. To dyscyplina, której uprawianie co prawda nie kształtuje sylwetki i nie jest aktywnością fizyczną, ale jej wpływ na człowieka jest nie do przecenienia. Tego świadomi byli wszyscy, którzy w sobotnim turnieju stanęli do walki w skupieniu.

Zabawa przez naukę, nauka przez zabawę – ta fraza jest w odniesieniu do szachów jak złota myśl i sprawdziła się w bysławskiej rywalizacji. W dekoracji brali udział m.in. wójt gminy Lubiewo **Joanna Jastak** i dyrektor szkoły **Roman Chmara**. Głównym organizatorem turnieju było Stowarzyszenie „Dobrze, że je-

### Klasy I-III, chłopcy

1. Adam Roszyk – 7.0 pkt
2. Jan Klamczyński – 6.0 pkt
3. Nikodem Okonek – 5.0 pkt

### Klasy I-III, dziewczęta

1. Iga Gierszewska – 4.5 pkt
2. Zuzanna Zielazna – 3.0 pkt
3. Agata Sobiechowska – 3.0 pkt.

### Klasy IV-VIII, chłopcy

1. Wiktor Urowski – 6.5 pkt
2. Marcin Wojciechowski – 5.5 pkt
3. Maksymilian Jendryczka – 5.5 pkt

### Klasy IV-VIII, dziewczęta

1. Maja Łepek – 5.5 pkt
2. Zuzanna Kołomyjska – 4.0 pkt
3. Paulina Koseda – 3.0 pkt

### Kategoria open

1. Piotr Broszkiewicz – 6.0 pkt
2. Alicja Kruczkowska – 5.5 pkt
3. Wiktor Klimacki – 5.0 pkt

steś” przy Szkole Podstawowej w Bysławiu. Wydarzenie odbyło się dzięki projektowi w ramach konkursu ofert gminy Lubiewo.

Jarosław Kania,  
fot. Piotr Paterski



Trzeciomajowa manifestacja na rynku w Tucholi

# O lokalnym patriotyzmie, wzajemnym zaufaniu

Tuchola uczciła święto uchwalenia Konstytucji 3 Maja. Wśród biało-czerwonych barw mieszkańcy spotkali się na tucholskim rynku przy pomniku Matki Boskiej Królowej Korony Polskiej. Wspólnie odśpiewali hymn narodowy. Przemówienie z aktualnym wydzwiękiem wygłosił burmistrz Tadeusz Kowalski.

Trzeciomajowe obchody w Tucholi mają tradycyjny przebieg. Rozpoczynają się mszą za ojczyznę w Kościele pw. św. Jakuba Apostoła. W niedzielę 3 maja spotkały się tam delegacje i część mieszkańców uczestniczących w uroczystości. Kazanie wygłosił ks. Ireneusz Kalf, który poprowadził nabożeństwo z proboszczem parafii – ks. Janem Pałubickim.

Nie mogło zabraknąć słów bezpośrednio odnoszących się do Konstytucji 3 Maja i wartości, jakie wniósł ten dokument nie tylko do narodu polskiego.

## O bezpieczeństwie ponad podziałami

Kolejny nieodłączny punkt święta to przemarsz z kościoła ul. Chojnicką w kierunku ryn-



ku. Na jego środku znajduje się figura Matki Boskiej Królowej Korony Polskiej stworzona przez nieżyjącego od niedawna, uznanego tucholskiego artystę Mariana Thiede. Liczne delegacje, od władz samorządowych, przedstawicieli instytucji, przez polityków po stowarzyszenia i szkoły składały pod pomnikiem wiązanki kwiatów. Zgromadzeni wspólnie odśpiewali hymn narodowy.

Burmistrz Tadeusz Kowalski podczas przemowy nawiązał do niespokojnych czasów i namawiał, aby kwestie bezpieczeństwa kraju i małej ojczyzny traktować ponad wszelkimi podziałami, niezależnie od poglądów. Zachęcał, aby ufać samorządowi i sobie nawzajem – w lokalnej, tworzonej przez nas wspólnie.

Tekst i fot. (pp)

## W Cekcynie będzie rozrabiać Emerycka Szajka!

„Emerycka Szajka” – komedia sensacyjna w Cekcynie. Jubileuszowy spektakl z humorem i pazurem odbędzie się już 8 maja!

Już w maju mieszkańcy Cekcyna i okolic będą mieli okazję uczestniczyć w wydarzeniu teatralnym. Grupa Teatralna „Szpakowaci”, działająca przy Uniwersytecie Trzeciego Wieku WSG (filia w Cekcynie), zaprasza na premierę spektaklu „Emerycka Szajka” – komedii sensacyjnej opartej na opowieści Cathariny Ingelman-Sundberg.

Przedstawienie zapowiada się jako pełna humoru i zwrotów akcji historia, w której bohaterowie – seniorzy – udowadniają, że wiek to tylko liczba, a energia, pomysłowość i odwaga nie mają daty ważności. Adaptacji sztuki podjął się Mirosław Kulesza, natomiast za reżyserię odpowiada Andrzej Chichłowski.

### Dekada na scenie, zawsze przed pełną widownią

Spektakl ma również szczególny wymiar jubileuszowy – wydarzenie celebruje 10 lat pracy scenicznej cekcyńskiego zespołu „Szpakowaci”. To doskonała okazja, by zobaczyć efekty wieloletniej pasji, zaangażowania i miłości do teatru. Przypomnijmy. Poczynania grupy relacjonujemy od początku jej istnienia. Spektakle „Szpakowatych” za każdym razem po brzegi wypełniają salę Gminnego Ośrodka Kultury w Cekcynie. Grupa zagląda z nimi także na inne sceny regionu.

### Premiera w piątek, w poniedziałek szansa na powtórkę

Premiera odbędzie się w piątek, 8 maja o godzinie 17:00 w sali

### „Struny głosowe” – skład zespołu

- Marta – Ewa Bednarska-Chmara
- Tina – Zofia Smoleń
- Anna – Magda Rychłowska
- Geniusz – Bogusław Sumionka
- Grabi – Grzegorz Łukaszewski
- Siostra z domu opieki – Jadwiga Łukaszewska
- Maître d’hôtel/siostra młodsza – Grażyna Boczułak
- Pokojówka – Ilona Lesikowska
- Inspektor policji – Grzegorz Tichman
- Inspicjent – Gertruda Grobowska



Gminnego Ośrodka Kultury w Cekcynie. Dla tych, którzy nie będą mogli uczestniczyć w pierwszym pokazie, zaplanowano dodatkowy spektakl na poniedziałek, 11 maja, również o godzinie 17:00 w tej samej lokalizacji.

Na scenie wystąpią członkowie chóru „Struny Głosowe” oraz

aktorzy wcielający się w różnorodne role – od personelu domu opieki po przedstawicieli służb mundurowych. Całość uzupełni oprawa techniczna przygotowana przez Łukasza Majrowskiego.

Wstęp na wydarzenie jest wolny.

(pp)

## V Powiatowy Konkurs Inscenizacji Wierszy

## Od zabawy w teatr do poznawania sztuki

Cały czas są między nami bardzo młodzi ludzie, którym nie brakuje zaangażowania, wyobraźni i wrażliwości. To nie przesada ani pustostowie – na scenie dali z siebie wszystko. Poziom występów był na tyle wysoki, że jury stanęło przed nietętym zadaniem wyłonienia najlepszych.

Powiatowy Konkurs Inscenizacji Wierszy „Teatr Między Wierszami” po raz piąty zorganizowała Szkoła Podstawowa nr 2 w Tucholi. W dwóch kategoriach wiekowych na scenie Tucholskiego Ośrodka Kultury zaprezentowało się łącznie 6 grup. Przesłuchania odbyły się 22 kwietnia.

Młodych ludzi w Tucholi sztuką teatralną od lat zarażają dwie główne organizatorki i koordynatorki konkursu Ewa Kwasigroch oraz Hanna Oller. To one, wraz z dyrektorką szkoły Ewą Szczukowską, przywitały wszystkich uczestników, podziękowały za zaangażowanie w przygotowanie minispektakli i pogratulowały odwagi występowania na sce-

nie – bo podczas takich spotkań to właśnie bezpośrednie obcowanie ze sztuką samo w sobie jest największym sukcesem zarówno dzieci, jak i ich nauczycieli.

## Widać, że oni to lubią

Młodzi aktorzy spisali się na medal. Do końca pozostawa-



Krasno-Lud, podobnie jak podczas IV konkursu, zajął I miejsce.



Bajdurki z Dwójki wygrały w młodszej grupie.

więcej zdjęć na [tygodnik.pl](http://tygodnik.pl)

li w swoich rolach, współpracowali, sprawiali, że opowiedziane przez nich historie – w połączeniu z muzyką i scenografią – były po prostu ciekawe. Każde z 6 przedstawień ukazywało inną perspektywę teatru. Każde było przemyślane, nic nie pozostawiono przypadkowi. W efekcie ocena występujących



Najlepsi aktorzy w klasach VI-VIII. Uwagę przykuwa strój Julii Adamczyk, która zagrała... drzewo. Dopiero po obejrzeniu przedstawienia można było zrozumieć, jak trudnego zadania się podjęła – z powodzeniem!

## Dwa wieczory dla czytelników: kosmos i planszówki!

## Biblioteka w Cekcynie pod odstoną nocy?

Dwa ciekawe, wieczorne wydarzenia zaplanowała Gminna Biblioteka w Cekcynie z okazji przypadającego wkrótce Tygodnia Bibliotek.

Tydzień Bibliotek zaplanowany jest w całej Polsce na dni 8-15 maja. Setki placówek autonomicznie planuje atrakcje. Ciekawie będzie z pewnością w Gminnej Bibliotece w Cekcynie. Przypomnijmy raz jeszcze – w jej nowej siedzibie. Ciekawostki zdradza nam dyrektorka Anna Meler.

W środę 13 maja w godz. 17.00-19.00 w bibliotece odbędzie się spotkanie „Dotknij nieba w bibliotece – wieczorek astronomiczny”. Spotkanie poprowadzi Mikołaj Janowicz, koordynator Astrobazy w Gostycynie.

– Będzie można posłuchać ciekawostek o kosmosie, poznać sprzęt astronomiczny, a w razie dobrej pogody –

w przybliżeniu zobaczyć Słońce. Będzie można również dowiedzieć się, gdzie znajduje się Ziemia we wszechświecie, jakie obiekty można zobaczyć gołym okiem, a które przez lornetkę, a także – jak zrobić udane zdjęcia nocnego nieba. Wieczorek jest skierowany do odbiorców wszystkich grup wiekowych – tłumaczy Anna Meler.

Na piątek 15 maja zaplanowano natomiast wieczór gier planszowych (godz. 16:30-19:30).

– Ponadto, przez cały tydzień będzie można wykonać samodzielnie zakładkę z przygotowanych elementów, a w poniedziałek (11 maja) pierwszych 10 czytelników otrzyma w prezencie książkę – zachęca do udziału w Tygodniu Bibliotek szefowa placówki w Cekcynie.

Tekst i fot. (pp)



Anna Meler i Daria Rafińska zapraszają do udziału w Tygodniu Bibliotek w placówce w Cekcynie.



Nagrodzeni za kreacje aktorskie w młodszej kategorii.

stała się niezwykle trudnym zadaniem. Skąd to wiemy? Autor artykułu, wraz z Agnieszką Schreiber i Arletą Nowak, miał przyjemność zasiadać w jury. Szczególnie w starszej grupie każda z prezentacji zasługiwała na osobny laur. Ekipa z „Jedynki” przedstawiła kompletną opowieść z wyrazistą grą i konkretnym morałem. „Romantyczni z Trójki” zaserwowali przejmujący performans o wymownym tytule „Dziwny jest ten świat” – emocje wylewały się ze sceny. Z kolei Krasno-Lud z Iwca kolejny już raz wykazał się pomysłowością i kreatywnością – tym razem prezentując twórczość Ignacego Krasickiego. Zasady konkursów są jednak nieubłagane i miejsca trzeba było przyznać. Wyniki podajemy przy artykule, wraz z nazwiskami osób wyróżnionych za kreacje aktorskie. W rozdaniu nagród uczestniczył Waldemar Kierzkowski – członek Zarządu Powiatu Tucholskiego.

Tekst i fot. Kamil Taj

## WYNIKI

## • Kat. klas III-V

I miejsce – Bajdurki z Dwójki (SP 2 Tuchola) – „O Tadku niejadku, babci i dziadku”

II miejsce – Kociaki (SP 5 Tuchola) – „Chory kotek”

III miejsce – Szkolna 4 (SP 1 Tuchola) – „Pan stoń”

## • Kat. klas VI-VIII

I miejsce – Krasno-Lud (SP Iwica) – „W ogrodzie mistrza Ignacego”

II miejsce + nagroda specjalna – Romantyczni (SP 3 Tuchola) – „Dziwny jest ten świat”

III miejsce – Szkolna 4 (SP 1 Tuchola) – „Poszła w las nauka”

## NAGRODY

## ZA KREACJE AKTORSKIE

Klasy III-V: Hanna Klunder, Marcelina Spychał, Zofia Cholewińska, Antonina Kolczyk, Kaja Musiał, Lena Michalska, Nikola Sosnowska.

Klasy VI-VIII: Natalia Łepok, Paweł Cemka, Adrian Pik, Aleksandra Tyda, Marika Łapka, Helena Serafinowicz, Julia Kowalska, Julia Adamczyk, Nataniel Mindak.

## Warsztaty wyplatania wikliny w bibliotece

Miłośnicy rękodziela będą mieli okazję spróbować swoich sił w tradycyjnej sztuce plecionkarstwa. W dniach 11-12 maja w Gminnej Bibliotece Publicznej w Gostycynie odbędą się warsztaty wyplatania wikliny.

Zajęcia skierowane są do osób dorosłych, a poprowadzi je Marzena Przytarska z Przyrowy. Warsztaty rozpoczną się o godz. 17:00 w gostycyńskiej bibliotece.

Liczba miejsc jest ograniczona, dlatego organizatorzy

zachęcają do wcześniejszych zapisów – osobiście w bibliotece lub telefonicznie pod numerem 52 334 62 51.

Wydarzenie organizowane jest w ramach ogólnopolskiej akcji „Tydzień Bibliotek”.

(aw)

# Wyjątkowa majówka raciąskich druhów

Pierwsze dni maja zapisały się wyraźnie na kartach OSP Raciąż. Jednostka powiększyła się o Dziecięcą Drużynę Pożarniczą, której członkowie złożyli uroczyste ślubowanie. Starsi druhowie dołączyli do ogólnopolskiej akcji „Gasimy Raka”, a w trakcie mszy świętej poświęcono nowe hełmy, które strażakom udało się zakupić dzięki hojności mieszkańców i sponsorów.

Bez wątplenia najbardziej wzruszającym wydarzeniem w raciąskiej remizie było ślubowanie Dziecięcej Drużyny Pożarniczej, które odbyło się w piątek (1 maja). Nowa drużyna działająca przy OSP Raciąż liczy 25 dzieci w wieku od 4 do 10 lat. Taki skład to efekt dni otwartych w jednostce, dedykowanych najmłodszym, które miały miejsce 11 kwietnia.

## „Czym skorupka za młodu nasiąknie...”

Mali strażacy będą spotykać się na zajęciach raz w miesią-

cu i uczyć się pierwszej pomocy na pluszakach oraz poznawać strażackie tradycje. Prowadzącą drużynę została drużna **Amelia Ortmann**. To za nią dzieci powtarzały słowa ślubowania: „Uroczycie przyrzekam dbać o bezpieczeństwo innych, pomagać potrzebującym, szanować pracę strażaka, godnie reprezentować Dziecięcą Drużynę Pożarniczą”. W tej wyjątkowej chwili towarzyszyli im bliscy, przedstawiciele lokalnej społeczności oraz strażacy ochotnicy, w tym komendant gminny OSP **Dawid Śliżewski**



Strażacy z Raciąży dołączyli do ogólnopolskiej akcji „Gasimy Raka”. fot. OSP Raciąż



Ślubowanie DDP było ważnym wydarzeniem nie tylko dla dzieci, ale i ich bliskich.



Chwila słodkiej przyjemności!



W gronie najmłodszych druhów jest kilka dziewczynek.



Po niedzielnej mszy druhowie stanęli do wspólnej fotografii z proboszczem Henrykiem Fetkem. Fot. OSP Raciąż



W ślubowaniu dzieci zobowiązały się m.in. do pomagania potrzebującym.



Po złożeniu ślubowania dzieci odebrały pamiątkowe dyplomy z rąk zastępcy komendanta KP PSP w Tucholi, Łukasza Grugela.



Prezes OSP Raciąż Barbara Grontkowska oraz prowadząca Dziecięcą Drużynę Pożarniczą drużna Amelia Ortmann.

oraz zastępca komendanta KP PSP w Tucholi **Łukasz Grugel**.  
– Bardzo fajna inicjatywa. Wiadomo, że czym skorupka za młodu nasiąknie, tym w przyszłości odda to nam z nawiązką – mówił zastępca komendanta, gratulując zarazem dzieciom i ich rodzicom, a także raciąskim druhom pomysłu utworzenia DDP.

– Jestem dumna, że w tak młodym wieku chcecie się uczyć zarówno odpowiedzialności, odwagi, jak i gotowości niesienia pomocy drugiemu człowiekowi. Takie wartości, myślę, zostają do końca życia – tymi słowami do członków DDP zwróciła się z kolei **Anita Muzioł**, dyrektorka Szkoły Podstawowej w Raciąży.

Nie zabrakło także gratulacji ze strony **Barbary Grontkowskiej**, prezes OSP Raciąż.

– Chcielibyśmy od najmłodszych lat zaszcześcić dzieciom tradycje strażackie i mieć „narybek” na przyszłość dla naszej organizacji – dodała stojąca na czele raciąskiej jednostki.

Po oficjalnej części wydarzenia odbył się słodki poczęstunek, a następnie konkurencje sportowe. Rozstrzygnięto także konkurs plastyczny z okazji Dnia Ziemi oraz ogłoszono kolejny – z okazji Dnia Strażaka.

W trakcie całego wydarzenia członków DDP wręcz roznosiła energia, a ich spontaniczne reakcje wywoływały salwy śmiechu. Dzieci zgotowały też prawdziwy chrzest swojej opiekunce, kierując na nią strumień wody.

## Cegielka dołożona

Jeszcze tego samego dnia strażacy z OSP Raciąż dołączyli do ogólnopolskiej inicjatywy „Gasimy Raka”, której celem jest promowanie profilaktyki nowotworowej oraz zachęcanie do regularnych badań. Czterech druhów zdecydowało się na symboliczny gest – ścięcie włosów, by zwrócić uwagę na wagę problemu i wesprzeć szczytną ideę.

– Chcemy w ten sposób dołożyć cegielkę do tej szczytnej akcji – mówiła prezes jednostki.

Druhowie podjęli inicjatywę z własnej woli – nie zostali nominowani przez inne jednostki i sami również nie wskazywali kolejnych uczestników. Oprócz symbolicznego gestu wsparli także zbiórkę na rzecz walki z chorobami nowotworowymi „Cancer Fights”.

Natomiast w niedzielę, z okazji Międzynarodowego Dnia Strażaka, w raciąskiej parafii została odprawiona msza w intencji druhów. W jej trakcie poświęcono 10 nowych hełmów, które strażacy zakupili dzięki hojności mieszkańców i sponsorów.

Tekst i fot. Agata Wiśniewska

## Witamy na świecie

W ciągu kilku ostatnich dni przyszli na świat:

Fot. (al), (aw)



Klaudiusz Szmit, 27.04, 2750 g, 52 cm, Kruszk



Eliza Zbiliska, 28.04, 3330 g, 55 cm, Bysław



Gustaw Til, 28.04, 3250 g, 56 cm, Chojnice



Syn Państwa Nickel, 1.05, 3920 g, 58 cm, Brusy



Marcel Zapalski, 2.05, 3590 g, 59cm, Sępólno Krajeńskie



Hanna Turek, 3.05, 3450 g, 55 cm, Sępólno Krajeńskie



Eliza Borici, 3.05, 3890 g, 57 cm, Przechlewo



### kronika policyjna

- W poniedziałek 27.04 między godz. 13:00 a 22:00 w Tucholi na ul. Piastowskiej nieznanymi kierującymi uderzył pojazdem w zaparkowane BMW. Poszkodowanym jest 25-letni mieszkaniec gm. Tuchola. Trwają czynności wyjaśniające zmierzające do ustalenia sprawcy i okoliczności zdarzenia.
- W czwartek 30.04 w Tucholi na parkingu sklepowym przy ul. Krzywej nieznanymi kierującymi uderzył w prawidłowo zaparkowanego Mercedesa. Straty poniósł mieszkaniec gm. Cekcyn. Tu również trwają czynności wyjaśniające.
- W piątek 1.05 o godz. 12:15 w Tucholi na parkingu przy Alei LOP, wykonując manewr cofania, uderzono w zaparkowanego Citroena należącego do 35-letniej Tucholanki. Policja prowadzi czynności zmierzające do ustalenia sprawcy i okoliczności kolizji.
- W sobotę 2.05 o godz. 17:30 w Gostycynie na ul. Dzieci Drzewa Życia kierujący Chevroletem, wykonując manewr cofania, uderzył w zaparkowanego VW. Starty poniósł mieszkaniec gm. Gostycyn.

G.

### kronika strażacka

- We wtorek 28.04 o godz. 15:52 wezwano strażaków do Suchej, gdzie powalone drzewo blokowało dostęp do linii brzegowej. Uniemożliwiało to dobiecie promem do brzegu. Strażacy usunęli przeszkodę.
- W piątek 1.05 o godz. 13:43 w Bielskiej Strudze na prywatnej posesji zapaliła się trawa i pojedyncze drzewa.
- Tego samego dnia o godz. 22:29 w Cekcynie na ul. Wrzosowej doszło do zadytmienia w piwnicy budynku.
- W sobotę 2.05 o godz. 20:18 w Zalesiu pomocy potrzebowały dwie osoby: 11-letni chłopiec, który na skutek upadku doznał urazu barku i nieprzytomna kobieta. Obie osoby znajdowały się przy świetlicy wiejskiej. Chłopcem zajął się zespół ratownictwa medycznego.
- W niedzielę 3.05 w Suchej doszło do częściowego zatopienia żaglówki przy brzegu na Zalewie Koronowskim. Miejscowe OSP usunęło ją ze zbiornika.
- W poniedziałek 4.05 w Bysławiu usuwano rozlany beton z powierzchni drogi wojewódzkiej.

G.

Reklama, ogłoszenie płatne

**Koledze  
Piotrowi  
Sokołowskiemu  
wyraży  
głębokiego współczucia  
z powodu śmierci  
TATY**

składają  
Dyrekcja, Grono Pedagogiczne  
i pracownicy  
Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka  
w Bysławiu

### zmarli

- † Czesław Grudzina, l. 73 – Pruszcz
- † Stanisława Babut, l. 75 – Drożdżenica
- † Bernard Synakiewicz, l. 83 – Tuchola
- † Lidia Anna Czapińska, l. 83 – Tuchola
- † Mariusz Romuald Peplowski, l. 67 – Lubiewo
- † Elżbieta Wilkowska, l. 64 – Śliwice
- † Grażyna Daniela Langowska, l. 75 – Tuchola

G.

Reklama

**Dom Pogrzebowy Bolińscy**

Pomożemy godnie pożegnać bliską Ci osobę...

- Kompleksowa obsługa uroczystości pogrzebowych
- Sala pożegnań, własna chłodnia, przewóz zmarłych
- Załatwiamy zasitek pogrzebowy ZUS, KRUS i MSWiA
- Kwiaty na trumnę, oprawa muzyczna

Tuchola, ul. Starodworcowa 1  
500 206 206 (całodobowo)  
zpbolnscy

**KOMPLEKSOWE USŁUGI POGRZEBOWE**  
Przedsiębiorstwo Komunalne w Tucholi, ul. Świecka 68  
(wjazd obok sklepu meblowego)

**tel. kom. 603 265 868, www.pogrzebytuchola.pl**

JESTEŚMY DO PAŃSTWA DYSPOZYCYJNI  
24 GODZINY NA DOBĘ

TRUMNY, URNY  
WŁASNA KAPLICA OGRZEWANA W CENTRUM MIASTA  
WŁASNA CHŁODNIA  
PROFESJONALNE UBIERANIE ZMARŁYCH  
KREMACJA  
EKSHUMACJA  
KOPANIE GROBÓW  
SPRZEDAŻ KWIATÓW  
NAGROBKI

Załatwiamy formalności w ZUS, USC, MSW  
OBSŁUGA BEZGOTÓWKOWA

Piłka nożna – klasa okręgowa

# Topnieje przewaga Rawysa CEO w tabeli

Rawys CEO Raciąż – PAP PEConstruction Osielsko 2:2 (2:2). Bramki: Prusaczyk (11), G. Kokoladze (19)

## Rawys CEO Raciąż:

Lepak, Narloch, Prusaczyk, Kurs, Drewek, Mosek, Damian Rybacki, Remiszka, Stenwak (63 O. Kokoladze), Prondziński., G. Kokoladze



W majówkę Raciążanie musieli przejść przez trudny sprawdzian.

Ocena mogłaby być wyższa – ta premiowana trzema punktami. PAP Osielsko to zwarty, świetny i szybki zespół, który gra do końca, ponadto potrafi odrobić zaległości i zagraża rywalom do ostatniej minuty.

Gra w pierwszomajowym meczu Raciążan nie była zła, ale do tego poziomu dostosował się rywal godny Raciążan. Fakt, że Bo-

rowiacy prowadzili już dwiema bramkami, nie oznacza wygranego spotkania. To nie był przeciwnik, który daje sobie strzelić dwa gole i później można go kontrolować, samemu dodając jeszcze trafienia, jak bywało w poprzednich meczach Rawysa CEO – z całym szacunkiem dla owych przegranych rywali, o których domyślnie mowa.

Z pewnością znajdzie się kilku ludzi, którzy będą zadawać pytanie: dlaczego Rawys CEO prowadził dwiema bramkami, a mecz zakończył się remisem. Kto był na meczu i wie, jak układa się czasami sportowa walka, ten po prostu nie będzie szukał winnych. Trudno zarzucić Raciążanom słabą grę, bo mecz miał wysoki poziom, zawrotne tempo. Oba zespoły zagrały maksymalnie najmocniej i najlepiej, oba miały swoje okazje do zdobycia bramek.

## Czy to zapowiedź ciągu dalszego?

Pościg rywali za Rawysem CEO trwa i nie zatrzyma się do końca sezonu. Tego można być pewnym. Mecz z PAP-em dał świadomość układu sił w czubie tabeli. Raciążanie nie mają łatwego zadania. Są liderem z przewagą – uwaga – już tylko dwóch punktów. Pomorzanie Toruń łatwo ograł rezerwy Olimpii Grudziądz i zbliżył się na niewielki dystans. Tak zredukowana strata powinna zmobilizować Raciążan, bo kolejny mecz to też niełatwe spotkanie – z Polonią Bydgoszcz na wyjeździe.

Wracając do meczu, trzeba stwierdzić, że sędzia prowadząca spotkanie nie bardzo sobie radziła jako ta, której głos jest decydujący w wielu boiskowych sprawach. Nierówne ob-



Raciążanie cieszą się z otwarcia wyniku.

dzielanie kartkami zawodników reprezentujących oba kluby, reagowanie na krzyk wymuszający przerwanie gry na korzyść gości – wszystko to było kontrowersyjne i wywoływało burzę z boku boiska. Element ludzki ma jednak wpisane w swoją naturę duże prawdopodobieństwo pomyłki, więc można zamknąć rozważania na temat pracy arbitrów, nie tylko głównej sędzi, możliwością niewłaściwego interpretowania boiskowych faktów.

Rawys CEO nie spocznie, jeśli ma w swoich szeregach tak klasowych zawodników, a należy

przyznać, że poziom ich motywacji i walka musiały zaimponować. Zaznaczmy – rywale spod Bydgoszczy też zasłużyli na uznanie. Borowiakom należy się szacunek za to, że przetrwali nawałnicę przeciwnika, samemu grając w osłabieniu. Gol **Tomasza Prusaczyka**, jak sama akcja bramkowa, to czysty majstersztyk. Można już w napięciu czekać na kolejne rozstrzygnięcia, po których Rawys CEO – w to wierzą kibice – nadal będzie otwierać tabelę klasy okręgowej.

Tekst i fot. Jarosław Kania

Piłka nożna – klasa okręgowa

# Remis pod zamkiem. Ważny punkt dla Tucholan

Drwęca Golub-Dobrzyń – Tucholanka Tuchola 1:1 (0:0). Bramka: Orzechowski (48)

## Tucholanka:

Puppel, Rostankowski, Górecki, Materac (63 Donarski), Wojnerowicz (74 Rydzkowski), Grudzina, Galiński, Orzechowski (63 Misiak), Nitka (86 Figel), Gilka, Gerth (86 Krajna)

Tucholanie nie podbili grodu nad Drwęcą, ale zegrali mecz na wartość jednego punktu, jakże ważnego, gdy wokół w ligowej tabeli jest ciasno. Nie było to widowisko, które mogłoby co chwila wywoływać silne emocje, a raczej z niektórych względów niesmak, o czym niżej. Nie chodzi tu o piłkarzy – ci robili swoje na murawie i wykazywali postawę fair.

Mecz wyglądał jak typowe spotkanie, w którym stanęli na przeciw sobie zawodnicy będący bezpośrednimi sąsiadami w tabeli. Zadbany obiekt w Golubiu-Dobrzyniu z grzmiącym nad stadionem, energicznym spikerem zawodów dał możliwość spędzenia końca majówki na stadionie. Górujący nad miastem zamek świetnie wpisywał się w tło bo-



Adrian Puppel miał utrudnione zadanie – bronił pod słońce.

iska, choć murawa na nim była bardzo nierówna, co nie dawało wielkiego pola do popisu obu zespołom.

Początek zdecydowanie na korzyść Golubian szybko zmusił do wyętej pracy tucholską obronę i szczególnie młodego, debiutującego od pierwszej minuty aż do ostatniego gwizdka **Adriana Puppela**. Ten piłkarz spisał się świetnie, dobrze czując grę nie tylko między słupkami – także na przedpolu. Kilka razy dał się poznać jako świetny bramkarz – obronił kilka uderzeń, w tym sytuację sam na sam.

Po przeciwnej stronie, czyli w ataku Tucholanki brakowało nieco siły przebiccia i konstruktywnych akcji. Oczywiście to nie oznacza, że Tucholanie niczego nie zdziałali, bo przecież padła bramka, ponadto **Mikołajowi Galińskiemu** zabrakło dosłownie centymetrów, by po główce piłka znalazła się w siatce, dając być może zwycięstwo gościom z Borów.

Z drugiej strony to samo mogli zapewnić sobie miejscowi piłkarze, ale padła dla nich tylko jedna bramka. Trener **Arkadiusz Gostomski** stara się w każdym meczu wpuścić na murawę graczy rezerwowych i tak było też podczas opisywanego meczu. Na boisku często rządził chaos i co prawda tempo meczu było szybkie, ale nie dało to efektu w postaci stworzonej przewagi którejś z drużyn – tej na miarę zwycięstwa.

## Specyficzny doping, specyficzne reakcje albo ich brak

Gdyby Anna Wazówna, patronka i niegdyjsza mieszkanka pięknego zamku na wzgórzu, była świadkiem zachowania młodocianych kibiców z Go-

## Pozostałe wyniki

Chęłmińska Chęłmno – MUKS CWZS Bydgoszcz 0:0  
Legia Chęłmża – Gryf Sicienko 5:0  
Promień Kowalewo Pomorskie – LKS Dąbrowa Chęłmińska 1:0  
Pomorzanie Toruń – Olimpia II Grudziądz 4:1  
Zawisza II Bydgoszcz – Pomorzanie Serock 3:2  
Wisła Gruczno – Polonia Bydgoszcz 1:1

lubia-Dobrzyń, na pewno wstydziliby się za nich. Nie tak powinno wyglądać kibicowanie w lokalnej lidze, zresztą w jakiegokolwiek. Cóż, marzenie ściętej głowy, bo na golubskim obiekcie niżej podpisany był świadkiem „popisu” jednego z sektorów na trybunach, zajmowanego przez młodzież i dzieci. W ciągu całego meczu, szczególnie w pierwszej połowie, wulgarne przyśpiewki jednego – podkreślmy to – sektora obrażały Tucholan na murawie. Dlaczego mamy na uwadze jeden sektor? Bo tylko z prawej części grupa wyrostków skandowała brutalne treści, a reszta ludzi obok siedzących nie reagowała, jakby to była jakaś stadionowa norma. To raziące tym bardziej, że wszystko było w wykonaniu młodzieży. Co do reakcji na ów doping, bo takowa była ze strony organizatorów meczu, to rzecz tyleż zdumiewająca, co niezrozumiała. W toku spotkania dwa razy spiker zwracał uwagę, by skończyć z chamstwem lejącym się z sektora. Podziało na krótko. Tucholanie zegrali, zabrzmiał ostatni gwizdek w meczu, a spiker zmienił narrację – podziękował grupie wulgarnych kibiców za wspaniałe wsparcie drużyny.

## Tabela

1. Rawys CEO Raciąż	23	56	93:33
2. Pomorzanie Toruń	23	54	65:33
3. PAP Osielsko	23	46	71:28
4. Zawisza II Bydgoszcz	23	39	53:47
5. Polonia Bydgoszcz	23	38	56:48
6. Wisła Gruczno	23	36	55:33
7. Drwęca Golub-Dobrzyń	23	34	43:42
8. Tucholanka Tuchola	23	32	50:43
9. Pomorzanie Serock	23	29	47:50
10. Olimpia II Grudziądz	23	28	47:47
11. LKS Dąbrowa Chęłmińska	23	27	38:60
12. Promień Kowalewo Pomorskie	23	24	37:57
13. Chęłmińska Chęłmno	23	23	33:64
14. MUKS CWZS Bydgoszcz	23	18	29:59
15. Legia Chęłmża	23	17	33:68
16. Gryf Sicienko	23	17	27:65

Tekst i fot. Jarosław Kania

## Sport w tygodniu

### Siatkówka

6-7 maja (środa – czwartek)

20.30 ósma kolejka Tucholskiej Ligi Siatkówki (hala sportowa tucholskiego OSiR-u, ul. Warszawska 17)

### Piłka nożna

#### • Klasa okręgowa

9 maja (sobota)

10.30 Polonia Bydgoszcz – Rawys CEO Raciąż  
14.00 Tucholanka Tuchola – Wisła Gruczno

#### • Klasa B

9 maja (sobota)

17.00 KS Żalno – Olimpia Wtelnio  
17.30 LZS Wałdowo – Myśliwiec Gostycyn

10 maja (niedziela)

11.00 Cis Cękycyn – Łokietek Wierzychucina Królewski  
17.00 Grom II Więcbork – TKP Tuchola

(jk)



Golubski zamek tworzył malownicze tło meczowe.

Bernadetta Blechacz: w Tucholance czułam się najbardziej rodzinie

# Mały Mędromierz ma swoją olimpijkę

Skromna Świetlica Wiejska w Wielkim Mędromierzu była miejscem wielkiego spotkania. W poniedziałkowe popołudnie (27 kwietnia) z mieszkańcami gminy i innymi gośćmi spotkała się utytułowana sportsmenka, która jako pięciolatka stała się mieszkanką wsi i występowała później na igrzyskach olimpijskich. Wielka lekkoatletka wspominała swoją karierę.

Bernadettę Blechacz mającą swoje miejsce w Galerii Tucholskiego Sportu (ta znajduje się w holi hali sportowej tucholskiego OSiR-u) pamiętają dojrzały ludzie związani z lekką atletyką i lokalnym sportem przed wieloma dekadami. Urodzona w Kcyni, ale wychowana w Małym Mędromierzu lekkoatletka swoją wieś nazywa rodziną. Nadrzędnym celem spotkania była idea napisania monografii wsi i jej najbliższych okolic, a postać słynnej niegdyś lekkoatletki może stanowić wiele atrakcyjny motyw owej opowieści.

Na spotkaniu pojawili się przedstawiciele lokalnego samorządu, w tym m.in. przewodnicząca KGW Mały Mędromierz **Monika Janowic**, jej zastępca **Wiesław Szoltun**, sołtys wsi **Andrzej Jerosławski**, a także były poseł **Eugeniusz Kłopotek**, ojciec utalentowanego lekkoatlety **Adama**, a tu przede wszystkim przedstawiciel LZS-u. To ten człowiek już na początku spotkania wręczył Bernadettce Blechacz publikację, w której zostały przedstawione epizody tucholskiego sportu, w tym igrzysk sportowców wiejskich rozgrywanych w Tucholi. Przy stole usiedli także **Wojciech Kociński** – dyrektor Ośrodka Sportu i Rekreacji w Tucholi oraz prezes MLKS Tucholanka Tuchola – **Dariusz Krygowski**. Spotkanie było też okazją do skosztowania smakołyków przygotowanych przez panie z miejscowego KGW.



## Dziewięta na olimpiadzie – zaważyły centymetry

Bernadetta Blechacz to dziś emerytowana nauczycielka wychowania fizycznego w jednej z gdańskich szkół, bo z tym miastem sportsmenka związała się na mnóstwo lat dojrzałego już dzisiaj życia. Jej ojciec **Jan Blechacz** był działaczem i potwierdzeniem tego jest choćby stadion w Małym Mędromierzu nieoficjalnie nazwany jego imieniem.

– Już od dziecka ścigaliśmy się z rówieśnikami do jakiejś mety w pobliżu domu, a były to bez troskie lata – rozpoczęła swoją opowieść lekkoatletka. – Później pierwsze kolce dostałam od drugiej świetnej sportsmenki stąd – **Ireny Górskiej**. Na tutejszym boisku kopałam nawet piłkę. Powoli dojrzywałam do świadomości, że chcę się realizować w sporcie.

Bernadetta Blechacz związała się z gdańskimi klubami WLZ-S-em Neptun Gdańsk i później BKS-em Lechią Gdańsk. Trójmiasto stało się jej nowym domem jeszcze w młodym wieku, gdy klub zaoferował jej mieszkanie w zamian za trenowanie w owym klubie. Wcześniej, będąc jeszcze w technikum, musiała na zawsze pożegnać się z rodzicami. Największe sukcesy odniosła w rzucie oszczepem, bo została pięciokrotną mistrzynią Polski, była ósma w mistrzostwach Europy (Praga 1978) oraz dziewięta na igrzyskach olimpijskich w Moskwie (1980). Trenowała też pchnięcie kulą i rzut dyskiem.

– Wejście do ścisłego finału w oszczepie przegrałam z Niemką z NRD – wspomina olimpijka. – O wszystkim zdecydowały dwa centymetry, bo o taką odległość byłam słabsza od tej zawodniczki.

Dla mnie spory niedosyt, ale już samo powołanie było dla mnie niezwykle.



Ożywiony początek spotkania. W środku Bernadetta Blechacz. Po lewej stronie jej była nauczycielka ze Szkoły Podstawowej w Małym Mędromierzu. Z prawej m.in. Monika Janowic, która zainicjowała spotkanie z olimpijką.

## Japonia, Alaska – rewelacja, ale w Tucholance najlepiej

Dzięki wielkiemu talentowi i dobru, profesjonalnemu prowadzeniu przez trenerów Bernadetta Blechacz zwiedziła kawał świata. Szczególnie urzekła ją Japonia z całą odmiennością kultury, egzotyką – wszystko to było jakby snem na jawie. Niezapomniana była też sama podróż do Kraju Kwitnącej Wiśni – międzylądowanie na Alasce pozostawiło wyraźny ślad w duszy Borowiaczki.

Wszystko to było w czasach reprezentowania nie tylko klubu, ale przede wszystkim Polski. Aż dziewiętnaście razy Bernadetta Blechacz występowała z orzelkiem na piersi. Czynną zawodniczką była do połowy lat 80. ubiegłego wieku, gdyż pojawiła się uciążliwa i przewlekła kontuzja ręki. Po wielu latach też bardziej z ciekawości i sentymentu niż dla osiągnięć startowała w zawodach weteranów. Dziś jednoznacznie mówi o swoich klubowych sympatiach.

– Gdańskie kluby zapewniły mi na pewno rozwój, bo ruszyłam z karierą, której ukoronowaniem był start na igrzyskach olimpijskich – opowiada lekkoatletka. – Jednak w sercu zawsze miałam całkiem szczerze i głęboko Tucholę. Tu panował swojski, ludzki jakiś i ciepły klimat. W Gdańsku, z całym szacunkiem, było jakoś chłodno, lekko obco, ludzie jakby się nie zauważali – jak to w dużym mieście.



Eugeniusz Kłopotek wręczył bohaterce spotkania ważną publikację.

Mistrzyni wspomina, jak na treningi z Mędromierza do Tucholi woził ją ojciec na motocyklu. Jej trenerem w tutejszym klubie był **Tadeusz Witek**. W dążeniu do świetnej formy wspierał ją także **Kajetan Bągorski**, ojciec **Jolanty** – Tucholanki, także swego czasu świetnej sportsmenki.

## Gest Kozakiewicza – tylko w telewizji

Skoro Bernadetta Blechacz była na igrzyskach w Moskwie, musiała być świadkiem słynnego gestu Kozakiewicza, gdy ten zaliczył udane skoki o tyczce. Niestety ta „atrakcja” będąca później w kulturze wielkim symbolem, ominęła lekkoatletkę z prostego powodu.

– Kozakiewicz startował w kolejnym dniu, gdy ja musiałam już wyjeżdżać – mówi słynna mieszkanka Małego Mędromierza. – Dzień wcześniej wróciłam do domu, a szkoda, bo dziś byłoby to koronne wspomnienie poza własnymi startami.

Po zakończeniu kariery zawodniczej lekkoatletka została sędzią. Wyznała, że nie zostaje się arbitrem od razu, tylko etapami, zdobywając możliwości sędziowania coraz to bardziej prestiżowych zawodów. Do sportowców ocenianych przez gości spotkania należały choćby Kamila Skolimowska czy Anita Włodarczyk. Dziś czasy sędziowania są już wspomnieniem, gdyż względy zdrowotne zdecydowały o tym, by sport był już tylko częścią wieczoru przed telewizorem. Mistrzyni ogląda w zasadzie wszystko, co stanowi jakąś rywalizację. Długo się tylko na długodystansowym kolarstwie, a wielkie emocje wywołuje widowiskowy biathlon.

Ciekawostką jest fakt, że kolce, medale i oszczep z olimpiady w Moskwie znajdują się dziś w gdańskiej Ergo Arenie. Można je oglądać i mają status przedmiotów muzealnych, wyjątkowych obok innych pamiątek sportowych największych polskich talentów. To na pewno powód do dumy.

## Rafał Blechacz – brzmi znajomo?

Z sali padło bardzo ciekawe pytanie: czy słynny pianista Rafał Blechacz jest krewnym Bernadetty? Wszak wirtuoz pochodzi z Nakła, a rodzinna Kcynia lekkoatletki znajduje się w powiecie nakielskim, więc prawdopodobieństwo jest duże. Bohaterka spotkania przyznała, że są więzy krwi ze strony ojca, choć nie jest to bliskie pokrewieństwo. Bernadetta Blechacz przyznała jednak, że w szkole słoń jej na ucho nadepnął i zdolności muzycznych nie ma jakichkolwiek. Podobnie z przecinkami na polskim, jak sama przyznała. Prysłuchiwała się temu z uśmiechem najbardziej chyba dojrzała uczestniczka spotkania będąca jej mędromierską nauczycielką – **Barbara Janowic**.

– Chcę podziękować wam, mieszkańcom mojej rodzinnej wsi, za zaproszenie – zakończyła Bernadetta Blechacz. – Jestem wzruszona, że tak pięknie mnie doceniliście, gdy kariera już dawno za mną. Jestem dziś spełnioną w życiu kobietą, matką i babcią. Wiem, że warto spełniać marzenia i piąć się w dążeniu ku lepszemu. Mam nadzieję, że jeszcze będę miała okazję się z wami spotkać. Pragnę tu jak najczęściej wracać.

Tekst i fot.  
Jarosław Kania

## Tygodnik Tucholski

Piotr Paterski (redaktor naczelny),  
tel. kom. 505 166 687  
(e-mail: piotr@tygodnik.pl)  
Kamil Tajl,  
tel. kom. 781 770 703  
(e-mail: kamil@tygodnik.pl)  
Agata Wiśniewska,  
tel. kom. 781 770 702  
(e-mail: agata@tygodnik.pl)  
Anna Lipska,  
tel. kom. 452 541 700  
(e-mail: anna@tygodnik.pl)

Redakcja: 89-500 Tuchola, ul. dra Karasiewicza 3, tel. 52 336 30 50.

Biuro czynne od 8:00 do 16:00 (w soboty nieczynne), e-mail: biuro@tygodnik.pl, tygodnik.pl

Sport: Jarosław Kania (e-mail: sport@tygodnik.pl);

współpracują: Halina Gut, Hanna Szulwic; rubryki stałe: Aniela Czyżyk, Bożena Olszewska;

sekretariat, skład komputerowy i lamowanie: Krzysztof Janikowski (e-mail: biuro@tygodnik.pl); korekta: Halina Gut;

wydawca: Jo! Media spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, 89-500 Tuchola, ul. dra Karasiewicza 3;

druk: Polska Press Sp. z o.o. Drukarnia w Bydgoszczy, ul. Grunwaldzka 229, tel. 52 584 86 60.

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i adiacji oraz zmiany tytułów dostarczanych tekstów.

Redakcja nie odpowiada za treść reklam, ogłoszeń, życzeń oraz listów od czytelników.

Anonimów nie publikujemy. Tekstów niezamówionych nie zwracamy.

Teksty artykułów, zdjęcia i wzory reklam są chronione prawem autorskim.

Stowarzyszenie  
Gazet  
Lokalnych

## DZIAŁ REKLAMY:

przedstawiciel na powiat tucholski:

Kamil Tajl,

tel. kom. 503 140 734,

(e-mail: reklama@tygodnik.pl)

redakcja: Krzysztof Janikowski,

tel. kom. 515 149 391,

(e-mail: biuro@tygodnik.pl)

Ogłoszenia drobne do bieżącego numeru  
przyjmujemy do wtorku do godz. 16.00,  
a reklamy i ogłoszenia ramkowe  
do wtorku do godz. 12.00.

## KLAUZULA INFORMACYJNA

Biorąc udział w dowolnym konkursie/plebiscytcie i dostarczając do redakcji zdjęcie albo rozwiązanie konkursu/plebiscytu na kuponie, mailem, telefonicznie, za pomocą SMS-a czy w dowolny inny sposób, wyrażacie Państwo zgodę na przetwarzanie swoich danych osobowych wyłącznie w celu realizacji tego konkursu/plebiscytu oraz zgodę na publikację swego imienia i nazwiska oraz dostarczonego zdjęcia na łamach Tygodnika Tucholskiego.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i ust. 2 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r. informuje, iż:

- administratorem Pana/Pani danych osobowych jest Jo! Media spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Tucholi 89-500, ul. dra Karasiewicza 3.
- Pana/Pani dane osobowe będą przetwarzane tylko i wyłącznie w celu realizacji konkursu/plebiscytu, w którym Pan/Pani uczestniczy, na podstawie art. 6 ust. 1 pkt a wyżej wymienionego rozporządzenia
- Pana/Pani dane osobowe mogą zostać przekazane firmom Home.pl, ul. Zbożowa 4, Szczecin, Fibero Sp z o.o., ul. Wojska Polskiego 65, Bydgoszcz oraz Bild Presse Polska Sp. z o.o., ul. Żwirki 17, 90-539 Łódź w celu zapewnienia prawidłowego przebiegu konkursu.

- Pana/Pani dane osobowe będą przechowywane do czasu zakończenia konkursu, a dane zwycięzców przez okres wymagany prawem oraz przez okres przedawnienia roszczeń przysługujących administratorowi danych i w stosunku do niego.
- posiada Pan/Pani prawo dostępu do treści swoich danych oraz prawo ich sprostowania, usunięcia, ograniczenia przetwarzania, prawo wniesienia sprzeciwu, prawo do cofnięcia zgody w dowolnym momencie bez wpływu na zgodność z prawem przetwarzania, którego dokonano na podstawie zgody uzyskanej przed jej cofnięciem;
- ma Pan/Pani prawo wniesienia skargi do Prezesa UODO gdy uzna Pan/Pani, iż przetwarzanie Pana/Pani danych osobowych narusza przepisy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r.;
- podanie przez Pana/Panią danych osobowych jest dobrowolne. Jednak konsekwencją niepodania danych osobowych będzie brak możliwości uczestniczenia w konkursie/plebiscytcie.
- Pana/Pani dane nie będą przetwarzane w sposób zautomatyzowany ani nie będą podlegały profilowaniu.

# Trzy złota Fitnessu Sportowego Tuchola na Mistrzostwach Polski!

Tucholscy sportowcy z klubu Weroniki i Oskara Schreiberów zawsze potrafią podbić świat zawodów. XIV Mistrzostwa Polski w Fitness Sportowym w Gdańsku to potwierdziły. Grupa wróciła z dużym dorobkiem medalowym.

Młodzi akrobaci przyzwyczaili już swoich kibiców do wygrywania i niektórzy żartują, że miejsca na podium są już zarezerwowane dla Tucholan, wystarczy tylko jechać i pokazać się na scenie. Klasa sportowa młodych ludzi z Fitnessu Sportowego Tuchola to już ich wielki atut.

W gdańskiej Miejskiej Hali Sportowej przy Kołobrzeszkiej Borowiacy czuli się jak ry-

ba w wodzie. Stawili się tam w 11-osobowej stawce, towarzyszyli im oczywiście rodzice i para trenerska. Efekt to siedem miejsc na podium i tyle samo medali z różnego kruszcu, w tym aż trzy złote krążki. Taki sukces, gdy na jedenaście osób aż siedem zdobywa medale ogólnopolskich zawodów, to na pewno potwierdzenie świetnej dyspozycji, a nie



Eliza Rusnak (z lewej na podium) została wicemistrzynią Polski w młodszej kategorii wiekowej.

na tym koniec, bo w zasadzie sezon wydarzeń spod znaku fitnessu się rozkręca.

## Złoty chłopak, inni nie gorsi

Z całej grupy świetnych sportowców troje z nich miało przyjemność aż dwa razy stawać na podium. **Szymon Papierowski** to już człowiek – instytucja, specjalista od bycia najlepszym. Choć jest jedynym chłopcem w Fitnessie Sportowym Tuchola, ta wyjątkowość stanowi jego wizytówkę. Oczywiście nie miałyby to znaczenia bez mistrzowskiej dyspozycji akrobaty, którą ten niezmiennie na każdych zawodach potwierdza. W Gdańsku Szymon zdobył złoto i brąz.

### Złote medale

- Lena Pankau – fitness acrobatic 13 lat
- Szymon Papierowski – fitness performance boys
- Julia Szeffs – fitness acrobatic 16 lat

### Srebrne medale

- Oliwia Frączek – fitness fit kids 8 lat
- Eliza Rusnak – fitness acrobatic 10 lat
- JL Team (Lena Pankau/Julia Szeffs) – fitness performance duet

### Brązowy medal

- Szymon Papierowski – fitness boys

### IV miejsce

- Nela Mindak – fitness dance 10 lat

### Wyróżnienia

- Kornelia Schreiber
- Pola Adamkowska
- Nikola Sosnowska
- Maja Babińska
- Oliwia Karneka

Poza chłopcem dwa razy medalem nagradzana była **Julia Szeffs** – najstarsza i najbardziej doświadczona zawodniczka tucholskiego klubu. Najpierw odebrała złoto, później srebro – za start w duecie z młodszą koleżanką **Leną Pankau**. Ta z kolei, poza występem w parze, indywidualnie została mistrzynią Polski.

– Trzy krążki to powód do wzruszeń i dumy, jednak podkreślam, że inni, którzy stanęli niżej na podium albo zostali wyróżnieni, też stanowią o naszej sile – podsumowuje Weronika Schreiber. – W moich oczach wszyscy są mistrzami. Kroczymy dalej tą sportową drogą.

Jarosław Kania, fot. nadesłane



Julia Szeffs z dwoma pucharami za pierwsze i drugie miejsce.



Szymon Papierowski przyzwyczail już wszystkich do zajmowania czołowych miejsc.



Lena Pankau na ścianie zawodów podczas sesji foto. To kolejna mistrzyni Polski.

Reklama

## OKRĘGOWA STACJA KONTROLI POJAZDÓW

# SPRZEDAŻ MOTOCYKLE - SKUTERY

Tu kupisz  
NA RATY 0%

WIĘCEJ INFORMACJI W PUNKCIE SPRZEDAŻY



premio  
JARYŚ

Zapraszamy

## SERWIS premio

Zaprasza na badania techniczne  
wszelkich pojazdów

JARYŚ



oraz naprawy bieżące



Zapraszamy  
pon-pt 8:00-17:00  
sob 8:00-14:00

ul. Czarna Droga 1a, 89-500 Tuchola 501 354 347